

Lietuvos mokslų akademijos 2016 metų veiklos ataskaita

Turinys

1. Institucijos pavadinimas	2
2. Institucijos steigėjas.....	2
3. Institucijos vadovas.....	2
4. Ataskaitinis laikotarpis	2
5. Institucijos veiklos pobūdis ir tikslai (pagal institucijos veiklą reglamentuojančius teisės aktus).....	2
5.1. LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOS VEIKLĄ REGLAMENTUOJANTI ĮSTATYMINĖ BAZĖ.....	2
5.2. AKADEMIJOS ORGANIZACINĖ STRUKTŪRA IR VALDYMAS	2
5.3. FUNKCIJŲ VYKDYMAS IR VEIKLA.....	3
5.3.1. Mokslų akademijos narių visuotiniai susirinkimai	4
5.3.2. LMA prezidento ir Prezidiumo veikla	8
5.3.3. Inicijuoti moksliniai tyrimai, leidybinė mokslo žinių sklaida	10
5.3.4. Mokslo populiarinimo publikacijos, žinių apie mokslą ir technologijas sklaida	13
5.3.5. Moksliniai kongresai, konferencijos, simpoziumai, seminarai ir kiti renginiai	14
5.3.6. Bendradarbiavimas su mokslo ir studijų institucijomis bei organizacijomis, dalyvavimas jų veikloje ir programose	21
5.3.7. Jaunųjų mokslininkų ir studentų mokslinės veiklos skatinimas	22
5.3.8. Garbės vardų, premijų ir apdovanojimų teikimas.....	23
5.3.9. Bendradarbiavimas su regionais, pramonės ir verslo įmonėmis bei organizacijomis	24
5.3.10. Bendradarbiavimas su mokslininkų ir kitų tyrėjų organizacijomis, moksleivių ir kūrybinėmis sąjungomis	25
5.3.11. LMA skyrius „Mokslininkų rūmai“	25
5.3.12. LMA Leidybos skyrius	27
5.3.13. LMA archyvas	28
5.3.14. Valstybės biudžetinė įstaiga LMA Vrublevskių biblioteka	29
5.4. TARPTAUTINIAI RYŠIAI	31
5.4.1. Užsienio narių vaidmuo	33
5.4.2. Ryšiai su tarptautinėmis organizacijomis, kurių narė yra LMA, ir užsienio institucijomis.....	34
5.4.3. Ryšiai su tarpakademiinių mokslinių mainų partneriais	37
6. Institucijos veikla ir uždaviniai pagal specialiuosius pavidimus (Seimo nutarimus, valstybines programas ir pan.).....	39
6.1. SEIMO IR VYRIAUSYBĖS PAVEDIMAI ORGANIZUOTI IR KOORDINUOTI MOKSLINIUS TYRIMUS; KONSULTACIJOS, REKOMENDACIJOS IR EKSPERTINIAI VERTINIMAI VALSTYBĖS INSTITUCIJOMS IR SAVIVALDYBĖMS.....	39
6.2. LIETUVOS MOKSLO PREMIJŲ KOMISIJOS VEIKLOS ORGANIZAVIMAS.....	40
6.2. BENDRADARBIAVIMO SU CERN KOORDINAVIMAS	41
6.3. EUROPOS SĄJUNGOS STRUKTŪRINIŲ FONDŲ REMIAMŲ VALSTYBĖS PLANUOJAMŲ PROJEKTŲ VYKDYMAS	42
Projektas Nacionalinės mokslo populiarinimo sistemos plėtra ir įgyvendinimas.....	42
Projektas Periodinių mokslo leidinių leidyba ir jos koordinavimas	49
7. Klausimai ir problemos, kurias siūloma spręsti LR Seimui ir Vyriausybei.....	50
8. Skirti biudžetiniai asignavimai ir jų panaudojimas.....	51
9. Kitos gautos institucijos lėšos ir jų panaudojimas.....	52
10. Lėšų likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	53
1 priedas. LMA NARIŲ APDOVANOJIMAI IR PRIPAŽINIMAS.....	54
2 priedas. LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOS NARIAI.....	55
Lietuvos mokslų akademijos tikrieji nariai	55
Lietuvos mokslų akademijos nariai emeritai	55
Lietuvos mokslų akademijos užsienio nariai	56
3 priedas. LMA IR SU PARTNERIAIS 2016 METAIS ORGANIZUOTI RENGINIAI	57
4 priedas. TARPTAUTINIŲ ASOCIACIJŲ, KURIŲ NARĖ YRA LMA, 2016 m. PARENGTOS MOKSLINĖS REKOMENDACIJOS	64
NAUDOTI SUTRUMPINIMAI.....	65

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOS 2016 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

1. Institucijos pavadinimas

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJA

2. Institucijos steigėjas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

3. Institucijos vadovas

Akademijos prezidentas prof. VALDEMARAS RAZUMAS

4. Ataskaitinis laikotarpis

2016 m. sausio 1 d. – 2016 m. gruodžio 31 d.

5. Institucijos veiklos pobūdis ir tikslai (pagal institucijos veiklą reglamentuojančius teisės aktus)

5.1. LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOS VEIKLĄ REGLAMENTUOJANTI ĮSTATYMINĖ BAZĖ

Lietuvos mokslų akademija (toliau – LMA) yra žymiausias Lietuvos ir savo veikla su Lietuva susijusius užsienio mokslininkus jungianti valstybės biudžetinė įstaiga, kurios savininkė yra valstybė. Lietuvos Respublikos Seimas (toliau – Seimas) yra valstybės, kaip LMA savininkės, teisės ir pareigas įgyvendinanti institucija. LMA veikia vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos įstatymais, LMA statutu (toliau – Statutas) ir kitais teisės aktais. Remiantis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymu (Žin., 2009, Nr. 54-2140), pakeistas ir LMA narių visuotinio susirinkimo patvirtintas LMA statutas (nauja redakcija) patvirtintas Seimo 2011-05-19 nutarimu Nr. XI-1397 (Žin., 2011, Nr. 66-3101). Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 pakeitimo įstatymu (2016-06-29 Nr. XII-2534) išsamiau apibrėžtas LMA vaidmuo šalies mokslo ir studijų sistemoje, įtvirtintos LMA veiklos kryptys.

5.2. AKADEMIJOS ORGANIZACINĖ STRUKTŪRA IR VALDYMAS

Aukščiausias LMA kolegialus savivaldos organas yra jos narių visuotinis susirinkimas. LMA veiklai tarp narių visuotinių susirinkimų vadovauja LMA prezidentas ir Mokslų akademijos prezidiumas (toliau – Prezidiumas). LMA turi mokslų skyrius ir administraciją (1 pav.).

Mokslų skyrių skaičių ir vidinę struktūrą nustato LMA narių visuotinis susirinkimas. LMA yra tikrieji nariai, nariai emeritai ir užsienio nariai. Kiekvienas LMA narys kartu yra ir kurio nors LMA mokslų skyriaus narys. Nariai renkami iki gyvos galvos. Mokslų akademijos tikrieji nariai tampa nariais emeritais, kai jiems sukanka 75 metai. Mokslų akademijos tikrųjų narių skaičius – ne daugiau kaip 120. Narių

emeritų ir užsienio narių skaičius neribojamas. 2016 metų pabaigoje LMA buvo 115 tikrųjų narių, 41 narys emeritas ir 64 užsienio nariai. LMA narių sąrašas pateiktas 1 priede.

LMA prezidiumas 2016 m. sausio 5 d. posėdyje patvirtino 2016 m. pareigybių sąrašą – 60 pareigybių, 69 darbo vietas (etatus). Vadovaujantis LMA prezidiumo 2016-05-17 nutarimu Nr. 12, buvo nuspręsta likviduoti Užsienio kalbų centrą. 2016-06-15 buvo atleisti 7 UKC darbuotojai. Tuo pačiu metu su Lietuvos švietimo ir mokslo ministerija buvo pasirašytos dvi „Iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų“ sutartys. Trejų metų terminui darbui su ES projektais priimta 13 darbuotojų.

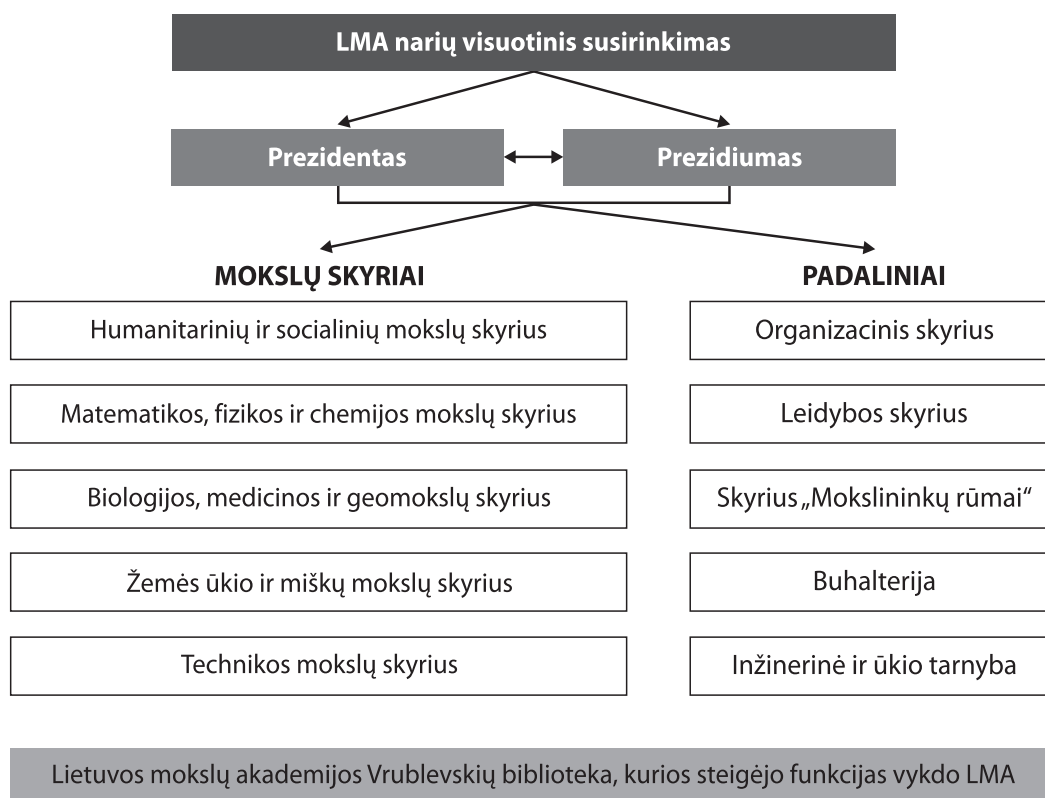
2016 m. gruodžio 31 d. buvo užimtos 67 LMA darbo vietos (etatai). LMA dirbo 3 vadovai – LMA prezidentas, viceprezidentas, vyriausiasis mokslinis sekretorius, 10 kitų padalinių vadovų, 49 specialistai ir kiti, neturintys pavaldžių asmenų.

5.3. FUNKCIJŲ VYKDYMAS IR VEIKLA

LMA misija – sutelkus iškilus mokslininkus, inicijuoti veiklas, kurios stiprintų Lietuvos gerovę, prisidėtų prie mokslo, socialinės, kultūrinės ir ekonominės krašto plėtros. Įgyvendindama savo misiją, LMA siekia šių svarbiausių strateginių tikslų:

- 1) nuosekliai skatinti aukštą mokslinių tyrimų ir studijų lygį, ypač daug dėmesio skiriant svarbiausiems Lietuvos mokslo, kultūros, kalbos, ūkio ir socialinės pažangos klausimams atsižvelgiant į pasaulio mokslo tendencijas;
- 2) ugdyti visuomenės kritinį mokslinį mąstymą;
- 3) puoselėti mokslo ir akademinę laisvę, mokslinių tyrimų etiką.

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJA (LMA)

1 pav. Lietuvos mokslų akademijos struktūra

Penki Mokslų akademijoje veikiantys mokslų skyriai, jų nariai įgyvendina šią misiją pasitelkdami savo mokslinę ir praktinę kompetenciją.

- <<< **Humanitarinių ir socialinių mokslų skyriui (HSMS)** pavesta vertinti humanitarinių ir socialinių mokslų būklę bei perspektyvas, skleisti lituanistikos, tautiškumo ir valstybės dermės idėjas, puoselėti humanistinės kultūros tradicijas ir paveldą, ugdyti teisės, teisingumo ir pilietiškumo vertybes; formuoti ir ginti šalies ekonominės ir socialinės pažangos prioritetus (40 narių: 21 tikrieji, 9 emeritai ir 10 užsienio. Atsiskaitomuoju laikotarpiu skyriaus pirmininku buvo prof. Aleksandras Vasiliauskas – iki vasario 1 d., prof. Eugenijus Jovaiša – vasario 22 d. – lapkričio 9 d., prof. Domas Kaunas – nuo lapkričio 22 d.).
- <<< **Matematikos, fizikos ir chemijos mokslų skyrius (MFChMS)** kartu su šalies ir užsienio mokslo bei studijų institucijomis dalyvauja sprendžiant aktualias tikimybių teorijos, diferencialinių lygčių, puslaidininkių ir lazerių fizikos, teorines fizikos ir astronomijos, įvairių chemijos mokslo šakų ir jų rezultatų praktinio taikymo problemas, palaiko ryšius su verslo partneriais, savivaldybėmis ir kitų sričių mokslininkais, aktyviai prisideda prie mokslo, studijų ir verslo integracijos. Dalyvauja formuojant tiksliųjų mokslo krypčių tematiką, teikia siūlymus sprendžiant šalies ūkio problemas (49 nariai: 28 tikrieji, 6 emeritai, 15 užsienio; pirmininkas prof. Feliksas Ivanauskas).
- <<< **Biologijos, medicinos ir geomokslų skyriaus (BMGMS)** nariai, atstovaudami pagrindinėms biologijos, biomedicinos, biotechnologijos ir geomokslų šakoms, vykdo ekspertinį darbą, telkia mokslininkus glaudesniajam bendradarbiavimui, rengia šių mokslo sričių mokslininkų ir jaunųjų mokslininkų konferencijas, skleidžia žinias šalies mokyklų biologijos ir geografijos pedagogams mokslinėse konferencijose, bendradarbiaudami su mokslo ir studijų, valstybės institucijomis organizuoja respublikinius ir tarptautinius mokslo renginius (56 nariai: 28 tikrieji, 9 emeritai, 19 užsienio; keturios sekcijos: Biologijos, Bendrosios biologijos, Medicinos ir Geomokslų; 5 komisijos: Biotechnologijos, Alergologijos, Žmogaus morfologijos, Motinos ir vaiko, Geoaplinkos problemų. Pirmininkas prof. Vytautas Basys).
- <<< **Žemės ūkio ir miškų mokslų skyrius (ŽŪMMS)** sprendžia aktualius agronomijos, miškotyros, zootechnikos, veterinarinės medicinos, aplinkos inžinerijos, maisto saugos ir kokybės, agrarinės ekonomikos ir sociologijos mokslų klausimus; rūpinasi agrarinių mokslų tyrimų plėtra, gautų rezultatų sklaida bei bendradarbiavimu su mokslo ir valstybinėmis institucijomis sprendžiant šalies ūkio problemas (30 narių: 13 tikrųjų narių, 9 emeritai, 8 užsienio; pirmininkas prof. Zenonas Dabkevičius).
- <<< **Technikos mokslų skyriaus (TMS)** nariai, atstovaudami technikos mokslo kryptims, analizuoja ir vertina elektronikos, energetikos, informatikos, mechanikos, medžiagų inžinerijos, statybos inžinerijos mokslo šakų tyrimų tematiką bei rezultatus, atlieka ekspertinį darbą vertinant mokslinius tyrimus, projektus, studijas, inovacijas, konkursinius mokslo darbus, paraiškas pagal LR Vyriausybės, ministerijų, Lietuvos mokslo tarybos ir kitų institucijų pavedimus ir užsakymus, teikia konsultacijas bei siūlymus, dalyvauja rengiant aukštųjų technologijų plėtros programas, projektus, plėtojant mokslo, studijų ir verslo institucijų bendradarbiavimą, skatinant jaunųjų mokslininkų mokslinę veiklą bei sprendžiant aktualias mokslo ir pramonės problemas (45 nariai: 25 tikrieji, 8 emeritai, 12 užsienio; pirmininkas prof. Gintautas Žintelis).

5.3.1. Mokslų akademijos narių visuotiniai susirinkimai

Aukščiausias LMA kolegialus savivaldos organas yra LMA narių visuotinis susirinkimas (Statuto II sk. 10 p.), kurio sesijos šaukiamos ne rečiau kaip du kartus per metus (Statuto VI sk. 36 p.). LMA narių visuotiniuose susirinkimuose svarstomi švietimo, kultūros, mokslo, eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) ir ekonominės plėtros Lietuvos Respublikoje klausimai ir teikiami siūlymai Seimui, Vyriausybei

ir kitoms valdžios institucijoms, svarbiausi LMA veiklos klausimai ir mokslo bendruomenei iškilusios problemos, diskutuojama dėl jų sprendimo būdų, analizuojama naujausia informacija. 2016 m. įvyko penki LMA narių visuotiniai susirinkimai.

Vasario 23 d. įvyko iškilmingas LMA narių visuotinis susirinkimas, skirtas LMA 75-erių metų sukakčiai. Renginyje dalyvavo LR Prezidentė Dalia Grybauskaitė, Seimo Pirmininkė Loretta Graužininė, Ministras Pirmininkas Algirdas Butkevičius, kurie pasveikino LMA ir jos narius sukakties proga.

Po to LMA prezidentas Valdemaras Razumas bei viceprezidentas Domas Kaunas įteikė penkių LMA vardinių premijų diplomus: Simono Daukanto (istorija) – dr. Algirdui Antanui Baliuliui už Lietuvos istorijos šaltinių tyrimus ir jų leidybą; Albino Rimkos (ekonomika) – KTU autorių kolektyvui doc. dr. Jurgitai Bruneckienei, prof. dr. Irenai Pekarskienei, prof. dr. Andriui Guzavičiui, Oksanai Palekienei ir Jūratei Šovienei už monografiją „Kartelių įtaka nacionalinei ekonomikai ir konkurencingumui: Lietuvos studija“ / *The Impact of Cartels on National Economy and Competitiveness: A Lithuanian Case Study*. Cham: Springer, 2015; Vlado Lašo (medicina) – LMA tikrajam nariui Vytui Antanui Tamošiūnui už darbų ciklą „Imunologijos ir alergologijos tyrimai Lietuvoje (teorija ir praktika)“; Pranciškaus Šivickio (biologija) – prof. dr. (HP) Algimantui Paulauskui už darbų ciklą „Parazitų ir jų šeimininkų genetinės įvairovės tyrimai“; Juozo Dalinkevičiaus (geomokslai) – prof. habil. dr. Valentinui Baltrūnui už darbų ciklą „Lietuvos pleistoceno geologijos moksliniai tyrimai“.

Vėliau LMA tikrasis narys E. Jovaiša perskaitė pranešimą „Lietuvos mokslų akademija. Nepriklausomybės kelyje“. Išklausus pranešimą, Ministras Pirmininkas Algirdas Butkevičius – 6-osios jaunųjų mokslininkų konferencijos „Fizinių ir technologijos mokslų tarpdalykiniai tyrimai“ globėjas – kartu su asociacijos INFOBALT prezidentu Tomu Vitkumi dešimčiai geriausių pranešimų autorių bei stipendijų laureatų įteikė konferencijos diplomus ir asociacijos INFOBALT stipendijų pažymėjimus.

Sukakties proga LMA sveikino Latvijos mokslų akademijos prezidentas prof. Ojars Sparytis (Ojārs Spārītis), Lenkijos mokslų akademijos prezidentas prof. Ježis Dušinskis (Jerzy Duszyński), Baltarusijos nacionalinės mokslų akademijos prezidiumo pirmininko pavaduotojas prof. Sergejus Kilinas (Sergei Kilin), Lietuvos rektorių konferencijos prezidentas prof. Alfonsas Daniūnas, užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius, švietimo ir mokslo viceministrė dr. Svetlana Kauzonenė, mokslo institutų vardu – VMTI GTC direktorius LMA tikrasis narys Vincas Būda su Lietuvos kultūros tyrimų instituto direktore dr. Jolanta Širkaite, Alytaus miesto savivaldybės meras Vytautas Grigaravičius, Ignalinos rajono meras Henrikas Šiaudinis. Renginio dalyvius muzikos kūrinių sveikino Vilniaus Juozo Tallat-Kelpšos konservatorijos akordeonistų ansamblis.

Balandžio 26 d., pradėdamas susirinkimą, LMA prezidentas V. Razumas pakvietė tylos minute pagerbti neseniai mirusių LMA narių – Irenos Eitminavičiūtės (1931-06-13–2016-01-22), Vladislavo Domarko (1939-08-17–2016-02-29), Algirdo Sabaliausko (1929-07-26–2016-04-17), užsienio narių – Alfredo Ericho Seno (1932-04-12–2016-03-08) ir Jurio Ekmanio (1941-12-02–2016-04-09) atminimą.

Iškilmingoji sesijos dalis pradėta sukaktuvinių – LMA narių Juozo Vidmančio Vaitkaus, Vidmanto Bižoko ir Algirdo Fedaravičiaus – pasveikinimais.

Pagal tradiciją per ataskaitinę sesiją buvo įteikti diplomai 2015 m. LMA konkursų nugalėtojams bei pagyrimo raštai jauniems mokslininkams ir doktorantams bei aukštųjų mokyklų studentams. Teodoro Grotuso stipendijos diplomai įteiktas KTU doktorantui Aurimui Bieliauskui. Laureatą taip pat pasveikino Teodoro Grotuso fondo valdybos pirmininko pavaduotojas LMA tikrasis narys Rimantas Ramanauskas.

Per LMA sesiją Lietuvos mokslų akademijos ir asociacijos INFOBALT bendradarbiavimo sutartį pasirašė LMA prezidentas V. Razumas ir INFOBALT prezidentas T. Vitkus. Tardamas sveikinimo žodį, asociacijos prezidentas pabrėžė, kad tai tęstinės veiklos rezultatas, nes jau nuo 2010 m. INFOBALT kartu su LMA vykdo bendrą projektą.

Po to LMA prezidentas pristatė 2015 m. veiklos ataskaitą, kuri buvo vieningai patvirtinta. Taip pat patvirtinti nutarimai dėl 2015 m. metinės pajamų ir išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitos bei 2016 metų LMA pajamų ir išlaidų sąmatos.

LMA tikrieji nariai E. Jovaiša perskaitė LMA kreipimąsi į valdžios institucijas dėl humanitarinių ir socialinių mokslų būklės, Kęstutis Sasnauskas – dėl Sumaniųjų specializacijų prioritetų programos įgyvendinimo, kuriems LMA nariai vieningai pritarė.

Vienas svarbiausių susirinkimo darbotvarkės klausimų – naujų LMA narių rinkimai. Mokslų skyrių pirmininkai – E. Jovaiša, F. Ivanauskas, V. Basys, Z. Dabkevičius, G. Žintelis pristatė skyriuose išrinktus kandidatus į LMA tikruosius narius. E. Jovaiša taip pat pristatė skyriuje iškeltą kandidatą į LMA užsienio narius.

Remiantis slapto balsavimo rezultatais, LMA tikraisiais nariais išrinkti: Romas Lazutka (ekonomika), Rimvydas Petrauskas (istorija), Rūta Janonienė (menotyra) (HSMS); Arūnas Ramanavičius (chemija), Raimondas Čiegis (matematika) (MFChMS); Sergej Olenin (biologija), Česlovas Venclovas (biologija), Daiva Rastenytė (medicina) (BMGMS); Vytautas Ruzgas (agronomija), Alfars Pliūra (miškotyra), Arvydas Povilaitis (žemės ūkio inžinerija) (ŽŪMMS); Liudas Mažeika (informatika) (TMS). LMA užsienio nariu išrinktas Ojaras Sparytis (Ojārs Spārītis) (meno istorija) (HSMS).

Gegužės 31 d. įvyko LMA narių visuotinis susirinkimas ir Šiaulių diena LMA. Renginyje dalyvavo neseniai išrinkti LMA tikrieji nariai ir bendruomenė. Atvyko gausi Šiaulių miesto savivaldybės atstovų ir universiteto mokslininkų delegacija, kuriai vadovavo miesto meras Artūras Visockas ir Šiaulių universiteto rektorius prof. Donatas Jurgaitis. LMA vadovybės kvietimu atvyko Latvijos mokslų akademijos prezidentas Ojaras Sparytis.

Pradėdamas susirinkimą, LMA prezidentas V. Razumas paskelbė, kad šioje sesijoje bus pasirašyta LMA ir Šiaulių miesto savivaldybės bendradarbiavimo sutartis, ir pristatė antrąjį renginio vedėją – Šiaulių miesto merą Artūrą Visocką.

Prezidentas pakvietė tylos minute pagerbti neseniai mirusio LMA nario Alfonso Merkio (1927-02-20–2016-05-19) atminimą.

Šiaulių miesto meras A. Visockas, sveikindamas susirinkusiuosius, akcentavo, kad Šiaulių miestas yra atviras bendrauti ir bus tikimasi žymiausių šalies mokslininkų patarimų bei įžvalgų sprendžiant ne tik mokslo ar studijų, bet ir socialinius, ekonominius, kitus aktualius miestui klausimus.

V. Razumas perskaitė pranešimą „Regioninis bendradarbiavimas. Lietuvos mokslų akademijos vaidmuo“. Viceprezidentas D. Kaunas paskelbė apie naujai išrinktuosius LMA tikruosius narius – R. Lazutką, R. Petrauską, R. Janonienę, A. Ramanavičių, R. Čiegį, S. Oleniną, Č. Venclovą, D. Rastenytę, V. Ruzgą, A. Pliūrą, A. Povilaitį, L. Mažeiką. LMA prezidentas įteikė jiems LMA nario pažymėjimus bei ženklus ir kartu su Šiaulių miesto meru A. Visocku juos pasveikino.

Įvyko iškilminga prof. O. Sparyčio inauguracija, profesorius perskaitė pranešimą „Latvijos kultūrinio paveldo pjūvis“ (*Cross-cut of Latvian Cultural Heritage*).

Taip pat buvo išklaustyta Šiaulių universiteto rektoriaus prof. D. Jurgaičio ir Strateginio ir kokybės valdymo tarnybos direktorės dr. Renatos Bilbokaitės pranešimas „Šiaulių universitetas – regiono pažangos lyderis“. Po to LMA prezidentas V. Razumas ir Šiaulių m. savivaldybės meras A. Visockas pasirašė LMA ir Šiaulių miesto savivaldybės bendradarbiavimo sutartį.

Vėliau Šiaulių universiteto mokslininkai, skaitydami pranešimus, supažindino LMA narius su universiteto misija ir ateities vizija, studijų programomis, moksliniais tyrimais, projektais. Prof. Arūnas Gumuliauskas apžvelgė Šiaulių miesto savivaldybės ir universiteto bendradarbiavimą, prof. Liuda Radzevičienė – regiono socialinę gerovę ir inkluzines aplinkas. Doc. Gediminas Valiulis supažindino, kaip technologijos mokslai Šiaulių universitete tarnauja šalies ir regiono pažangai. Prof. Diana Šaparnienė ir tyrėjų kompetencijos tinklo RENET (*Researchers' Excellence Network*) koordinacinio komiteto pirmininkė dr. Vita Juknevičienė kalbėjo apie gero valdymo vietos savivaldoje teoriją ir praktiką.

Sesijoje taip pat buvo išklaustyta LMA bendradarbiavimo partnerio Lietuvos verslo konfederacijos viceprezidento ir Lietuvos bankų asociacijos prezidento dr. Stasio Kropo pranešimas „Verslo, mokslo ir valdžios institucijų dialogas“.

LMA didžiojoje konferencijų salėje eksponuota paroda „Šiaurės Lietuvos asmenybės“, kurią parengė ir pristatė Šiaulių universiteto prof. Vaclovas Tričys.

Rugsėjo 20 d. LMA nariai rinkosi į visuotinį susirinkimą. Prezidiume – LMA prezidentas V. Razumas, Alytaus miesto savivaldybės mero pavaduotoja Valė Gibienė, LMA viceprezidentas D. Kaunas, LMA vyriausiasis mokslinis sekretorius V. Basys. Prieš skelbdamas susirinkimo darbotvarkę, V. Razumas pakvietė tylos minute pagerbti LMA narių A. Vasiliausko (1940-01-25–2016-09-12) ir V. Kontrimavičiaus (1930-01-22–2016-09-20) atminimą.

LMA prezidiumo padėkos raštais jubiliejų proga apdovanoti LMA nariai – Vincentas Dienys 80-mečio, Vytautas Pranciškus Straišys 80-mečio, LMA tikrieji nariai – Arvydas Virgilijus Matulionis ir Gediminas Motuza Matuzevičius 70-mečio progomis. Sveikinimo adresai 60 metų jubiliejaus proga įteikti LMA tikriesiems nariams Ričardui Makuškai ir Gediminui Niaurai. LMA vadovybė pasveikino sukaktuvininkus, LMA nario ženklus ir pažymėjimus įteikė naujai išrinktiems LMA tikriesiems nariams Raimondui Čiegiui ir Vytautui Ruzgui. LMA vadovai – V. Razumas, D. Kaunas ir V. Basys – pasveikino ir iškilmingai įteikė pažymėjimus LMA jaunųjų mokslininkų stipendijų konkurso nugalėtojams. V. Basys informavo, kad LMA mokslų skyriuose buvo aptartos laisvos LMA tikrųjų narių vietos pagal specialybes. Prezidiumo nutarimu visuotiniam susirinkimui siūloma patvirtinti šias laisvas LMA tikrųjų narių vietas pagal specialybes: HSMS – architektūra (urbanistika) – 1 vieta, MFChMS – fizika – 2 vietos, BMGMS – geologija – 1 vieta, TMS – statyba – 1 vieta. LMA nariai balsuodami vieningai pritarė šiam paskirstymui.

V. Razumas informavo, kad Lietuvos Respublikos Seimas 2016 m. birželio 29 d. priėmė Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo (MSĮ) Nr. XI-242 pakeitimo įstatymą. Pagal jį LMA kartu su kitomis mokslo institucijomis priskiriama mokslo ir studijų politiką įgyvendinančioms institucijoms. Prezidentas pristatė LMA statuto pakeitimo projektą, parengtą pagal naująjį MSĮ ir LMA narių siūlymą įteisinti „akademiko“ sąvoką. LMA nariai balsuodami vieningai pritarė LMA statuto pakeitimams.

Alytaus miesto mero pavaduotoja Valė Gibienė perskaitė pranešimą „Alytaus miesto nūdienu ir galimybės. Bendradarbiavimas ir siekis tobulėti“, kuriame atskleidė Alytaus, kaip didžiausio pietų Lietuvos pramonės ir kultūros centro pasiekimus, laimėjimus, socialines iniciatyvas, kalbėjo apie miesto problemas.

Gruodžio 20 d. į naujametinę sesiją susirinko LMA nariai, svečiai, mokslo bendruomenė, darbuotojai. Dalyvavo Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministrė Jurgita Petrauskienė, Kauno miesto meras Visvaldas Matijošaitis.

Sesijos pradžioje LMA prezidentas V. Razumas pažymėjo, kad šią ypatingą dieną jam garbė visos Akademijos vardu pasveikinti LMA narį Mykolą Lasinską 100 metų sukakties proga. LMA tikrasis narys A. Povilaitis trumpai papasakojo apie Jubilieato mokslinę, organizacinę veiklą. 60 metų jubiliejaus proga pasveikinti LMA tikrieji nariai Alfas Pliūra, Gediminas Valkiūnas ir Artūras Žukauskas.

Jubilieatus, LMA narius bei dalyvius sveikino švietimo ir mokslo ministrė J. Petrauskienė ir informavo, kokie iššūkiai bei problemos laukia ateityje sprendžiant švietimo ir mokslo klausimus. Taip pat pabrėžė, kad tikisi tolesnio sėkmingo ministerijos ir LMA bendradarbiavimo.

Sesijoje tradiciškai apdovanoti Kauno miesto mokslininko premijos laureatai. Kaip informavo LMA viceprezidentas D. Kaunas, Kauno m. savivaldybė Kauno mokslininko premiją įsteigė 2013 m., o 2015 m. ji buvo padalyta į dvi premijas. Pagal LMA ir Kauno m. savivaldybės tarpusavio bendradarbiavimo sutartį LMA įvertina ir siūlo kandidatą. 2016 m. humanitarinių ir socialinių mokslų srityse laureate tapo prof. Palmira Jucevičienė, o fizinių, biomedicinos, žemės ūkio ir technologijos mokslų

sirtyse – LMA tikrasis narys Limas Kupčinskas. Laureatus pasveikino ir diplomus įteikė Kauno miesto meras V. Matijošaitis ir LMA prezidentas V. Razumas. Prof. P. Jucevičienė ir prof. L. Kupčinskas supažindino su savo veikla bei mokslo pasiekimais.

LMA visuotiniame susirinkime buvo iškelti ir pristatyti kandidatai į LMA prezidento pareigas, priimti du nutarimai: „Dėl kandidatų į MA prezidentus iškėlimo“ ir „Dėl MA prezidento rinkimų datos“. Pagal nutarimus kandidatais į MA prezidento pareigybę gali būti įregistruoti prof. Jūras Banys, prof. Eugenijus Butkus, prof. Vincas Būda, prof. Z. Dabkevičius, prof. Aivaras Kareiva, prof. R. Petrauskas, prof. Leonas Valkūnas. LMA prezidentą nutarta rinkti 2017 m. sausio 24 d. Įregistruotiems kandidatams buvo priminta tolesnė jų veiksmų tvarka, nustatyta LMA prezidiumo rinkimų reglamente. Pabaigoje LMA prezidentas V. Razumas apžvelgė svarbiausius 2016 m. LMA įvykius. Šventiniame koncerte, kurį vedė LMA skyriaus „Mokslininkų rūmai“ vadovė Aldona Daučiūnienė, skambėjo ansamblio „Vilniaus divertimentas“ atliekamos melodijos.

5.3.2. LMA prezidento ir Prezidiumo veikla

LMA veiklai tarp narių visuotinių susirinkimų vadovauja LMA prezidentas ir Mokslų akademijos prezidiumas (Statuto II sk. 11 p.).

PREZIDENTO VEIKLA. V. Razumas pagal pareigas atstovavo LMA įvairaus rango valdžios, mokslo ir studijų institucijų susitikimuose, posėdžiuose, renginiuose. Atstovauti Akademijai prezidentas buvo kviečiamas į Seimą dalyvauti iškilminguose renginiuose, tarptautinėse mokslinėse konferencijose. V. Razumas dalyvavo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto posėdžiuose svarstant įstatymų projektus „Dėl Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 70 straipsnio pakeitimo ir papildymo 701 straipsniu įstatymo projekto“, „Dėl Nacionalinio lietuvių kalbos instituto įstatymo projekto“ (gegužės 9 d.); svarstant nutarimus „Dėl Lietuvos mokslo ir inovacijų politikos kaitos gairių“ (rugsėjo 14 d.) ir „Dėl aukštųjų mokyklų tinklo optimizavimo“ (spalio 12 d.). V. Razumas Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkės Loretos Graužinienės buvo pakviestas dalyvauti Lietuvos Respublikos naujai išrinkto Seimo pirmajame posėdyje (lapkričio 14 d.). Naujai išrinktas LR Seimo Švietimo ir mokslo komiteto pirmininkas LMA tikrasis narys E. Jovaiša pakvietė į susitikimą su aukštųjų mokyklų rektorais (gruodžio 19 d.). V. Razumas taip pat kalbėjo apskritojo stalo diskusijoje „Mokslo ir studijų sistemos – aukštųjų mokyklų ir mokslinių tyrimų institucijų – optimizavimo galimybės ir iššūkiai“ (gruodžio 14 d.).

Prezidentūroje V. Razumas kaip Valstybės apdovanojimų Tarybos narys dalyvavo keturiuose posėdžiuose (sausio 21 d., gegužės 31 d., rugsėjo 9 d., gruodžio 20 d.), pasitarimuose dėl Lietuvos mokslo ir inovacijų politikos (vasario 11 d., spalio 27 d.), dėl Lietuvos asocijuotos narystės Europos branduolinių mokslinių tyrimų organizacijoje (CERN) (lapkričio 21 d.) bei iškilminguose apdovanojimų renginiuose (vasario 16 d., vasario 26 d., rugsėjo 9 d.).

Vyriausybės Ministro Pirmininko nutarimu V. Razumas dalyvavo darbo grupės, kuriai buvo pavesta parengti paraišką dėl Lietuvos Respublikos asocijuotos narystės CERN veikloje projektą, posėdžiuose (sausio 14 d., vasario 3 d., vasario 24 d., gegužės 9 d., gegužės 16 d., birželio 13 d., birželio 16 d., liepos 26 d.) bei Ministro Pirmininko potvarkiu buvo įtrauktas į darbo grupę deryboms su CERN atstovais, dalyvavo jų vizito Lietuvoje birželio 20–22 d. programoje. Ministro Pirmininko delegacijos sudėtyje LMA prezidentas Prahoje (Čekija) dalyvavo įvairiuose renginiuose, konferencijoje „Lietuvos ir Čekijos tyrimų partnerystės perspektyvos“, skaitė pranešimą „Moksliniai tyrimai Lietuvoje: kur dabar esame?“ (gegužės 23–24 d.). V. Razumas buvo pakviestas į pasitarimą dėl Lietuvos Respublikos įsijungimo į Europos tyrimų infrastruktūros konsorciumą (ERIC) Europos neutronų tyrimų centrą (spalio 11 d.), dalyvavo dviejuose MTEP ir inovacijų strateginės tarybos posėdžiuose (birželio 28 d., lapkričio 9 d.).

Prezidentas buvo įtrauktas į Švietimo ir mokslo ministerijos (ŠMM) sudarytų įvairių komitetų, komisijų, darbo grupių mokslinę, konsultacinę ir ekspertinę veiklą. V. Razumas vadovavo Aukštojo

mokslo tarybos veiklai, dalyvavo 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos investicinių prioritetų uždavinių, skirtų investicijoms į mokslinius tyrimus ir studijas, valdymo komiteto posėdžiuose (sausio 28 d., gegužės 4 d., birželio 22 d., gruodžio 2 d.), pasitarimuose dėl Mokslo ir technologijų populiarinimo centro (vasario 29 d., balandžio 19 d., gegužės 6 d., birželio 15 d., rugpjūčio 30 d., lapkričio 29 d.). V. Razumas dalyvavo darbo grupių dėl studijų ir mokslo veiklos išteklių konsolidavimo bei teisės aktų, reikalingų aukštojo mokslo kokybei gerinti, projektų rengimo veikloje (sausio 22 d., gegužės 4 d., gegužės 16 d.), kalbėjo apskritojo stalo diskusijoje dėl Strateginės MTEP ir inovacijų tarybos veiklos stiprinimo (vasario 4 d.).

V. Razumas buvo pakviestas tarti įžangos žodį konferencijoje „Nestabdoma ir nesustabdoma emigracija“ (balandžio 13 d.), Vilniaus universiteto organizuotame renginyje „Lietuvos švietimui 2016“ (balandžio 27 d.), tarptautinėje chemikų draugijos konferencijoje „Chemija ir cheminė technologija 2016“ (balandžio 28 d.), ŽŪMMS išvažiuojamajame susirinkime „Žuvininkystės plėtra ir produktų perdirbimas“ Raseinių r. (gegužės 19 d.), tarptautinėse konferencijose „Širdies ir kraujagyslių ligų progreso stabdymas“ (gegužės 26 d.), „Komunikacijos ir informacijos mokslai tinklaveikos visuomenėje: patirtys ir įžvalgos“ (birželio 9 d.), tarptautiniame aukščiausio lygio Europos Komisijos ekspertų grupės posėdyje kibernetinio saugumo klausimais (spalio 25 d.), jaunųjų mokslininkų konferencijoje „Bioateitis: gamtos ir gyvybės mokslų perspektyvos“ (gruodžio 7 d.).

LMA prezidentas dalyvavo įvairiose konferencijose, diskusijose, seminaruose, skaitė pranešimus LMA bendradarbiavimo partnerių organizuotuose renginiuose regionuose, davė interviu radijo ir televizijos laidose.

V. Razumas buvo kviečiamas į ambasadų Lietuvoje – Lenkijos (gegužės 20 d.), Baltarusijos (birželio 30 d.), Armėnijos (spalio 11 d.), Ispanijos (spalio 12 d.), Vokietijos (spalio 2 d.), Čekijos (spalio 24 d.), Latvijos (lapkričio 15 d.), Japonijos (gruodžio 8 d.) – priėmimus ir renginius. Gruodžio 30 d. LMA prezidentas V. Razumas paskirtas Moldovos Respublikos garbės konsulu Lietuvoje. Vyko į komandiruotes ir dalyvavo Rumunijos akademijos 150-ųjų (balandžio 3–6 d.), Prancūzijos mokslų akademijos 350-ųjų (rugsėjo 25–28 d.) metinių iškilmėse, CERN kasmetiniame Pasaulio laboratorijos (ICSC – *World Laboratory*) susirinkime (spalio 21–22 d.).

PREZIDIUMO VEIKLA. 2016 m. LMA prezidiumas posėdžiavo 24 kartus, priėmė 46 nutarimus, svarstė per 200 klausimų, susijusių su LMA veikla. Metų pradžioje Prezidiumo veikla prasidėjo įprastais darbais: įvertintos 2015 m. LMA mokslų skyrių ir padalinių veiklos ataskaitos, patvirtinti 2016 m. darbo planai ir LMA premijos. Didelis dėmesys buvo skiriamas iškilmingo LMA narių visuotinio susirinkimo, skirto LMA 75-mečiui, organizavimui bei ta proga LMA viceprezidento D. Kauno iniciatyva parengto albumo „Lietuvos mokslų akademija. Nepriklausomybės kelyje“ leidybos klausimams.

Buvo svarstomi LMA vardinių, jaunųjų mokslininkų ir doktorantų, aukštųjų mokyklų studentų mokslinių darbų konkursų, LMA jaunųjų mokslininkų stipendijų, LR Prezidentų vardinių stipendijų aukštųjų mokyklų studentams, LR ŠMM Mokslo premijų lietuvių kilmės užsieniečiams mokslininkams ir LR pilietybę turintiems mokslininkams, gyvenantiems užsienyje, Pasaulio mokslininkų federacijos stipendijai gauti konkursų klausimai. Išrinkti kandidatai Kauno mokslininko premijoms, pristatytos projektų paraiškos darbiui su CERN ir aptarti galimi recenzentai. Minėtus konkursus kuravo LMA viceprezidentas D. Kaunas, LMA vyriaus. mokslinis sekretorius Vytautas Basys, Organizacinio skyriaus vadovas dr. Andrius Bernotas. V. Razumas nuolat informuodavo Prezidiumą apie LR Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto, LR Vyriausybės, ŠMM posėdžiuose svarstomus klausimus, priimtus nutarimus.

LMA prezidiumo kovo 29 d. posėdyje buvo svarstomas Priekrantės verslinės ir rekreacinės žuvininkystės asociacijos kreipimasis dėl Šventosios valstybinio jūrų uosto infrastruktūros atstatymo projekto. Darbo grupės išvados pateiktos VĮ Klaipėdos valstybinei jūrų uosto direkcijai, LR Vyriausybės Strateginio planavimo komitetui, Susisiekimo ir Žemės ūkio ministerijoms. Prezidiumo posėdžiuose buvo

priimti svarbesni nutarimai: dėl LMA ir asociacijos INFOBALT sutarties pasirašymo (balandžio 12 d.), dėl LMA Užsienio kalbų centro likvidavimo (gegužės 17 d.), dėl UAB „Mokslas ir technika“ likvidavimo (LMA vienintelis akcininkas) (birželio 7 d.). Birželio 28 d. įvyko iškilmingas LMA prezidento posėdis, kuriame dalyvavo Izraelio tikslųjų ir humanitarinių mokslų akademijos prezidentė prof. Nili Cohen.

Antrame pusmetyje vienas svarbesnių klausimų buvo LMA statuto kai kurių nuostatų pakeitimo svarstymas. Nutarta pritarti Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 pakeitimo įstatyme įtvirtintoms nuostatomis, kad LMA pagal Lietuvos Respublikos įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytą kompetenciją įgyvendina Valstybės mokslo ir studijų politiką, atlieka ekspertines funkcijas svarstant svarbiausius šalies mokslo ir studijų strateginius klausimus ir kad LMA prezidentą LMA statuto nustatyta tvarka renka LMA narių visuotinis susirinkimas. Taip pat nutarta pasiūlyti įteisinti „akademiko“ sąvoką.

Lietuvos nacionalinio muziejaus prašymu buvo atliktas Gedimino kalno ir statinių dabartinės būklės nepriklausomas vertinimas. LMA prezidento nutarimu patvirtinta ekspertų grupė, vadovaujama LMA nario Algimanto Grigelio, atliko darbą, pateikė išvadą ir rekomendacijas.

Prezidiume apsvaistyta: rugpjūčio 30 d. XV Baltijos šalių intelektualinio bendradarbiavimo konferencijos „Ateities pedagogų rengimas Baltijos regione: moksliniais tyrimais grindžiamas pedagogų rengimas“ (*The Future of Teacher Education in the Baltic Region: Towards Research Based Teacher Education*, 2017 m. kovo 30–31 d., Helsinkis) darbotvarkė, numatyti pranešėjai ir galima delegacijos sudėtis; rugsėjo 9 d. – aptarti LMA dienos Panevėžyje ir IV tarptautinės mokslinės-praktinės konferencijos „Mokslo ir studijų tendencijos globalizacijos sąlygomis“ klausimai; rugsėjo 13 d. priimtas nutarimas dėl LMA tikrųjų narių laisvų vietų skaičiaus ir specialybių; spalio 10 d. aptarta LMA dienos Alytaus savivaldybėje programa; lapkričio 22 d. – patvirtinta LMA narių visuotinio susirinkimo darbotvarkė ir svarstyti naujos kadencijos LMA prezidento rinkimų klausimai.

Paskutiniame metų posėdyje nutarta 2017 m. sausio 17 d. pasirašyti LMA, L'Oréal Baltic, Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos atstovų bendrą memorandumą dėl bendradarbiavimo skiriant L'Oréal stipendijas Lietuvos jaunosioms mokslininkėms.

5.3.3. Inicijuoti moksliniai tyrimai, leidybinė mokslo žinių sklaida

Viena svarbiausių LMA narių užduočių – remiantis savo ilgamete patirtimi, analizuoti mokslo ir technologijų tendencijas pasaulyje bei Lietuvoje, padėti įvertinti šalies mokslo potencialą, konsultuoti parenkant naujas mokslinių tyrimų kryptis, įskaitant ir socialinius bei humanitarinius mokslus, skatinti visuomenės integraciją ir pramonės inovatyvumo augimą. LMA narių darbų statistika parodyta 1 lentelėje. LMA taip pat leidžia dešimt periodinių mokslo žurnalų (žr. 2 lentelę 12 p.).

HSMS narių mokslinių tyrimų kryptys apima skyriaus atstovaujamus mokslus – istoriją, archeologiją, kalbotyrą, literatūrą, kultūros istoriją, meno istoriją, sociologiją, ekonomiką, teisę. Skyriaus nariai 2016 m. paskelbė net 26 monografijas, studijas, knygas, šaltinių publikacijas ir kitus tiriamuosius darbus. Kai kurie nariai per metus parašė ar sudarė po kelis veikalus, pvz., Antanas Andrijauskas, Antanas Buračas, Algirdas Gaižutis, Romualdas Grigas, E. Jovaiša, D. Kaunas. Centrinio Europos universiteto leidykla anglų k. išleido Evaldo Nekrašo monografiją, skirtą pozityvistinei filosofijai. Leidykla „Kritika“ Kijeve išleido Zenono Norkaus monografijos „Nepasiskelbusioji imperija. Lietuvos Didžioji Kunigaikštija lyginamosios istorinės imperijų sociologijos požiūriu“ vertimą į ukrainiečių kalbą. Skyriaus narių leidybinė veikla yra didelis indėlis į Lietuvos mokslą bei kultūrą. Nariai dalyvavo daugiau kaip 30 šalies ir užsienio mokslo leidinių redakcinių kolegijų darbe. Skyrius kuruoja trijų LMA mokslinių žurnalų leidybą, dviem redakcinėms kolegijoms vadovauja skyriaus nariai: žur. „Lituanistica“ – pirmininkas E. Jovaiša, žur. „Filosofija. Sociologija“ – pirmininkas Algirdas Virgilijus Matulionis. Visi šie žurnalai, ypač „Lituanistica“, yra labai paklausūs šalies ir užsienio mokslinėse bibliotekose.

MFChMS nariai, atlikdami tikimybių teorijos, diferencialinių lygčių, puslaidininkių ir lazerių fizikos, teorinės fizikos ir astronomijos, elektrochemijos, chemijos ir cheminės technologijos tyrimus,

1 lentelė.

LMA narių tiriamųjų ir mokslo populiarinimo darbų skaičius 2016 metais, narių pripažinimas

	HSMS	MFChMS	BMGMS	ŽŪMMS	TMS	Iš viso:
Narių skaičius (be užsienio narių)	30	34	37	22	33	156
Paskelbta leidinių (monografijų, vadovėlių, knygų)	26	3	10	4 mono- grafijų, knygų dalys	11	54
Paskelbta mokslo straipsnių	83	187	141	60	199	670
iš jų užsienio leidiniuose	25	164	116	40	181	526
Paskelbta mokslą populiarinančių straipsnių	52	29	69	25	10	185
Kalbėta renginiuose visuomenei, radijo ir TV laidose	183	54	80	52	63	432
Vykdyta konkursinių mokslo projektų	12	35	39	33	55	174
iš jų tarptautinių	4	24	31	8	45	112
Atlikta ekspertizių	168	59	85	226	297	835
Gavusieji Lietuvos ir tarptautines mokslo premijas	–	2	1	–	–	3
Pažymėtieji Lietuvos ir užsienio valstybiniais apdovanojimais	1	–	2	–	–	3

juos apibendrino 187 mokslo straipsniuose. Jūras Banys su bendraautoriais parašė skyrių monografijoje „Nanomastelio feroelektrikai ir multiferoikai: pagrindiniai reiškiniai ir charakterizavimo klausimai ir nanomastelio efektai“ (*Nanoscale Ferroelectrics and Multiferroics: Key Processing and Characterization Issues, and Nanoscale Effects*, John Wiley & Sons, 2016). Leonas Valkūnas su bendraautoriumi publikavo skyrių monografijoje „Dirbtinė fotosintezė: Teoriniai pagrindai“ (*Artificial Photosynthesis: Theoretical Background*, ed. R. Bruno, 2016). Juozas Vidmantis Vaitkus paskelbė monografiją „Vilniaus universiteto Puslaidininkių fizikos katedros penkiasdešimtmetis ir dabartis (1960–2010–2015)“, VU leidykla, 2016. Vilijandas Bagdonavičius (su bendraautoriumi Juliumi Kruopiu) parašė ir išleido keturių dalių vadovėlį „Matematinė statistika“. Skyriaus nariai kuruoja šešių mokslinių žurnalų, pelnusių aukštą tarptautinį pripažinimą (turi citavimo koeficientus duomenų bazėje *Thomson Reuters Web of Knowledge*), leidimą: „Mathematical Modelling and Analysis“ (*Matematinis modeliavimas ir analizė*), „Nonlinear Analysis: Modelling and Control“ (*Netiesinė analizė: modeliavimas ir valdymas*), „Baltic Astronomy“ (*Baltijos astronomija*), „Lithuanian Journal of Physics“ (*Lietuvos fizikos žurnalas*), „Lithuanian Mathematical Journal“ (*Lietuvos matematikos rinkinys*) ir „Chemija“. Šiuose žurnaluose straipsniai spausdinami anglų kalba. Straipsnius publikuoja šalies ir užsienio mokslininkai.

BMGMS nariai paskelbė 141 mokslo straipsnį, iš jų 116 užsienio leidiniuose. Pažymėtini leidiniai yra mokslinė monografija „Imunologijos raida Lietuvoje“, kurios sudarytojas V. A. Tamošiūnas (LMA Vrublevskių biblioteka, 2016); mokomoji Jono Remigijaus Naujalio knyga universitetų studentams „Samanų biologijos bendroji apžvalga“, VU leidykla, 2016. Skyriaus nariai dalyvavo sudarant Lietuvos nacionalinį atlasą, dirbo prie LR Aplinkos ministerijos veikiančioje Raudonosios knygos komisijoje

2 lentelė.

Informacija apie LMA leidžiamus mokslo žurnalus

LMA žurnalo pavadinimas	Mokslo sritis	Kuruojantis mokslų skyrius	Redakcinės kolegijos pirmininkas	Išleista spaudos lankų	Paskelbta straipsnių
Lituanistica	Humanitariniai mokslai	HSMS	Eugenijus Jovaiša	39,5	20
Menotyra			Gabija Surdokaitė-Vitienė	40,5	20
Filosofija. Sociologija			Socialiniai mokslai	Arvydas Virgilijus Matulionis	50,0
Lithuanian Journal of Physics	Fiziniai mokslai	MFChMS	Evaldas Tornau	32,25	23
Chemija			Albertas Malinauskas	29,25	30
Geologija. Geografija			Darijus Veteikis	26,75	13
Acta medica Lituanica	Biomedicinos mokslai	BMGMS	Vytautas Basy	32,5	28
Biologija			Algimantas Paulauskas	37,75	23
Žemės ūkio mokslai	Žemės ūkio mokslai	ŽŪMMS	Albinas Kusta	32,25	21
Energetika	Technologijos mokslai	TMS	Eugenijus Ušpuras	44,0	23

(J. R. Naujalis), yra kuruojamų žurnalų „Biologija“, „Acta medica Lituanica“, „Geologija. Geografija“, „Baltica“ redakcinių kolegijų pirmininkai ar nariai.

ŽŪMMS nariai dalyvavo vykdydami Nacionalinės mokslo programos „Agro-, miško ir vandens ekosistemų tvarumas“ projektus, tarptautinius mokslo projektus, ilgalaikes institucines mokslo programas. Atlikdami agronomijos, miškininkystės, gyvulininkystės veterinarijos, žemės ūkio ir aplinkos inžinerijos, agrobiologijos ir kitų sričių mokslinius tyrimus, skyriaus nariai parengė keturių knygų dalis, sukūrė vieną augalų veislę, paskelbė 60 mokslo straipsnių, iš jų 40 užsienio leidiniuose. Leonardas Kairiūkštis su bendraautorais išleido monografiją „Dzūkai su žemaičio pasu“. Antanas Sederevičius yra knygos „Veterinarijos akademija 1936–2016. Laiko ratu“ vienas tekstų autorių. Pranas Viškelis yra

knygos „Vaisių veislių mitybinė sudėtis“ (*Chemical Composition of Raspberry (Rubus spp.) Cultivars*) bendraautoris. V. Ruzgas yra ES Bendrajame žemės ūkio augalų veislių kataloge įregistruotos naujos žeminių kviečių veislės ‘Herkus DS’ bendraautoris. LMA užsienio narys Haincas Jerochas yra mokomosios knygos „Pašarai: tradiciniai ir ekologiški“ bendraautoris. Skyriaus nariai dalyvavo ŽŪMMS kuruojamų mokslo žurnalų „Žemės ūkio mokslai“, „Baltic Forestry“, kitų Lietuvos ir tarptautinių žurnalų redakcinių kolegijų veikloje.

TMS narių mokslinių tyrimų kryptys įvairios ir apima atstovaujamas technologijos mokslus – elektroniką, energetiką, informatiką, mechaniką, medžiagų inžineriją, statybos inžineriją. Apibendrinus gautus mokslinius rezultatus, buvo paskelbta 11 leidinių: 4 monografijos, 2 vadovėliai, viena mokomoji knyga ir atskiri skyriai keturiuose knygose. Pavyzdžiui, Artūras Kaklauskas su bendrarašytojais JAV Niujorko leidykloje “Nova Science Publishers” išleido monografiją „Statybos aplinkos gyvavimo ciklo analizė“ (*Analysis of the Life Cycle of a Built Environment*). Vytautas Ostaševičius “Springer” leidyklai įteikė monografijos „Biomechaninės mikrosistemos – dizainas, gamyba ir taikymas“ (*Biomechanical Microsystems – Design, Processing and Applications*) rankraštį. Jurgis Kazimieras Staniškis parengė aplinkosaugai aktualią monografiją „Darni atliekų vadyba“. Kazimieras Ragulskis, įvertindamas pasiektą pažangą vibrotechnikos srityje, išleido papildytą leidinį „Vibroinžinerijos plėtra Lietuvoje“ (*Development of Vibroengineering in Lithuania*). 2016 m. skyriaus nariai paskelbė 199 mokslinius straipsnius. 181 jų (91 proc.) – paskelbta aukštus reitingus turinčiuose tarptautiniuose užsienio leidiniuose. 2016 m. pabaigoje Laimutis Telksnys paviešino iniciatyvą dėl priemonių siekiant išsaugoti rašytinę ir sakytinę lietuvių kalbą įprastoje ir elektroninėje terpėje. Atsiliepiant į Lietuvos mokslo tarybos atliekamą Mokslo sričių ir krypčių klasifikacijos projekto koregavimą, TMS svarstė Gintauto Dzemydos teiktus siūlymus dėl Mokslo sričių ir krypčių klasifikacijos projekto koregavimo. Parengti siūlymai pateikti Lietuvos mokslo tarybai. Skyrius kuruoja LMA mokslinio žurnalo „Energetika“ leidybą (pirmininkas E. Ušpuras).

Visų LMA leidžiamų mokslo žurnalų elektroninės versijos yra atvirai prieinamos LMA interneto svetainėje (<http://lma.lt>). Žurnalai pagal tematiką yra teikiami indeksuoti tarptautinėms specializuotoms duomenų bazėms. Savo leidinius LMA 2016 m. pateikė Vilniaus knygų mugėje.

5.3.4. Mokslo populiarinimo publikacijos, žinių apie mokslą ir technologijas sklaida

LMA nariai itin daug dėmesio skiria visuomenės mokslo kultūrai ugdyti. Jie dalyvauja TV ir radijo laidose, bendrauja su moksleiviais, studentais bei kitais visuomenės nariais Mokslo festivalio „Erdvėlaisis Žemė“ ir kitų renginių metu, skaito paskaitas mokyklose. Mokslų skyrių nariai leidžia tyrimus apibendrinančias knygas. 2016 m. LMA mokslų skyrių nariai spaudos ir elektroninėmis visuomenės informavimo priemonėmis paskelbė kelis šimtus mokslą populiarinančių straipsnių, susitikimuose su plačiąja visuomene ar radijo ir televizijos laidose kalbėjo daugiau kaip keturis šimtus kartų. Dauguma mokslo žinių sklaidos darbų yra aprašyti periodiniame informaciniame leidinyje „LMA žinios“.

HSMS narių mokslo žinių sklaida buvo intensyvesnė nei praėjusiais metais. Skyriaus nariai paskelbė 52 mokslą populiarinančius straipsnius, visuomenei perskaitė 59 paskaitas, 124 kartus dalyvavo radijo ir TV laidose, interneto televizijoje. R. Petrauskas dalyvavo daugiau nei dešimtyje LRT laidų „Istorijos detektyvai“, „Kelionės su istorijos detektyvais“, skirtose Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės istorijai, jos paveldui. Vladas Žulkus buvo LRT 10 laidų, skirtų povandeninei archeologijai, Klaipėdos ir Palangos istorijai, dalyvis. Giedrius Kuprevičius programoje „LRT Klasika“ vedė savaitinę radijo laidą „Audiologai“ muzikos temomis, KTU skaitė viešas paskaitas apie meno technologijas. Interneto portaluose komentarus teikė Viktorija Daujotytė-Pakerienė, E. Jovaiša, R. Lazutka, Z. Norkus ir kiti LMA nariai.

MFChMS nariai paskelbė 29 mokslo populiarinimo straipsnius, skaitė 31 paskaitą visuomenei, dalyvavo 14 televizijos ir 9 radijo laidose. Jonas Grigas publikavo net 20 mokslo populiarinimo straipsnių: apie mokslinį pasaulio pažinimą, mokslo žinių kūrybą, mokslo santykį su kultūra. Kovo 31 d. įvyko Juozo

Algimanto Krikštopaičio knygos „Gyvenimas paaukotas mokslui. Dramatiška Theodoro Grotthusso istorija“ sukurtas. Renginys organizuotas kartu su Teodoro Grotuso fondu ir skyriumi „Mokslininkų rūmai“. T. Grotusas plačiai Europoje per kelerius metus išgarsėjo kaip gamtos mokslų tyrėjas. 1815 m. suformulavo fosforescencijos dėsnį, o 1818 m. – dar du fotochemijos dėsnius, giliau išanalizavo elektrolizės reiškinį. Šiuos dėsnius, dabar žinomus kaip Grotuso-Draperio, galima pripažinti reikšmingiausiais, padarytais Lietuvoje, todėl jų atradėjas turi būti tinkamai įamžintas Lietuvoje ir Lietuvos mokslo istorijoje.

BMGM skyriaus nariai mokslo žinių sklaidą vykdo skelbdami darbo rezultatus moksliniuose straipsniuose ir kituose leidiniuose. Paskelbti 69 mokslų populiariantys straipsniai, 80 kartų kalbėta renginiuose visuomenei, radijo ir televizijos laidose. Skyrius kartu su Sveikatos apsaugos ministerija surengė konferenciją „Vaikų sveikatos priežiūros naujovės ir aktualūs klausimai“, skirtą Tarptautinei vaikų gynimo dienai. Jos tikslas – priminti visuomenei būtinybę saugoti ir gerbti vaiko teisę į sveikatos priežiūrą. Kovo 23 d. kartu su ŠMM bei Lietuvos biologijos mokytojų asociacija organizuota tradicinė 6-oji konferencija biologijos mokytojams „Fizinės, psichinės ir socialinės sveikatos aktualijos šiandieniam pasaulyje“, skirta vaikų, mokinių sveikatos problemoms aptarti. Konferencijoje kalbėta apie sveiką mitybą, pristatytos žinios apie alergiją maistui, savižudybių paplitimą Lietuvoje prieškario, sovietiniu laikotarpiu ir atkūrus Nepriklausomybę, ES ir kitose šalyse, jų galimas priežastis ir priemonės, kurios padėtų išvengti šio reiškinio. Diskutuota apie lytiškai plintančių ligų ir AIDS epidemiologiją, diagnostiką, svarbiausius požymius ir apsaugos priemones. Moksliniais aukštosios nervų sistemos tyrimais ir įrodymais pagrįstą pranešimą „Kas yra aktyvi fizinė pertrauka“ skaitė Lietuvos sporto universiteto rektorius prof. A. Skurvydas.

ŽŪMMS nariai, siekdami informuoti visuomenę apie naujausius tyrimo rezultatus, spartinti jų sklaidą, paskelbė 25 mokslo populiarinimo straipsnius, dalyvavo 52 renginiuose visuomenei, radijo ir TV laidose. Išleistas tarptautinės jaunųjų mokslininkų konferencijos „Jaunieji mokslininkai – žemės ūkio pažangai“ (*Young Scientists for Advance of Agriculture*) pranešimų tezės.

TMS nariai paskelbė 10 mokslų populiariančių straipsnių, 63 kartus skaitė paskaitas visuomenei, kalbėjo radijo ir TV laidose. Dalyvauta LMA renginiuose, jaunųjų mokslininkų konferencijose, LMA mokslo dienos šalies miestų ir rajonų savivaldybėse, viešose paskaitose skleidžiant mokslo žinias apie naujausius mokslo ir technologijų laimėjimus. Ypač daug dėmesio skirta šalies energetikos aktualijoms, Nacionalinės energetikos strategijos atnaujinimo, energetinio ir kibernetinio saugumo klausimams.

TMS kartu su LMA skyriumi „Mokslininkų rūmai“ Lietuvos energetikos muziejuje organizavo pažintinį renginį moksleiviams „Sumaniosios medžiagos: XXI amžiaus kasdienybė“. LMA nariai Ramutis Bansevicius ir Genadijus Kulvietis supažindino su pjezomechanikos mokslo pasiekimais, jų taikymais kuriant precizinius naujos kartos daugelį judėjimo laipsnių turinčius robotus, dirbtinio intelekto pažanga kuriant „protaujančius“ robotus, pjezomechaninių robotų modeliavimo pagrindiniais iššūkius įvertinant sumaniųjų medžiagų ir netiesinių virpesių savybes.

TMS ir LMA skyrius „Mokslininkų rūmai“ organizavo profesorių Editos Baltrėnaitės, Prano Baltrėno ir Arvydo Lietuvninko monografijos „Tvarus medžio vaidmuo aplinkos apsaugos technologijose“ (*The Sustainable Role of the Tree in Environmental Protection Technologies*, Springer, 2016) sukurtas. Monografijoje teigiama, kad medis geba sindikuoti aplinkos kokybės pokyčius, stabilizuoti taršą, išlaikyti aplinkosaugines funkcijas, gyvavimo etapui pasibaigus, netiesiogiai dalyvaudamas inžineriniuose aplinkos apsaugos sprendimuose.

5.3.5. Moksliniai kongresai, konferencijos, simpoziumai, seminarai ir kiti renginiai

Mokslininkų bendravimas, diskusijos išlieka labai aktualios ir globalioje epochoje. Įvairūs renginiai leidžia keistis idėjomis visų sričių specialistams ir ekspertams. Todėl LMA nariai aktyviai ir nuosekliai inicijuoja arba organizuoja daug renginių, suburdami mokslo, politikos, verslo ir kultūros elitą, itin akcentuodami jaunosios mokslininkų kartos profesinį ugdymą, skatindami jų mokslinę veiklą.

Ataskaitiniais metais HSM skyrius organizavo 19 renginių: konferencijų, diskusijų, knygų sutiktuvių ir kitokių. Organizuojant renginius bendradarbiauta su LMA skyriumi „Mokslininkų rūmai“, Vilniaus, Lietuvos edukologijos, Vilniaus Gedimino technikos universitetais, Lietuvos istorijos institutu, Lietuvos socialinių tyrimų centru, Vydūno draugija, Mokslo ir enciklopedijų leidybos centru, „Vagos“ leidykla ir kitomis institucijomis. HSMS nariai organizavo ir aktyviai dalyvavo LMA renginiuose. Balandžio 13 d., tęsiant 2016 m. kovo 9 d. Seimo Migracijos komisijos, LMA ir nevyriausybinų organizacijų organizuotos konferencijos „Kaip mums išlikti? Ar įmanomas nacionalinis susitarimas, kad Lietuva neišsivaikščiotu?“ diskusijas, LMA įvyko konferencija „Nestabdoma ir nesustabdoma emigracija“. Ją organizavo HSMS ir Seimo Migracijos komisija. Buvo išklaustyti pranešimai: LMA tikrųjų narių R. Lazutkos „Nestabdoma emigracija“ ir A. V. Matulionio „Nesustabdoma emigracija“, Seimo Migracijos komisijos nario prof. Kęstučio Masiulio „Kaip susigrąžinti migrantus“. Diskutuota ir priimta rezoliucija, kurią pasirašė LMA prezidentas V. Razumas, Seimo Migracijos komisijos pirmininkas Valdas Vasiliauskas, Lietuvos verslo konfederacijos prezidentas Valdas Sutkus, visuomeninių organizacijų vadovai.

LMA 75-ąją įkūrimo sukaktį pasitiko nauju veikalumu – reprezentatyviu nuotraukų albumu „Lietuvos mokslų akademija. Nepriklausomybės kelyje“ (tarp sudarytojų HSMS nariai D. Kaunas ir E. Jovaiša). Svarbiausia paskata jį rengti buvo ne tik LMA sukaktis, bet ir poreikis didinti LMA matomumą ir komunikaciją Lietuvoje bei užsienyje. Jau ketvirtus metus skyrius kartu su Lietuvos socialinių tyrimų centru ir VGTU Kūrybinių industrijų fakultetu sukviečia mokslininkus diskusijai aktuliais filosofiniais ir sociologiniais klausimais. Sausio 21 d. įvyko konferencija „Gyvenimo būdas ir stilius: filosofinis ir sociologinis aspektai“. Pranešėjai iš LMA, VU, VGTU, VDU, KTU ir kitų Lietuvos universitetų perskaitė 15 pranešimų. Diskutuota apie antikinę mokymosi mirtį idėją šiuolaikinėje vartotojų visuomenėje, kurią vargina savižudybės ryškė, apie sąvokų „dorybė“ ir „vertybė“ išstūmimą iš šiuolaikinės filosofijos, apie gyvenimo būdą šiuolaikiniame postfilosofiniame pasaulyje ir kitomis temomis.

Balandžio 20–21 d. LMA ir „Žinijos“ draugijos salėse įvyko mokslinė konferencija „Žinija kaip vertybė ir vertybės žinijoje“, skirta „Žinijos“ vardo Lietuvoje 90-mečiui. Joje pranešimus perskaitė ir diskutavo 22 filosofai, filologai, fizikai, istorikai, kultūrologai, rašytojai, dailininkai, kompozitoriai, visuomenės veikėjai. Visų jų požiūrius į žinijos esmę ir sklaidos reikšmę vienijo mintis, kad dabartinėje tradicinių moralinių ir tautinių vertybių devalvacijos aplinkoje būtina stiprinti visuomenės pasitikėjimą intelektualinėmis ir dvasinėmis galiomis, atsigręžiant į turtingą lietuvių tautos kultūrinį palikimą skatinti inovatyvius požiūrius į sparčiai kintančią socialinę tikrovę. Šios mintys akcentuotos LMA narių A. Gaižučio, J. Grigo ir R. Grigo pranešimuose. Nemažai dėmesio buvo skirta ir 1925 m. Lietuvos ateitininkų federacijos įkurtos Mokslo kooperatinės bendrovės „Žinija“ bei 1948 m. LMA įkurtos Lietuvos „Žinijos“ draugijos vertybinėms orientacijoms.

Pasitinkant LMA tikrojo nario A. Andrijausko monografijas „Amžinybės ilgesys: Tradicinė indų kultūra, estetika ir menas“ ir „Vaizduotės erdvės: Tradicinė kinų estetika ir menas“ balandžio 12 d. surengta apskritojo stalo diskusija „Ex oriente lux. Kuo svarbus Rytų tautų kultūrų pažinimas Lietuvai?“. Jos dalyviai – autorius, A. Gaižutis, R. Grigas ir kiti mokslininkai – diskutavo, kaip savitų Rytų tautų kultūros tradicijų pažinimas paveikia žmonių humanitarinę kultūrą, padeda geriau pažinti „kitos“ kultūros veidrodyje vertingiausias savosios kultūros puses, įveikti susvetimėjimą ir tampa bendražmogiško dialogo pagrindu. Lapkričio 29 d. įvyko A. Andrijausko iniciatyva organizuota apskritojo stalo diskusija „Algio Uždavinio fenomenas Lietuvos humanistikoje“, kurioje buvo pristatyta iš anglų kalbos išversta mirusio prof. A. Uždavinio knyga „Filosofija ir teurgija vėlyvojoje antikoje“. Diskusijoje dalyvavo A. Andrijauskas, dr. Vytautas Rubavičius, dr. Naglis Kardelis ir kiti pranešėjai. Renginyje demonstruota filmuota medžiaga: interviu su A. Uždaviniu, jo įžanginių kalbų fragmentai per parodų atidarymus, kuriose filosofas akcentavo kūrėjo atsakomybę prieš savo tautą ir humanistinius idealus problemas.

Knygų sutiktuose visuomenė kviesta susipažinti su naujausiomis akademikų darbų publikacijomis. Kovo 3 d. pristatyta D. Kauno ir bendradarbių parengta knyga „Pirmieji Mažosios Lietuvos

lietuviai Kanadoje“. Joje skelbiamas XIX–XX a. Kanados emigranto į tėviškę siųstų laiškų ir su emigracija susijusių dokumentų rinkinys. Publikacija atliepia šių dienų emigracijos problemoms. Gruodžio 13 d. sutikta D. Kauno studija „Kristijono Donelaičio atminties paveldas“. Renginyje dalyvavo Klaipėdos universiteto mokslininkai, kitų institucijų Donelaičio kūrybos, Mažosios Lietuvos kultūros ir istorijos tyrėjai, lituanistai ir visuomenininkai. Studijoje atskleista Donelaičio rankraščinio ir spausdinto paveldo svarba iš komunikacijos ir informacijos mokslams būdingos tyrimų perspektyvos. Rugsėjo 23 d. LMA įvyko bendras leidyklos „Vaga“ ir HSMS renginys – Rasos Aškinytės romano „Glesum“ sutiktuvės. Romano veiksmas vyksta II a. aisčių žemėse. Tai E. Jovaišos mokslinių tyrimų įkvėpta istorija. Lietuviško romano sutiktuvėse kalbėjo knygos autorė, literatūros kritikė dr. Jūratė Čerškutė, LMA tikrasis narys E. Jovaiša, publicistas Ignas Staškevičius, poetė Indrė Valantinaitė ir kiti. HSMS, Lietuvos istorijos institutas ir visuomeninė organizacija „Vilniaus anykštėnų sambūris“ rugsėjo 28 d. pakvietė į LMA nario Antano Tylos knygos „Apie Anykščius ir anykštėnus“ sutiktuves. Knygoje akademiko gimtinės, Tylų šeimos ir kelių kartų giminės istorija meistriškai įpinta į Lietuvos valstybės ir Anykščių krašto istorijos panoramą. Mokslininko įžvalgos persmelktos patriotiniais jausmais ir viltimi, kad kiekvieno žmogaus tėviškei pašvęsti darbai turtins jos istoriją. Spalio 21 d. buvo sutikta E. Jovaišos knyga „Aisčiai. Lietuvių ir Lietuvos pradžia“ ir besimokančiam jaunimui bei jų mokytojams skirta ugdomoji knyga „Iliustruoti aisčiai. Lietuvių ir Lietuvos pradžia“, kurioje dailininkės Laimos Tubelytės-Kriukelienės sukurtus aisčių genčių portretus palydi autoriaus tekstai. Renginį vedė archeologas doc. Gintautas Zabiela. Vydūno draugija ir HSMS lapkričio 16 d. surengė filosofo Vydūno palaikų perlaidojimo 25-mečio minėjimą. Jį vedė D. Kaunas. Renginyje perskaityti Vydūno draugijos garbės pirmininko dr. Vacio Bagdonavičiaus, kunigo iš Vokietijos Miroslavo Danio, globojančio Vydūno atminimą Detmoldo mieste, ir kitų autorių pranešimai, demonstruoti dokumentinio filmo „Tamsoje būti šviesa“ fragmentai. Renginyje skambėjo solistų Aušros Liutkutės ir Rolando Vilkevičiaus bei Vydūno draugijos dainininkų atliekamos Vydūno autorinės ir Mažosios Lietuvos liaudies dainos. Keletas renginių surengta kartu su skyriumi „Mokslinių rūmai“: sausio 29 d. įvyko R. Grigo jubiliejiniai akademiniai skaitymai „Pakitusios lietuvių tapatybės ir istorinio sąmoningumo kontūrai“; vasario 4 d. – Juozo Mureikos knygos „Estetologijos įžvalgos“ sutiktuvės; balandžio 7 d. pristatytas fundamentalus Mokslo ir enciklopedijos leidybos centro parengtas „Mažosios Lietuvos enciklopedinis žinynas“, minint A. Gaižučio jubiliejų spalio 18 d. surengtos jo knygos „Vaikystė ir grožis“ sutiktuvės.

Atskaitiniais metais MFChMS vykdė aktyvią veiklą. Balandžio 13 d. įvyko Lietuvos fizikų draugijos ir Europos optikos asociacijos konferencija „Fotonikos galia“. Joje buvo kalbėta apie fotonikos krypties pasiekimus pasaulyje ir Lietuvoje, pažymėtas lazerių taikymo medžiagotyroje penkiasdešimtmetis.

Gegužės 11 d. įvyko MFChMS surengtas seminaras, kuriame buvo diskutuojama, kaip reikėtų organizuoti tarpkryptines doktorantūros, magistratūros ir bakalauro studijas. Pranešimus skaitė ŠMM Studijų, mokslo ir technologijų departamento patarėja Daina Lukošūnienė, VU senato Studijų komiteto pirmininkas Gintautas Tamulaitis. Diskusijose dalyvavę mokslininkai akcentavo didelę tarpkryptinio ir tarpdalykinio mokslo ir studijų įvairovę bei būtinybę mažinti biurokratinį mokslo ir studijų reglamentavimą taip skatinant tarpdalykiškumą bei tarpinstitucinį bendradarbiavimą. Verslo atstovai pabrėžė, kad reikia didelės kompetencijos horizontalių veiklos sričių specialistų, kur dirbant būtinas kūrybinis elementas.

Rugsėjo 11–17 d. VU konferencijų centre Palangoje įvyko 6-oji tarptautinė konferencija „Analiziniai ir tikimybiniai metodai skaičių teorijoje“. Ji buvo skirta akademiko Jono Kubiliaus 95-osioms gimimo metinėms. Konferencijoje perskaityti 47 pranešimai, 28 jų pristatė 10-ies užsienio valstybių matematikai. Pranešėjai apžvelgė pasaulinius, per pastarąjį penkmetį gautus tikimybinės ir analizinės skaičių teorijos rezultatus.

Rugpjūčio 26–27 d. poilsio namų „Bebrusai“ komplekse įvyko kasmetinė 12-oji nacionalinė konferencija „Lazeriai: mokslas ir technologijos“. Sulaukta daugiau nei 600 dalyvių iš Lietuvos ir užsienio.

Konferenciją atidarė Lietuvos lazerių asociacijos prezidentas LMA narys Algis Petras Piskarskas ir generalinis direktorius dr. Petras Balkevičius. Pranešimuose buvo nagrinėjamos fotonikos elementų ir modernių lazerių kūrimo problemos. Konferenciją vainikavo diskusija „Iššūkiai Lietuvos lazerių pramonei per artimiausius 10 metų“. Svarbiausios diskusijos išvados: stiprinti verslo ir akademinio mokslo partnerystę plėtojant tarptautinius projektus, kuriant naujus produktus.

Spalio 18 d. MFChMS organizavo apskritojo stalo diskusiją, skirtą Europos Sąjungos 7-osios bendrosios mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros programos (ES 7BP), vykdytos 2007–2013 m., rezultatų vertinimams aptarti. ES 7BP Aukšto lygio ekspertų grupės dalyvis LMA tikrasis narys Eugenijus Butkus supažindino su ekspertų parengtos ataskaitos išvadamis. Apibendrindamas savo vertinimus, E. Butkus įvardijo dėsninę ryšį tarp šalies mokslo finansavimo mastų ir gaunamos ES paramos dydžio. Kuo šalis daugiau investuoja į mokslą, tuo sulaukia didesnės paramos iš ES. Arūnas Krotkus pasidalijo mintimis apie vadovaujamos mokslininkų grupės 1994–2018 m. vykdytus ir vykdomus ES projektus. Pranešėjas pastebėjo, kad Lietuva yra priešpaskutinė ES narių sąrašė pagal gaunamą konkursinį projektų finansavimą ir pasiūlė, kaip gerinti situaciją. Valdas Stanislovas Laurinavičius siūlė, kaip didinti Lietuvos konkurencingumą. Jo nuomone, būtina įgyvendinti pakopinį finansavimą nuo tyrimų pradžios iki produkto sukūrimo. Remigijus Leipus kalbėjo, kad projektų sėkmės rodiklis Lietuvai yra artimas ES šalių vidurkiui, tačiau per mažas Lietuvos mokslininkų teikiamų paraiškų skaičius lemia menką gaunamą ES paramą.

Lapkričio 15 d. MFChMS įvyko apskritojo stalo diskusija „Kas nuveikta Lietuvoje ir pasaulyje per Tarptautinius šviesos metus“. Pranešimą „JT paskelbtų Tarptautinių šviesos metų iššūkiai ir Lietuvos atsakas“ perskaitė J. V. Vaitkus. Diskusijoje dalyvavo VU Fizikos fakulteto Kvantinės elektronikos katedros vedėjas Valdas Sirutkaitis, VU Taikomųjų mokslų instituto Apšvietimo tyrimų grupės vadovas dr. Pranciškus Vitta, VU Fizikos fakulteto Kvantinės elektronikos katedros prof. Audrius Dubietis, VMTI FTMC vyriausiasis mokslo darbuotojas Mindaugas Gedvilas.

Aštuoniolika MFChMS narių organizavo arba buvo tarptautinių mokslinių konferencijų organizacinio komiteto nariais.

MFChMS nuolatinį dėmesį skiria Lietuvos mokslo ir kultūros paveldui išsaugoti. Spalio 12 d. įvyko minėjimas, skirtas žymios mokslininkės Liūdos Rasteikienės (1926–2015) 90-osioms gimimo metinėms. Profesorės gyvenimą prisiminė LMA nariai V. Razumas, V. S. Laurinavičius, V. A. Tamošiūnas, atsiminimais pasidalijo profesorės dukra Nomeda Rasteikaitė-Astrauskienė, klasės draugė Ramunė Taliėnė. LMA narė L. Rasteikienė buvo viena šiuolaikinės biochemijos mokslinių tyrimų organizatorių Lietuvoje, pirmoji Biochemijos instituto direktorė, kuriai vadovaujant Lietuvoje susiformavo svarbiausios ir dabar populiarios biochemijos bei biotechnologijos mokslų kryptys.

BMGMS Motinos ir vaiko komisija, Lietuvos pediatrių draugija ir Švedijos instituto Baltijos skyrius surengė tarptautinį seminarą „Motinų ir jų neišnešiotų naujagimių priežiūra Lietuvoje ir Moldavijoje“, kuriame aptarta vaikų, ypač neišnešiotų naujagimių, priežiūros ir slaugos organizavimas Lietuvoje, Estijoje, Ukrainoje ir Moldovoje. Balandžio 21 d. BMGMS Alergologijos komisija organizavo konferenciją, kurioje apžvelgta alergologijos pradžia Lietuvoje, tyrimai VU, naujausi imunologijos mokslo pasiekimai, iliustruojantys imunologijos ir alergologijos sąsajas.

BMGM ir „Mokslininkų rūmų“ skyriai gegužės 25 d. surengė LMA tikrojo nario Mečislavo Žalakevičiaus monografijos „Paukščių migracija“ sutiktuves. Monografijoje apžvelgta paukščių migracijos tyrimų istorija, profesionalių stebėjimų metodai, migracijų klasifikacija, eiga ir charakteristikos, pateikta migracijų planetoje pavyzdžių.

Gegužės 27 d. BMGMS kartu su Amerikos prekybos rūmų Lietuvoje Sveikatos komitetu (LAWG – *Local American Working Group*) organizavo antrąją konferenciją inovacijoms farmacijoje – naujų vaistų atsiradimo Lietuvos rinkoje, jų kompensavimo ir kitoms problemoms aptarti. Apie prioritetus vaistų politikoje pranešimą skaitė sveikatos apsaugos viceministras Valentinas Gavrilovas, vaistų kompensavimo galimybes, lygindamas su kitomis ES šalimis, įvertino UAB „Abbvie“ korporatyvinių reikalų

vadovas Liudas Kriščiūnas. LAWG vadovė Rūta Pumputienė kalbėdama akcentavo, kad daugiau lėšų reikia skirti inovatyviems vaistams kompensuoti. Vaistų klinikinių tyrimų naujoves pristatė Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos atstovė doc. Jolanta Gulbinovič.

Rugpjūčio 5–6 d. VU Medicinos fakultetas, Lietuvos muzikos ir teatro akademija, LMA BMGMS Motinos ir vaiko komisija, Lietuvos muzikos terapijos asociacija, leidykla „Šviesa“ organizavo tarptautinę konferenciją „Muzika ir muzikos terapija vaikų ir paauglių sveikatai“, kurioje pranešimus skaitė ir praktinius užsiėmimus vedė mokslininkai iš JAV ir Lietuvos – Harvardo medicinos mokyklos pediatrijos prof. dr. Liza Vong (Lisa Wong), Berklio muzikos kolegijos Muzikos terapijos departamento steigėja, muzikos terapeutė prof. dr. Siuzana Hanser (Suzanne Hanser), JAV mokslininkai neurologai dr. Ronaldas Hiršbergas (Ronald Hirschberg) ir dr. Brajanas Haris (Brian Harris), LEU prof. Aldona Vilkelienė, Lietuvos muzikos terapijos asociacijos pirmininkė doc. Vilmantė Aleksienė, LMTA doc. Inesa Leonavičiūtė ir kiti. Konferencijos veiklos išvada – muzika ir muzikos terapija turi didžiulę įtaką vaikų ir paauglių raidai, ji naudinga ir per anksti gimusiems naujagimiams, ir turintiems elgesio problemų vaikams.

Rugpjūčio 19 d. Vokietijos ir Baltijos šalių gydytojų asociacija, vienijanti Vokietijos, Lietuvos, Latvijos ir Estijos gydytojus, kartu su BMGMS Medicinos sekcija organizavo tarptautinę konferenciją, skirtą naujagimių, kūdikių ir vaikų bei suaugusiųjų dermatologijos problemoms aptarti, retųjų odos navikų ir melanomos šiuolaikinei diagnostikai ir gydymui.

Lapkričio 11 d. LMA įvyko konferencija, skirta šiuolaikinei botanikai, organizuota kartu su VMTI Gamtos tyrimų centru ir Šiaulių universitetu. Mokslininkai parodė, kuo jų vykdomi tyrimai svarbūs visuomenei, aktualūs ir unikalūs fundamentiniam mokslui, pasaulio pažinimui ir tarptautinei mokslininkų bendrijai.

Lapkričio 23 d. organizuota konferencija, kurioje pristatyta ir aptarta Lietuvos valstybinių geologinių tyrimų programa „Geoenergetika ir saugi aplinka“. Iš kitų atsinaujinančių šaltinių geoterminė energija išsiskiria stabilumu, patikimumu ir didžiausiomis sancaupomis Vakarų Lietuvoje. Parodyta, kad pagrindiniai programos tikslai – nustatyti geoenergetinių išteklių naudojimo galimybes, užtikrinti geologinės aplinkos kokybę ir saugumą, žemės gelmių naudojimo saugumą. Norint didinti šios energijos indėlį į energetinius šalies išteklius, būtina įvertinti bendrą geoterminių sancaupų potencialą šalyje nustatant sekliosios ir giliosios geotermijos išteklius ir jų plėtros gaires, naudojimo galimybes bei būdus.

ŽŪMMS nariai, siekdami įgyvendinti LMA misiją ir strateginius tikslus, intensyviai keitimąsi moksliniais rezultatais bei aktyviau skleisti inovatyvius sprendimus, organizavo arba su kitomis institucijomis surengė 21 konferenciją, diskusiją, seminarą, premijų teikimą, iš jų penkias tarptautines konferencijas. Jų metu nagrinėtos agroverslui ir agromokslui svarbios problemos. Gegužės 4–6 d. įvyko 22-oji tarptautinė mokslinė-praktinė konferencija „Žmogaus ir gamtos sauga 2016“. Birželio 2–3 d. – tarptautinė konferencija „Sodininkystės ir daržininkystės mokslinės aktualijos ir inovacijos 2016“.

Siekiant sutelkti jaunuosius agronomijos, miškininkystės, zootechnikos ir veterinarinės medicinos, žemės ūkio ir aplinkos inžinerijos, maisto saugos ir kokybės krypties mokslininkus ir skatinti jų bendradarbiavimą bei tyrimų rezultatų sklaidą, organizuota tradicinė 5-oji jaunųjų mokslininkų konferencija „Jaunieji mokslininkai – žemės ūkio pažangai“. Tai buvo pirmoji tarptautinė konferencija, joje dalyvavo 39 jaunieji mokslininkai iš Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Lenkijos mokslo ir studijų institucijų.

Skyriaus nariai daug dėmesio skyrė dirvožemio derlingumo ir apsaugos problemoms spręsti: kovo 3 d. įvyko diskusija dėl Lietuvos dirvožemių klasifikacijos tobulinimo ir atnaujinimo, balandžio 8 d. – mokslinė konferencija „Dirvožemis ir aplinka – 2016“, rugsėjo 29–30 d. – 13-oji mokslinė konferencija-ekspedicija „Organinių dirvožemių raidos ypatumų vertinimas“. Pažymėta, kad didelius kiekius organinės anglies sukaupe dirvožemiai yra labai svarbūs tvariai ekosistemos biologinei įvairovei, prisideda prie klimato kaitos padarinių švelninimo.

Net keletas renginių skirta augalininkystės technologijų plėtrai: birželio 16 d. įvyko mokslinė konferencija „Augalininkystės mokslo naujovės ir technologijų plėtra“, birželio 21 d. – mokslinė-praktinė

konferencija ir šiuolaikinių augalų technologijų apžiūra „Žemdirbio vasara 2016: augalininkystės technologijų pokyčiai kintančio klimato sąlygomis“; gegužės 12 d. LAMMC Sodininkystės ir daržininkystės institute – seminaras „Augalų biotechnologijos ir augalininkystė“.

Didelis dėmesys skirtas miškotyros mokslui – gegužės 13 d. organizuota diskusija „Miškininkystės mokslo sąsajos su praktine miškininkyste“, kurios tikslas – aptarti miškotyros mokslinių tyrimų prioritetus, mokslo naujoves ir jų taikymą praktinėje miškininkystėje. Miškotyros krypties mokslininkai skelbia daug vertingų ir praktiniu požiūriu svarbių tyrimų rezultatų tarptautiniuose leidiniuose anglų kalba.

ŽŪMMS Agrarinės ekonomikos ir kaimo sociologijos sekcija kartu su Šiaulių universiteto ir Lietuvos agrarinės ekonomikos instituto mokslininkais jau devintą kartą organizavo tarptautinę konferenciją „Šiuolaikinio užmiesčio vizija postindustrinėje visuomenėje: kaimiškų vietovių ekonominio ir sociokultūrinio vaidmens stiprinimas“. Konferencijoje siekta sutelkti įvairių mokslo sričių atstovus, tyrinėjančius atokesnių ir kaimiškųjų vietovių raidą, koordinuoti vykdomus įvairių institucijų tyrimus. Taip pat ši sekcija balandžio 8 d. organizavo mokslinę-praktinę konferenciją „Naujos ūkininkų bendradarbiavimo galimybės“. Skaitytuose pranešimuose, gerosios praktikos pristatymuose ir diskusijose pasisakyta už trumpas maisto tiekimo grandines, gerinančias socialinius ryšius, bendruomeniškumą, gamintojų ir vartotojų bendradarbiavimą bei pasitikėjimą, gilinančias vartotojų žinias apie maistą, skatinančias ūkininkavimą, sprendžiančias aplinkosaugos problemas. Siekiant stiprinti mokslininkų tarpinstitucinį bendradarbiavimą ir tarpdalykinius mokslinius tyrimus vasario 26 d. Aleksandro Stulginskio universitete įvyko sekcijos organizuotas mokslinis seminaras-diskusija „Kokybė kaimui: visavertės gyvenamos formavimas“, kurioje šiuolaikinio kaimo plėtotės kontekste apžvelgtos Lietuvos kaimo aktualijos ir perspektyvos.

Prisidėdama prie šalies bendrųjų vandens politikos klausimų sprendimo ir darnaus vandens sektoriaus vystymo, LMA Vandens problemų taryba kartu su ŽŪMMS organizavo net keletą renginių. Gegužės 26–27 d. surengtas tarptautinis mokslinis-praktinis seminaras „Melioracijos ir aplinkosauginių reikalavimų taikymas įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros programas“, skirtas aptarti žemių sausinimo problemas ir pasidalyti gerosios praktikos pavyzdžiais Baltijos jūros regiono valstybėse. Rugpjūčio 8–10 d. įvyko 29-oji tarptautinė Šiaurės šalių hidrologų sąjungos (NHF) mokslinė konferencija „Hidrologijos mokslo vaidmuo siekiant tvaraus vandens išteklių naudojimo“, kurioje pristatyti naujausi hidrologinių procesų tyrimo metodai, pateikti rezultatai apie vandens ciklo pokyčius Baltijos jūros ir kituose regionuose, analizuoti klimato bei aplinkos pokyčių dabarties ir ateities hidrologiniai aspektai, svarstyti žemės ūkio, miško ir miestų teritorijų vandentvarkos, taip pat vandens ekologijos ir pažeistų vandens ekosistemų atkūrimo klausimai, diskutuota hidrologinių pokyčių poveikio sausumos ekosistemoms ir paviršinio ir požeminio vandens sąveikos temomis. Rugsėjo 29 d. surengtas seminaras-diskusija „Smalininkų uosto atkūrimas rekreacijos ir kultūrinėms reikmėms“. Buvo suteikta metodinė pagalba ir duoti praktiniai patarimai Smalininkų bendruomenei ruošiant investicinį projektą, kuriuo siekiama pertvarkyti senojo uosto ir Nemuno upės pakrantės erdves jas pritaikant miestelio rekreaciniams bei kultūriniais poreikiams: rekreacinei laivybai, turizmui ir miestelio kraštovaizdžiui pagerinti. Rugsėjo 30 d. įvyko seminaras „Žemių sausinimo Lietuvoje būklė: pertvarkos poreikiai ir prioritetai“, kuriame buvo svarstomos galimybės pereiti prie ištinio drenažo sistemų rekonstravimo darbų upių baseinų principu, taip pat aptarti melioracijos statinių nuosavybės keitimo klausimai.

Prisimintos žemės ūkio mokslų srities mokslininkų jubiliejinės datos: gegužės 19 d. įvyko išvažiuojamasis ŽŪMMS narių susirinkimas „Žuvininkystės plėtra ir produktų perdirbimas“ (Gabšių k., Raseinių r.), kuriame buvo pažymėti LMA tikrųjų narių Henriko Žilinsko ir Vidmanto Bižoko jubiliejai; birželio 28 d. surengta konferencija „Agronomijos mokslo kelias“, skirta šviesaus atminimo LMA nario Leono Kadžiulio 90-mečiui; birželio 29 d. organizuotas seminaras „Sodininkystės ir daržininkystės proveržio kryptys“, skirtas LMA tikrojo nario Pavelo Duchovskio jubiliejui; lapkričio 17 d. įvyko seminaras „Klimato kaita ir Lietuvos ekosistemos“, skirtas LMA tikrojo nario Remigijaus Ozolinčiaus atminimui minit jo 60-ąsias gimimo metines.

TMS Energetikos mokslų sekcijos pirmininko LMA nario Jurgio Vilemo inicijuoti periodiniai (kartą per mėnesį) seminarai-diskusijos šalies energetikos klausimais buvo tęsiami ir ataskaitiniais metais. 2015–2016 m. surengta 18 seminarų, kurie buvo populiarūs tarp mokslininkų, specialistų, verslininkų ir politikų.

Seminaras „Lietuvos energetinis saugumas. Metinė apžvalga 2014–2015 m.“ buvo skirtas svarbiai energetinio saugumo problemai. VDU ir LEI bendro Energetinio saugumo tyrimų centro vadovas LMA tikrasis narys Juozas Augutis, lygindamas Lietuvos, Latvijos ir Estijos energetinio saugumo lygius, teigė, kad, nors dinamika ir panaši, bet Lietuvos energetinio saugumo lygis kiek žemesnis. Ateityje elektros jungtys su Švedija ir Lenkija turės teigiamos įtakos Lietuvos energetiniam saugumui.

Daug dėmesio buvo skirta ES formuojamai energetikos srities politikai. Kovo 31 d. seminare buvo aptartas naujas ES energetikos politikos prioritetas – steigti Europos energetikos sąjungą. Informaciją apie jos reikšmę, tikslus ir uždavinius pateikė Europos energetikos bendrijos sekretoriato ekspertas Andrius Šimkus, Lietuvos poziciją šiuo klausimu išdėstė Energetikos viceministras Aleksandras Spruogis bei J. Vilemas. Papildomą informaciją ES energetikos politikos klausimu surengtame seminare-diskusijoje „Naujienos iš 23-ojo Pasaulio energetikos kongreso Stambule“ pateikė Pasaulio energetikos tarybos Lietuvos komiteto direktorius Gintaras Adžgauskas.

Ar minėtų seminarų energetikos politikos klausimais siūlymai buvo įvertinti atnaujinamoje strategijoje? Į šį klausimą turėjo atsakyti LMA kartu su Lietuvos mokslo taryba ir Energetikos ministerija organizuota vieša mokslo bendruomenės diskusija apie LR Nacionalinės energetikos strategijos gaires. Strategijos rengimui vadovavęs LEI vyriausiasis mokslo darbuotojas dr. Arvydas Galinis pažymėjo, kad vienas svarbiausių Nacionalinės energetikos strategijos rengimo principų – viešumas. Tai suteikia galimybę sekti, ar minėtų seminarų–diskusijų siūlymai bus įvertinti atnaujintoje Nacionalinėje strategijoje.

LMA kartu su Europos Komisija (EK) buvo organizuotas kibernetinio saugumo seminaras „Vieningai skaitmeninei Europos rinkai – saugi skaitmeninė tapatybė“ (*Secure digital identities for the digital single market in Europe*). Seminaro tikslas – interaktyviu būdu motyvuoti ir pasidalyti idėjomis rengiant EK Aukšto lygio mokslinių patarėjų grupės mokslininkų nuomonę dėl kibernetinio saugumo. Jame dalyvavo EK viceprezidentas Andrusas Ansipis (Andrus Ansip), EK narys Giunteris Etingeris (Günther Oettinger), EK Aukšto lygio mokslinių patarėjų grupės mokslininkai prof. Rolfas Dyteris Hojeris (Rolfas-Dieter Heuer), prof. Perl Daikstra (Pearl Dykstra) ir kiti Europos Sąjungos valstybių narių atstovai. Seminaro dalyviai dvi dienas klausė pranešimų ir diskutavo apie skaitmeninės tapatybės valdymo, pasitikėjimo, privatumo ir saugumo pusiausvyros reikšmę vieningai skaitmeninei Europos rinkai. Grėsmingai didėjantis kibernetinių atakų ir incidentų skaičius elektroninių ryšių tinkluose sukelia realias grėsmes asmens teisėms ir laisvėms. Asmens duomenų saugumas, saugus identifikavimas ir autentifikavimas elektroninėje erdvėje yra būtinos sąlygos siekiant skatinti verslo plėtrą, pritraukti investicijas, sudaryti sąlygas ekonomikai augti, rūpintis socialinio teisingumo užtikrinimu.

Europarlamentaro Algirdo Saudargo paramos dėka ir LMA TMS bendradarbiaujant su jo fondu parengtas ir išleistas kibernetinio saugumo problemai skirtas leidinys „Kibernetinio saugumo apžvalga“, kurio pagrindinis tikslas – su kibernetinio saugumo ypatumais supažindinti kuo daugiau įvairaus amžiaus Lietuvos gyventojų.

Didelio atgarsio susilaukė gegužės 18–20 d. VDU, Šiaurės šalių skirstymo mokslų draugijos (NoSSS – *Nordics Separation Science Society*) ir LMA organizuota jubiliejinė 10-oji tarptautinė konferencija „Gyvasis gamtos ženklas“ (*Vital Nature Sign*) 2016. Pažymėtina, kad šioje konferencijoje buvo pasirūpinta specialistų profesine kvalifikacija: buvo organizuoti vienos dienos mokymai – specialistų kvalifikacijos kėlimo kursas „Kapiliarinės elektroforezės naudojimas kokybiniais ir kiekybiniais įvairių gyvosios gamtos objektų bandinių savybių tyrimams“. Konferencijos nauda akivaizdi: įvairių šalių skirtingų mokslo sričių mokslininkai pasidalijo naujomis mokslo idėjomis bei pasiekimais gerinant gyvosios

gamtos sveikatą, išryškėjo mokslo ir verslo bendradarbiavimo svarba siekiant visuomenės gerovės, naujų mokslo žinių sklaidos.

5.3.6. Bendradarbiavimas su mokslo ir studijų institucijomis bei organizacijomis, dalyvavimas jų veikloje ir programose

LMA nariai savo ilgamete mokslinė ir organizacine patirtimi dalijasi su partneriais koordinuodami įvairius projektus arba atlikdami ekspertų funkcijas. Bendradarbiavimas su didžiausiais Lietuvos ir pasaulio mokslo centrais, įvairiais institutais – galimybė jausti pasaulio mokslo pulsą ir įgyvendinti LMA misiją siekiant pažangos įvairiose mokslo srityse (apie tarptautinį bendradarbiavimą žr. 31 psl.).

HSM skyrius dalyvauja įgyvendinant bendradarbiavimo priemones ir projektus pagal LMA pasirašytas bendradarbiavimo sutartis su šalies humanitarinių ir socialinių mokslų sričių institutais. Nemažai skyriaus narių vadovauja šių krypties doktorantūros komitetams arba yra komitetų nariai, konsultuoja doktorantus, veda seminarus. R. Petrauskas yra Valstybinės lituanistinių tyrimų ir sklaidos 2016–2024 metų programos Vykdytojų grupės pirmininkas, Lietuvos nacionalinio istorikų komiteto prezidentas, teikia ekspertinę nuomonę Lietuvos aukštojo mokslo temomis. Grasilda Blažienė – LEU humanitarinių mokslų srities atestacijos ir konkursų komisijos narė. A. Buračas, Vytautas Martinkus dalyvauja šio universiteto programų ir projektų veikloje. G. Kuprevičius VDU rengia disputus „Tęsiniai“ apie politiką, poeziją ir muziką.

MFChMS skyrius dalyvauja įgyvendinant bendradarbiavimo priemones ir projektus pagal LMA pasirašytas bendradarbiavimo sutartis su šalies fizinių ir technologijos mokslų sričių universitetų fakultetais bei mokslų centrais. Nemažai skyriaus narių vadovauja matematikos, fizikos ir chemijos sričių programoms bei projektams, šių sričių doktorantūros komitetams arba yra komitetų nariai, konsultuoja doktorantus, veda seminarus. MFChMS nariai organizavo bei dalyvavo renginiuose aptariant, kas buvo pasiekta per Tarptautinius šviesos metus. Vykdyti bendri darbai su VU Chemijos, Fizikos, Medicinos ir Matematikos ir informatikos fakultetų, VMTI FTMC mokslininkais. Skyriaus nariai aktyviai dalyvauja valstybinių institucijų darbe. V. Razumas yra Aukštojo mokslo tarybos pirmininkas, Lietuvos mokslo tarybos ir jos valdybos, ŠMM kolegijos, Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų strateginės tarybos narys. F. Ivanauskas yra Visorių informacinių technologijų tarybos pirmininkas. A. Ramanavičius, A. Krotkus – MITA komitetų nariai. A. P. Piskarskas – Lietuvos lazerių asociacijos prezidentas. A. Žukauskas yra VU rektorius, Valstybės pažangos, Mokslinių tyrimų, eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir inovacijų strateginės tarybų narys ir Fotelektros technologijų ir verslo asociacijos valdybos narys, Pažangių apšvietimo technologijų vystytojų asociacijos valdybos pirmininkas, asociacijos „Vilniaus slėniai“ valdybos pirmininkas. J. V. Vaitkus – Lietuvos fizikų draugijos prezidentas, Lietuvos medžiagų tyrinėtojų asociacijos narys, Žinių ekonomikos forumo narys. J. Banys ir L. Valkūnas yra Lietuvos mokslo premijos komisijos nariai, L. Valkūnas yra ŠMM apeliacijų nagrinėjimo komisijos narys.

BMGM skyrius, veikdamas pagal pasirašytas LMA sutartis, bendradarbiauja su VMTI Gamtos tyrimų ir Inovatyvios medicinos centrais: dalyvauja vertinant mokslinių tyrimų planus, svarstant ir aptariant jų projektus. Taip pat bendradarbiauja su SAM, ŠMM, LSMU, VU Medicinos ir Gamtos mokslų fakultetais, KU Sveikatos mokslų fakultetu, Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centru, Lietuvos bitininkų sąjunga, Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba, LEU Gamtos, matematikos ir technologijų fakultetu, Nacionaliniu maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institutu, farmacinėmis kompanijomis, UAB „Thermo Fisher Scientific Baltics“ rengdami bendras konferencijas, diskusijas, išvažiuojamuosius posėdžius. Dirbdami savo institucijose, nacionalines programas vykdo šie skyriaus nariai: Vaidutis Kučinskas, Virginijus Šikšnys, Aleksandras Laucevičius, Saulius Klimašauskas, Gediminas Valkiūnas, Remigijus Žaliūnas, Zita Aušrelė Kučinskienė, Kęstutis Strupas, Česlovas Venclovas, Vladas Algirdas Bumelis.

ŽŪMMS nariai, siekdami palaikyti LMA ir mokslų institucijų ryšius, formuoti žemės ūkio ir miškų mokslų institucijų aktualių mokslinių tyrimų tematikas, bendradarbiauja su LAMMC Žemdirbystės, Miškų,

Sodininkystės ir daržininkystės institutais; su ASU visais fakultetais ir institutais; LSMU Veterinarijos akademija ir Gyvulininkystės institutu, KTU Maisto institutu, Lietuvos agrarinės ekonomikos ir Lietuvos energetikos institutais, kartu organizuoja konferencijas, diskusijas, dalyvauja bendrose mokslo programose ir mokslo sklaidos projektuose.

TMS narių bendradarbiavimas su šalies mokslo ir studijų institucijomis vyksta ne tik vykdant tarptautinių mokslo programų bendrus projektus, bet ir sprendžiant nacionalinių mokslo programų problematiką. Pvz., J. Augutis kartu su LEI mokslininkais atliko projekto „AB „Klaipėdos nafta“ naftos terminalo ir suskystintų gamtinių dujų terminalo esamų saugos ataskaitų ir vidaus avarinių planų atnaujinimo bei derinimo paslaugos“ užduotis. V. Ostaševičius su LSMU mokslininkais vykdė LMT finansuojamą Sveiko senėjimo projektą „CaSpine“, kuriame žmogaus kraujotakos sistemos ir stuburo matematinio modeliavimo rezultatų pagrindu kuriami inovatyvūs neinvaziniai sveikatinimo ir diagnostikos įrenginiai. Algimantas Fedaravičius, bendradarbiaudamas su Lietuvos šaulių sąjunga, atliko MTEP darbus pagal sutartį „Naujo tipo lazerinių šaulių treniruoklių kūrimas, tyrimas ir įdiegimas“. Buvo atlikti tyrimai ir įdiegtas lazerinis šaulių treniruoklis, kurio mokomieji ginklai yra automatiniai šautuvai G-36 ir pistoletai Sig Sauer, atlikta atatrakos imitavimo mechanizmų dinaminė sintezė, sukurta sistemų valdymo, vaizdų apdorojimo ir šaudymo rezultatų bei statistinės analizės duomenų pateikimo kompiuterinė įranga. Rymantas Jonas Kažys jau 16 metų bendradarbiauja su LSMU vykdydamas bendrus mokslo projektus, skatinančius plačiau diegti ultragarso technologijų naujausius pasiekimus ligų diagnostikos procesuose.

Glaudžiai bendradarbiauta su VDU ir LEI rūpinantis Lietuvos energetinio saugumo situacija ir jos gerinimo galimybėmis, atskirų energetikos sektorių raidos perspektyvomis rengiant siūlymus atnaujinamai nacionalinei energetikos strategijai. Bendradarbiavimo rezultatai buvo aptarti minėtuose LMA seminaruose bei diskusijoje nacionalinės energetikos strategijos ir energetinio saugumo klausimais. J. Augutis, būdamas Lietuvos švietimo tarybos pirmininko pavaduotoju, dalyvavo šios tarybos veikloje atliekant ekspertinį vertinimą ir konsultuojant strateginiais Lietuvos švietimo plėtros klausimais. Skyriaus nariai dalyvavo ir kitų aukštųjų mokyklų edukacinėje veikloje, technologijos mokslų krypčių jungtinėse doktorantūros komisijose, disertacijų gynimo tarybose, organizavo bendrus renginius, mokslines konferencijas, vertino jaunųjų mokslininkų, studentų mokslinius darbus, pateiktus mokslo premijoms ir stipendijoms.

5.3.7. Jaunųjų mokslininkų ir studentų mokslinės veiklos skatinimas

Valstybės konkurencingumą ir jos piliečių gerovę vis labiau lemia mokslinis potencialas. Būtina skatinti mokslo ir technologijų plėtrą, siekti, kad kuo daugiau jaunimo rinktųsi mokslininko profesiją. Vienas tokių skatinimo būdų – stipendijų skyrimas ir apdovanojimai talentingiausiems studentams ir jaunesiems mokslininkams. Jaunųjų mokslininkų bei doktorantų ir aukštųjų mokyklų studentų mokslinių darbų konkursuose atitinkamai dalyvavo 45 ir 39 darbai, juos įvertinus, pirmųjų premijuota dešimt, antrųjų – penkiolika. LMA jaunųjų mokslininkų stipendijų konkurse gauta 110 paraiškų, skirta penkiolika stipendijų. Laimėjusiems LMA stipendijų konkursą pažymėjimai iškilmingai įteikti rugsėjo 20 d. LMA narių visuotiniame susirinkime.

HSM skyriaus nariai LMA vardu 2016 m. atliko daugiau kaip 160 ekspertizių, iš jų nagrinėtos 148 paraiškos dėl premijų ir stipendijų. Nemažai skyriaus narių dirbo LMA sudarytose komisijose.

Vasario 10 d. įvyko MFChMS bei TMS ir asociacijos INFOBALT organizuojama 6-oji jaunųjų mokslininkų konferencija „Fizinių ir technologijos mokslų tarpdalykiniai tyrimai“. Konferencijos globėjas – Ministras Pirmininkas Algirdas Butkevičius. Konferencijos rėmėjai UAB „VTeX“, UAB „Baltic Amadeus“, VšĮ „Visorių informacinių technologijų parkas“, UAB „Viltechmeda“, UAB „Thermo Fisher Scientific Baltics“, UAB „Biotechfarma“ ir UAB „Infolex“ Svarbiausi konferencijos tikslai – inicijuoti taikomąją mokslinę veiklą, skatinti jaunųjų mokslininkų domėjimąsi ir aktyvumą, stiprinti Lietuvos mokslo, studijų bei verslo bendruomenių bendradarbiavimą, įtraukti jaunuosius mokslininkus į verslo organizacijų veiklą,

keistis informacija apie vykdomus tyrimus ir jų sklaidą, spartinti mokslinių rezultatų praktinį naudojimą. Pranešimus skaitė 38 jaunieji mokslininkai iš VU, KTU, VGTU, LSMU, VMTI FTMC, LEI. Konferencijos dalyvis pasveikino LMA prezidentas V. Razumas, asociacijos INFOBALT prezidentas Tomas Vitkus, MFChMS pirmininkas F. Ivanauskas. Kandidatai INFOBALT stipendijoms gauti buvo atrinkti iš visų konferencijos dalyvių pranešimų. Atrinktų geriausių pranešimų autorių darbus papildomai vertino asociacijos INFOBALT ekspertai. Jų sprendimu didžiausios 1000 Eur stipendijos skirtos VMTI FTMC dr. Evaldai Stankevičiui ir Martynui Sabaliauskui iš VU Matematikos ir informatikos instituto. 500 Eur stipendijos skirtos Miglei Kazlauskienei, dr. Mindaugui Gedvilui ir Kumarui Anubhavui Tivariui (Kumar A. Tiwari). Skatinamosios 250 Eur stipendijos įteiktos Andriui Arlauskui, Arūnui Kremensui, Olgai Opuchovič ir Sandra Mikuckytei. Vasario 23 d. iškilmingame LMA narių visuotiniame susirinkime, skirtame LMA 75-mečiui, Ministras Pirmininkas ir INFOBALT prezidentas T. Vitkus įteikė minėtiems laureatams diplomus ir stipendijas.

MFChMS kuruoja LMA Teodoro Grotuso fondo veiklą (valdybos pirmininkas LMA tikrasis narys Aivaras Kareiva). Fondo įsteigta LMA T. Grotuso stipendija 2016 m. skirta VMTI FTMC doktorantui Rokui Žalnėravičiui.

Gruodžio 7 d. BMGMS organizavo 9-ąją jaunųjų mokslininkų konferenciją „Bioateitis: gamtos ir gyvybės mokslų perspektyvos“. Plenarinį pranešimą „Imunitetas ir žarnyno mikrobiota“ skaitė VU Biotechnologijos instituto vyriaus. moksl. darb. dr. Aurelija Žvirblienė. 31 pranešimą skaitė jaunieji mokslininkai iš VU, LSMU, VGTU, KU, VMTI GTC, VMTI FTMC ir Nacionalinio vėžio instituto. Visi pranešimai rodo aukštą jaunųjų mokslininkų atliekamų tyrimų lygį, atitinkantį tarptautinius standartus. Už geriausiai parengtus ir perskaitytus pranešimus diplomais ir atminimo dovanomis apdovanoti 10 pranešėjų.

ŽŪMMS organizavo tarptautinę jaunųjų mokslininkų konferenciją „Jaunieji mokslininkai – žemės ūkio pažangai“. Visiems 39 pranešėjams įteikti LMA diplomai ir simbolinės rėmėjų dovanėlės.

TMS nariai, vadovaudami bakalaurams, magistrantams, doktorantams ir su jais aktyviai bendradarbiaudami, kartu kuria inovatyvius įrenginius, technologijas, atlieka mokslinius tyrimus bei rašo straipsnius, skatina jaunimą pasirinkti mokslininko kelią surengdami pažintinius seminarus ir susitikimus su mokslininkais, naujausių mokslo pasiekimų ir gaminių pristatymus.

5.3.8. Garbės vardų, premijų ir apdovanojimų teikimas

Mokslo premijos – ne tik mokslininkų įvertinimas už atliktus darbus, bet ir mokslo tradicijų formavimas, nuolatinis priminimas visuomenei apie ryškiausias asmenybes, prisidėjusias prie šalies pažangos. Tam tikslui LMA yra įsteigusi aštuoniolika žymių šalies mokslininkų vardais pavadintų premijų. Kasmet skelbiamas keleto jų konkursas.

2016 metais Vinco Krėvės-Mickevičiaus (literatūra) premija skirta doc. dr. Brigitai Speičytei už mokslo darbų ciklą „XIX amžiaus Lietuvos literatūros istorijos tyrimai“ (pateikė Lietuvos literatūros ir tautosakos instituto taryba). Jono Kriščiūno (žemės ūkio mokslai) – dr. Violetai Juškienei, dr. Raimondui Leikui, dr. Remigijui Juškai, dr. Robertui Juodkai už mokslo darbų ciklą „Žemės ūkio gyvūnų laikymo būdų poveikio aplinkai tyrimai ir padidintos biologinės vertės gyvūninės produkcijos kūrimas“ (pateikė LSMU Gyvulininkystės instituto taryba). Kazimiero Simonavičiaus (mechanika) – prof. habil. dr. Marijonui Bogdevičiui už mokslinį darbą „Dinaminių ir hidrodinaminių procesų, vykstančių transporto technologinėse sistemose, tyrimai“ (pateikė VGTU). Algirdo Žukausko (šiluminė fizika ir energetika) – dr. Sigitui Rimkevičiui, dr. Egidijui Urbonavičiui, dr. Mantui Povilaičiui už mokslo darbų ciklą „Branduolinių jėginių apsauginiuose kiaučiuose vykstančių vandenilio pernašos ir degimo procesų tyrimai“ (pateikė LEI).

5.3.9. Bendradarbiavimas su regionais, pramonės ir verslo įmonėmis bei organizacijomis

Viena svarbiausių LMA funkcijų – konsultacijos mokslo klausimais, ekspertinė veikla, taip prisidedant prie šalies regionų inovatyvumo skatinimo. Tai gali būti ir pagalba savivaldybėms pasirenkant prioritetines ekonomikos sritis, vertinant ir skatinant perspektyviausius regionų mokslininkus. LMA yra pasirašiusi bendradarbiavimo sutartis su devyniomis savivaldybėmis: Alytaus m., Anykščių r., Druskininkų, Ignalinos r., Kauno m., Klaipėdos m., Panevėžio m., Šiaulių m. ir Šilutės r.

HSM skyriaus nariai dalyvavo savivaldybių dienų renginiuose. D. Kaunas organizavo Šiaulių dieną Lietuvos mokslų akademijoje (gegužės 31 d.), LMA dieną Panevėžio mieste (lapkričio 24 d.). V. Martinkus konsultavo Eržvilko bibliotekos projektinius renginius, Jūratė Sprindytė ekspertavo Utenos Adolfo Šapokos gimnazijos moksleivių konkursui teikiamus darbus, skaitė paskaitas apie literatūrą, G. Blažienė dalyvavo VŠĮ Leidybos idėjų centro organizuotame renginyje Mažeikiuose – klausytojus supažindino su LMA paskirtimi, veikla, ryšius su švietimo ir ugdymo sistemos institucijomis.

Sausio 15 d. įvyko MFChMS Chemijos sekcijos išvažiuojamasis posėdis Pakruojuje kartu su rajono savivaldybės atstovais. LMA delegaciją sudarė V. Razumas, A. Kareiva, J. V. Vaitkus, R. Ramanauskas, Albertas Malinauskas. Vizito tikslas – aptarti žymaus mokslininko T. Grotuso jamžinimą.

Birželio 17 d. LMA nariai ir kviesti universitetų mokslininkai lankėsi Šilutėje. Prisistatę Šilutės r. savivaldybėje, svečiai, Šilutės rajono vadovai, Seimo nariai, savivaldybės darbuotojai ir pagarbą atiduoti pasirengusių karių grupė atidengė paminklinę lentą prieškario Lietuvos Prezidentui Kaziu Griniui. Ji pritvirtinta ant tilto – aukštuminės potvynių pralaidos kelyje į Rusnę. Tiltas prezidento iniciatyva buvo pastatytas 1926 m.

MFChMS iniciatyva spalio 25 d. pagal LMA ir Alytaus miesto savivaldybės bendradarbiavimo sutartį Alytuje viešėjo LMA atstovai. Delegacijos vadovas buvo A. Kareiva. Mokslininkai skaitė paskaitas keturių Alytaus miesto gimnazijų mokiniams, supažindino su mokslininko profesija ir informacinių technologijų, medicinos, psichologijos sritimis. Paskaitas skaitė Vytautas Jonas Sirvydis, V. S. Laurinavičius, J. V. Vaitkus, sveikatos psichologė Ieva Vasionytė. Algimantas Grigelis taip pat susitiko su Alytaus miesto savivaldybės specialistais ir pateikė patarimų dėl kai kurių miesto gatvių šlaitų būklės, Pramonės parke susikaupiančių durpių sluoksnio bei kitų mieste kylančių problemų sprendimų.

BMGM skyrius bendradarbiauja su UAB „Thermo Fisher Scientific Baltics“. Ši biotechnologijos srityje daugelį metų dirbanti įmonė finansiškai remia skyriaus narių organizuojamą konferenciją jauniesiems mokslininkams „Bioateitis: gamtos ir gyvybės mokslų perspektyvos“. Skyriaus ir LMA prezidiumo narys V. A. Bumelis vadovauja UAB „Biotechpharma“ mokslinių tyrimų centrui, kurios mokslinės ir praktinės veiklos tikslas – kurti naujas terapinių baltymų technologijas ir biofarmacinius preparatus.

ŽŪMMS nariai, siekdami efektyvesnio mokslo rezultatų naudojimo, plėsti mokslinių tyrimų bazę bei didinti jos naudojimo efektyvumą, glaudžiai bendradarbiauja su asociacija „Slėnis Nemunas“, koordinuojančia Integruoto mokslo, studijų ir verslo centro (slėnio) „Nemunas“ plėtros programos įgyvendinimą, palaiko ryšius su asociacijos sudėtyje veikiančiomis įmonėmis, bendrovėmis ir kitais ūkio subjektais. Bendradarbiavimas su verslo įmonėmis taip pat padeda tiksliau įvardyti kylančias problemas, kurioms spręsti reikia inicijuoti naujus taikomuosius mokslinius tyrimus, kurti produktų prototipus.

TMS nariai teikė konsultacijas ir metodinę bei ekspertinę pagalbą aktualiais klausimais. Gintaris Kaklauskas bendradarbiavo su Lietuvos kelių direkcija, UAB „Tiltų ekspertų centras“, UAB „Kelprojektas“, AB „Lietuvos geležinkeliai“, UAB „Panevėžio keliai“ ir kitomis organizacijomis medžiagų ir konstrukcijų priežiūros, projektavimo, remonto klausimais. Raimundas Šiaučiūnas rūpinosi AB „Akmenės cementas“, UAB „Matuizų dujų silikatas“, AB „Rokų keramika“, AB „Lifosa“ produkcijos gamybos technologijų klausimais. Algirdas Vaclovas Valiulis konsultavo Mažeikių AB „Orlen Lietuva“ dėl legiruotojo plieno konstrukcijų įtrūkių susidarymo priežasčių nustatymo.

5.3.10. Bendradarbiavimas su mokslininkų ir kitų tyrėjų organizacijomis, moksleivių ir kūrybinėmis sąjungomis

HSMS nariai yra aktyvūs įvairių draugijų ir institucijų valdybų nariai, garbės nariai, vadovai: Lietuvos sociologų, Lietuvos filosofų, Lietuvių kalbos; Lietuvos teisininkų, Lietuvos archeologijos, Lietuvai pagražinti draugijų; Lietuvos estetikų, Lietuvos orientalistikos, Lietuvos lyginamosios literatūros, Lietuvos žmogaus teisių asociacijų; Lietuvos kultūros fondo; Lietuvos Respublikos teisėjų etikos ir drausmės komisijos, Lietuvių katalikų mokslo akademijos ir kitokių mokslo ir profesinių organizacijų nariai. Bendradarbiaudami HSMS nariai kaupia informaciją apie atitinkamų sričių mokslo rezultatus ir juos apibendrina savo įžvalgose, teikia rekomendacijas ir siūlymus šioms organizacijoms formuojant jų veiklos kryptis ir planus, dalyvauja renginiuose. Atskiri HSMS nariai užtikrina mokslo, meno ir kultūros ryšius būdami Rašytojų, Kompozitorių ir Muzikų sąjungų nariais (G. Kuprevičius, V. Daujotytė, V. Martinkus, J. Sprindytė).

MFChM skyriaus nariai dalyvavo Europos mokslo tarybos, Europos mokslo fondo, Pasaulio mokslininkų federacijos, Europos matematikų, Europos fizikų draugijų, Tarptautinės grynosios ir taikomosios fizikos sąjungos, valstybinių institucijų bei nevyriausybinių organizacijų veikloje. Skyriaus nariai yra mokslo draugijų, tokių kaip Lietuvos matematikų ir fizikų, vadovai arba dirba jų valdybose. LMA dvišalės sutarties pagrindu bendradarbiauja su būsimojus mokslininkus vienijančia organizacija – Nacionaline moksleivių akademija. E. Butkus vadovauja jos Chemijos sekcijai.

BMGM skyriaus nariai atlieka bendrus mokslinius tyrimus, inicijuoja ir rengia paraiškas tarptautinių programų bendriems projektams, bendradarbiauja rengiant bendrų tyrimų rezultatų publikacijas, leidžiant mokslo žurnalus, dalyvauja mokslinių žurnalų redakcinėse kolegijose. Skyrius bendradarbiauja su Lietuvos alergijos ir astmos asociacija, Lietuvos pediatrų draugija. Kartu rengiami posėdžiai ir seminarai leidžia kelti gydytojų kvalifikaciją, įvertinti vaikų ir suaugusiųjų sveikatos būklę, padeda įsitraukti į aktualių mokslinių problemų sprendimą. BMGMS organizavo išvažiuojamąjį skyriaus narių susirinkimą VMTI Gamtos tyrimų centre. Skyriaus narys A. Grigelis vadovauja Lietuvos Ignoto Domeikos draugijai. Skyrius palaiko ryšius ir kitomis draugijomis – Lietuvos biochemikų, Lietuvos imunologų, Lietuvos augalų fiziologų.

ŽŪMMS bendradarbiauja su Žemės ūkio ministerija – trys ŽŪMMS nariai yra Žemės ūkio mokslo tarybos prie ŽŪM nariai, su Lietuvos dirvožemininkų draugija ir Vandens problemų taryba prie LMA, Lietuvos mokslininkų sąjunga. Organizuojami bendri renginiai, seminarai, diskusijos, konferencijos.

TMS nariai V. Ostaševičius ir J. Vilemas, būdami Švedijos karališkosios inžinerinių mokslų akademijos užsienio nariais, dalyvavo šios akademijos bei Švedijos ambasados Lietuvoje organizuojamuose renginiuose. Rusijos MA užsienio narys K. Ragulskis dalyvavo šios mokslų akademijos ataskaitinėje sesijoje, aptarė bendrų mokslinių tyrimų rezultatus su Rusijos MA Iževsko Mašinžinystės institutu. TMS nariai dalyvavo tarptautinių mokslo organizacijų darbe svarstant aktualias mokslo problemas, mokslo projektų finansavimą, vykdomų projektų ataskaitas, steigiamų ekspertų darbo grupių veiklą. Edmundas Kazimieras Zavadskas mokslinių tyrimų klausimais bendradarbiavo su Tarptautine neutrosifikos mokslo asociacija (*Neutrosophic Science International Association*); Tarptautine pilkųjų sistemų ir neapibrėžtumo analizės asociacija (*International Association of Grey Systems and Uncertainty Analysis*); Sistemų, žmogaus ir kibernetikos asociacija (*IEEE Systems, Man and Cybernetics Society*).

5.3.11. LMA skyrius „Mokslininkų rūmai“

Skyrius „Mokslininkų rūmai“ siekia didinti LMA veiklos žinomumą, atsiskaitymą visuomenei, taip pat kelti mokslininko karjeros prestižą, prisideda prie mokslo, kultūros plėtros. Skyriaus veiklos tikslas – telkti mokslo bendruomenę mokslo ir kultūros populiarinimo veiklai, dalyvauti intelektualiai ugdant Lietuvos visuomenę, rūpintis mokslo žinių sklaida visuomenei. Organizuodami renginius siekia mokslo visuomenės bendravimo per mokslo ir kultūros populiarinimą. Mokslo sklaidos renginiuose

yra teikiamos žinios apie naujausius mokslinius leidinius, įvairių mokslo sričių pasiekimus, jų reikšmę ir praktinį taikymą. Didinant mokslininko profesijos patrauklumą daug dėmesio skiriama jaunajai kartai ugdyti, organizuojamas tęstinis renginių ciklas „Mokslo žinių dienos“, Vilniaus miesto moksleiviai ir gimnazistai turėjo galimybę susitikti su ryškiomis mokslininkų asmenybėmis ir pasiklausti jų paskaitų medicinos, biologijos, chemijos, fizikos, psichologijos temomis. Paskaitas skaitė LMA nariai V. J. Sirvydis ir V. S. Laurinavičius, VU prof. Albinas Žilinskas, VU doc. Gražina Gintalienė, VGTU prof. Paulius Miškinis, LEU prof. Libertas Klimka. Jie taip pat papasakojo moksleiviams apie mokslininko profesiją, kaip ją pasirinkti, kur studijuoti, kaip pasiręgti egzaminams. Bendradarbiaujant su LMA Technikos mokslų skyriumi Vilniaus technologijų ir dizaino kolegijos studentams surengtas susitikimas su LMA nariu J. Vilemu. Jis skaitė paskaitą „Naujausios tendencijos pasaulio energetikoje ir Lietuvos ateitis“.

2016 m. nauja buvo tai, kad LMA skyriaus „Mokslininkų rūmai“ tarybos patarimu organizuotos kelios mokslininkų kelionės į regionus, su kuriais LMA pasirašiusi bendradarbiavimo sutartis: Alytaus gimnazijose apsilankė ir paskaitas skaitė LMA nariai V. S. Laurinavičius, J. V. Vaitkus, V. J. Sirvydis, psichologė I. Vasionytė. Į Anykščių Jono Biliūno gimnaziją vyko prof. L. Klimka.

Tęsimas renginių ciklas „Profesorius ir jo mokykla“. Su TMS surengtas susitikimas su LMA nariais R. Banseviciumi ir G. Kulviečiu. Jie Vilniaus vyresniųjų klasių moksleiviams neįprastoje aplinkoje – Energetikos ir technikos muziejaus Turbinų salėje – skaitė paskaitą „Sumaniosios medžiagos: XXI amžiaus kasdienybė“. Moksleiviams, norintiems pasirinkti chirurgo profesiją, skyrius „Mokslininkų rūmai“ organizavo ekskursijas į Santariškių klinikos ligoninės Širdies chirurgijos operacines, kur moksleiviai susipažino su kardiochirurgo darbu ir klausė V. J. Sirvydžio paskaitos. Nuolat organizuojamos ekskursijos į VU Lazerinių tyrimų centrą, į naujai atsidariusį Saugomų teritorijų nacionalinį lankytojų centrą.

Skyrius „Mokslininkų rūmai“ siekia didinti visuomenės domėjimąsi mokslu ir kultūra, kurti teigiamų emocijų, pozityviai pateikti mokslo ir kultūros pasiekimus. Tam tikslui organizuojami renginiai plačiajai visuomenei: pokalbiai aktualiomis gyvenimo temomis, naujų knygų sutiktuvės ir aptarimai, mokslininkų ir visuomenei nusipelnusių žmonių jubiliejiniai ir atminimo vakarai.

Bendradarbiaujant su LMA mokslų skyriais surengtos Anapilin išėjusių mokslininkų atminimo popietės: su MFChMS paminėtas prof. Liūdos Rasteikienės 90-metis, su Biologijos, medicinos ir geomokslų mokslų skyriumi prisiminta prof. Irena Eitminavičiūtė, buvo pristatyta jos knyga „Keliu į dirvožemio ekologiją“. Kasmet rengiami ir mokslininkų jubiliejiniai vakarai, juo labiau, kad į juos mokslininkai atsineša naujausių knygų ar skaito paskaitas visuomenei. Su LMA BMGMS paminėtas A. Grigelio 85-metis. R. Grigo 80-metis ir A. Gaižučio 75-metis surengtas kartu su HSMS. Čia pristatyta A. Gaižučio knyga „Vaikystė ir grožis“, kurioje pabrėžiama, kaip svarbu nuo pat vaikystės ugdyti vaiko kūrybiškumą. Kartu su Lietuvos reformacijos istorijos ir kultūros draugija paminėtos L. Rėzos 240-osioms gimimo metinės. Pranešimą skaitė Liudviko Rėzos premijos laureatė, Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto vyriausioji mokslo darbuotoja dr. Liucija Citavičiūtė, L. Rėzos dainas atliko ansamblis „Giedružė“.

Renginiuose iš ciklo „Įžymių žmonių portretai“ visuomenei primenamos ryškios asmenybės, turėjusios didelę įtaką šalies gyvenime. Viena tokių prisiminimų popiečių buvo skirta visuomenės veikėjo, kompozitoriaus, pedagogo, mokslininko Juliaus Juzeliūno 100-mečiui, kuriame pranešimą skaitė Atkuriamojo Seimo Pirmininkas prof. Vytautas Landsbergis, J. Juzeliūno kūrinių atliko choras „Vilnius“. Prisimintas didžiulę įtaką žmonių dvasiniam gyvenimui turėjęs Monsinjoras Kazimieras Vasiliauskas. Knygų lentynas pasiekė Ramunės Sakalauskaitės knyga „Gyvenimas, koks jis buvo. Monsinjoro Kazimiero Vasiliausko biografija“. Knygą apie iškilias asmenybes pristatė prof. J. A. Krikštopaitis. LMA skyrius „Mokslininkų rūmai“ talkino Valstybinei lietuvių kalbos komisijai organizuojant geriausių knygų redaktorių apdovanojimų renginį.

Bendradarbiaujant su knygų leidyklomis visuomenė supažindinama su naujomis įvairios tematinės knygomis. Mokslo ir enciklopedijų leidybos centras pateikė naująjį Mažosios Lietuvos enciklopedinį

žinyną. Su LMAVB pristatytas Alberto Kojalavičiaus-Vijūko „Šventasis Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos bei jai priklausančių provincijų giminų ir herbų vardynas“, su LLTI – „Vilką minim, vilkas čia. Lietuvių situacinių posakių rinkinys“, su LLTI Leidybos centru surengtas pokalbis „Kuo aktualus Europos literatūros paveldas šiandien“. Skyrius talkino LMA mokslų skyriams sutinkant naujas mokslininkų monografijas: su BMGMS – M. Žalakevičiaus „Paukščių migracija“, grupės autorių monografiją „Imunologijos raida Lietuvoje“. Su TMS – prof. P. Baltrėno ir bendraautorių „Tvarus medžio vaidmuo aplinkos apsaugos technologijose“. Pristatyta „Tyto alba“ leidyklos išleista knyga „Geografijos įkaitai“ ir surengta diskusija apie Lietuvos ateitį, kurioje dalyvavo žurnalistė Nemira Pumprickaitė, publicistas Rimvydas Valatka, prof. Ramūnas Vilpišauskas, politologas Linas Kojala.

Su LMA ŽŪMMS surengta konferencija „Naujos ūkininkų ir miestiečių bendradarbiavimo galimybės“. Ugdant mokslo bendruomenės ir visuomenės patriotizmą, meilę savo kraštui surengtos valstybinės šventės – Vasario 16-osios ir Kovo 11-osios minėjimai. Pastarajame dailininkas Rimantas Dichavičius pristatė albumo „Laisvės paženklinėti“ trečiąjį tomą.

Rūpindamasis mokslininkų bendruomenės laisvalaikiu, skyrius surengė keletą koncertų: LMA 75-mečiui skirtas ansamblio „Vilniaus divertismentas“ koncertas, poezijos ir muzikos vakaras „Žydint slyvai gyvenit“, kuriame skambėjo Juditos Vaičiūnaitės poezija ir klasikinė muzika. Šiuos metus skyrius užbaigė dviem kalėdiniais koncertais. Iš viso surengti 72 renginiai, kuriuose apsilankė 8,5 tūkst. žiūrovų. Čia lankęsi įvairaus amžiaus žmonės plačiau susipažino su mokslo ir kultūros pasiekimais, su įžymių žmonių gyvenimu ir veikla bei jų įtaka visuomenės raidai. Skyrius ir ateityje organizuos mokslo ir kultūros sklaidos renginius, prisidės prie visuomenės pažangos, ieškos naujų komunikacijos formų.

5.3.12. LMA Leidybos skyrius

Leidybos skyrius 2016 m. rengė ir spausdintu bei skaitmeniniu pavidalu leido dešimt LMA mokslo žurnalų: „Acta medica Lituanica“, „Biologija“, „Chemija“, „Energetika“, „Filosofija. Sociologija“, „Geologija. Geografija“, „Lithuanian Journal of Physics“, „Lituanistica“, „Menotyra“ ir „Žemės ūkio mokslai“. Skyrius rūpinosi visu leidybos procesu: rankraščių redagavimu ir korektūra; maketo parengimu spaudai; spaudos organizavimu ir kontrole; elektroninių leidinių parengimu; leidinių platinimu; konsultavo autorius, sudarytojus, redaktorius įvairiais leidybos klausimais. Mokslo periodikos leidyba metų pradžioje buvo finansuojama valstybės biudžeto lėšomis, o nuo 2016 m. gegužės 20 d. prasidėjo ES SF projektas „Periodinių mokslo leidinių leidyba ir jos koordinavimas“.

2016 m. bendra žurnalų apimtis – 364,75 spaudos lankai. Didžiausių sp. lankų skaičiumi išsiskyrė „Filosofija. Sociologija“ (50 sp. l.), „Energetika“ (44,0 sp. l.) ir „Menotyra“ (40,5 sp. l.), mažiausiu – „Geologija. Geografija“ (26,75 sp. l.). Projekte „Periodinių mokslo leidinių leidyba ir jos koordinavimas“ visų žurnalų numerio apimtis numatyta 10 sp. lankų, išskyrus „Acta medica Lituanica“ – 8 sp. lankai ir „Geologija. Geografija“ – 8,5 sp. lankai (žr. 2 lentelę 12 p.).

Iš viso 2016 m. publikuoti 238 moksliniai straipsniai. 37 straipsniai atspausdinti „Filosofijos. Sociologijos“, 30 – „Chemijos“, 28 – „Acta medica Lituanica“ žurnaluose, o 13 – „Geologijos. Geografijos“ žurnale. Keturiuose žurnaluose („Chemija“, „Žemės ūkio mokslai“, „Geologija. Geografija“ ir „Lituanistica“) publikuoti tik Lietuvos autorių darbai. Daugiausia užsienio mokslininkų straipsnių paskelbta „Biologijos“ žurnale (52 proc.).

Skyrius LMA vardu skleidžia mokslo informaciją mokslo įstaigoms ir visuomenei, stengiasi kuo efektyviau pristatyti LMA mokslo periodikos leidinius ir taip prisidėti prie mokslo rezultatų sklaidos. LMA žurnalų moksliniai straipsniai viešinami per Crossref sistemą. Leidiniai pagal tematiką teikiami tarptautinėms specializuotoms duomenų bazėms. Visi straipsniai publikuojami LMA Leidybos skyriaus interneto svetainėje atvirosios prieigos sistema (www.lmaleidykla.lt). 2017 m. pradžioje pradės veikti atnaujinta svetainė, kuri bus patogesnė vartotojams, ieškantiems tiek tekstinės, tiek grafinės ar vaizdinės informacijos.

Septynių LMA mokslo žurnalų leidybai įdiegta OJS (*Open Journal Systems*) elektroninio publikavimo sistema. Nuo 2017 m. pirmojo numerio OJS sistemoje numatyta publikuoti ir „Menotyra“, ateityje šio žurnalo pavyzdžiu turėtų pasiekti likusieji du žurnalai („Chemija“ ir „Filosofija. Sociologija“). Trys LMA mokslo žurnalai indeksuojami ir referuojami Thomson Reuters WoS, vienas Thomson Reuters PubMed, keturi Scopus, dauguma žurnalų – EBSCO, Index Copernicus ir kitose labiau specializuotose duomenų bazėse. 2016 m. „Menotyra“ papildomai įtraukta į humanitarinių ir socialinių leidinių bazę ERIH PLUS (*The European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences*) ir portalą Vidurio ir Rytų Europai CEEOL (*Central and Eastern European Online Library*). Visi žurnalai prenumeruojami, jų skaičius panašus išlieka kiekvienais metais. 2016 m. 93,91 proc. prenumeratorių sudarė miestų gyventojai, 6,09 proc. – kaimo.

Šalies ir užsienio bibliotekoms žurnalai teikiami pagal mainų programas. LMA Vrublevskių biblioteka siunčia žurnalus į daugiau nei 30 pasaulio šalių. Leidiniai pasiekia įvairių mokslinių institucijų bibliotekas (pavyzdžiui, Kongreso biblioteką, Vašingtonas, JAV; Lenkijos mokslų akademijos mokslinė biblioteką, Krokva, Lenkija; Herderio instituto biblioteką, Marburgas, Vokietija; Baltarusijos nacionalinės mokslų akademijos Centrinę mokslinę Jakubo Kolaso biblioteką, Minskas, Baltarusija). Kiekvieno žurnalo mainų programoms skiriama 16–75 egzempliorių, iš viso 472 vnt. Paklausiausi – „Biologija“ (75 vnt.), „Lituanistica“ (71 vnt.), po 60 vnt. „Chemija“ ir „Lithuanian Journal of Physics“. 2016 m. žurnalais susidomėjo Vokietijos nacionalinė biblioteka ir Pizos universiteto biblioteka (Italija), joms jau siunčiami pageidaujami žurnalai „Acta medica Lituanica“ ir „Lituanistica“.

Kartu su LMA Teodoro Grotuso fondu 2016 m. išleista J. A. Krikštopaičio knyga „Gyvenimas paaukotas mokslui. Dramatiška Theodoro Grothuso istorija“, gegužės 13 d. buvo surengtos knygos sutiktuvės.

Nuo projekto „Periodinių mokslo leidinių leidyba ir jos koordinavimas“ pradžios Leidybos skyrius šiek tiek prasiplėtė. Šiuo metu jame dirba lietuvių k. redaktoriai (1,5 etato), anglų k. redaktoriai (2), maketuotojai (2), techninis redaktorius (1). Skyriaus darbuotojai neapsiriboja tiesioginiu darbu, jie dalyvauja įvairioje profesinėje veikloje, noriai kelia kvalifikaciją. 2016 m. dvi lietuvių kalbos redaktorės dalyvavo praktiniuose seminaruose „Teksto redagavimo aktualijos“, maketuotoja baigė *Adobe InDesign* programos kursą.

17-oje Vilniaus knygų mugėje pristatyti LMA mokslo žurnalai. Dalyvauta lietuvių terminologijos forume apie ES terminijos tvarkymą tarpinstitucinėje ES terminų bazėje (IATE) ir naujų sąvokų įvardijimo iššūkius bei galimybes. Įsitraukta į Europos kalbų išteklių konsorciumo seminaro darbą apie Europos Komisijos numatytą iki 2020 m. sukurti daugiakalbystės principu paremtą bendrą skaitmeninę Europos rinką (*Digital Single Market*), kuri leistų pasiekti informaciją ir viešąsias elektronines paslaugas bet kuria oficialiąja ES kalba, ir apie kuriamą Automatinio vertimo platformą (www.cef.at), kuri palengvintų daugiakalbę komunikaciją.

Dalyvauta konferencijoje „Lietuvos žurnalai ir šiuolaikinė mokslo komunikacija“, taip pat Lietuvos akademinė leidyklų asociacijos (LALA) organizuotoje profesinėje kvalifikacijos kėlimo kelionėje į Frankfurto knygų mugę, geriausių knygų bei poligrafijos muziejus: Klingsporo knygos ir šrifto muziejų Frankfurte prie Maino, Gutenbergio spaudos muziejų Maince, Plantino ir Moretų spaudos muziejų, spaustuvę ir biblioteką Antverpene. Leidybos procese skyriaus darbuotojai glaudžiai bendradarbiauja su LMA mokslų skyriais, leidinių sudarytojais ir jų redakcinėmis kolegijomis, straipsnių autoriais.

5.3.13. LMA archyvas

2016 m. buvo tęsiamas pagrindinis archyvo darbas – dokumentų tvarkymas, jų saugojimas ir informacijos teikimas. Sutvarkyti LMA fondui Nr. 100 priklausantys vardinių premijų, jaunųjų mokslininkų, aukštųjų mokyklų studentų mokslinių darbų konkursų, akademijos mokslinio bendradarbiavimo, sąmatų, balansų, personalo 2005–2010 m. dokumentai, suformuota apie 150 bylų, sudaryti apyrašų Nr. 2,

3, 4, 6, 9 tęsiniai. Tvarkant ir formuojant bylas buvo atliekama dokumentų ekspertizė – jų vertinimas ir sprendimas dėl tolesnio saugojimo ar naikinimo. Parengtos archyvo pažymos, atsakymai ir aptarnauti teminiai užklausimai – iš viso 65, teiktos konsultacijos LMA, „Sodros“, kitų įstaigų darbuotojams bei lankytojams, aptarnauti skaitytojai, dalis laiko skirta archyvo saugyklos priežiūrai.

5.3.14. Valstybės biudžetinė įstaiga LMA Vrublevskių biblioteka

2016-iejį į LMA Vrublevskių bibliotekos (toliau – LMAVB) istoriją įeis kaip prasidėjusios saugyklų rekonstrukcijos metai. Pasirengimas rekonstrukcijai ir saugyklų demontavimas šiuo laikotarpiu valdė LMAVB veiklos ritmą. Ypač daug pastangų ir susitelkimo pareikalauta iš Komplektavimo, Fondų ir vartotojų aptarnavimo bei Ūkio skyrių. Likę darbuotojai talkino kolegoms tiek pakuojant knygas, tiek perkeltiant jas į kitas patalpas ar gabenant į laikinąją saugyklą. Komplektavimo skyriuje supakuota ir laikinam saugojimui į išnuomotas UAB „Transekspedicija Invest“ patalpas išvežta 212 394 fiz. vnt. leidinių iš Atsargos fondo ir 3 774 fiz. vnt. iš Mainų fondo.

Iš Pagrindinio fondo į depozitą ir laikinąją saugyklą teko perkelti 2 212 500 fiz. vnt. leidinių. Fondų ir vartotojų aptarnavimo skyriui buvo iškilęs sudėtingas uždavinys iš bendro masyvo atrinkti aktyviąją, labiausiai skaitomą šių leidinių dalį. LMAVB patalpose buvo palikta 335 000 tokių dažniau užsakomų dokumentų. Jie sutalpinti atsilaisvinusiame Atsargos fonde; lentynos buvo įrengtos susirinkimų, posėdžių salėse ir visur, kur tik rastas laisvesnis plotas. Tai pareikalavo papildomų darbo ir finansinių išteklių.

Į laikinąją saugyklą UAB „Transekspedicijoje“ išvežta leidinių, užimančių 24 000 metrų lentynų. 2016 m. sausio – birželio mėn. buvo supakuotas 45 441 leidinių paketas ir dar parengtos 157 dėžės su dokumentais. Pirmi padėklai su knygomis į laikinąją saugyklą pajudėjo birželio 22 d. Rugsėjo mėnesį visi leidiniai baigti vežti. 476 padėklai, arba 11 800 metrai lentynų, pasyviojo fondo (rečiau užsakomų) leidinių bus saugomi kaip depozitas (neprieinami iki rekonstrukcijos pabaigos). Likę spaudiniai sustatyti į lentynas išlaikant šifrų seką; jie skaitytojams bus prieinami visą laiką. Kad būtų galima sparčiau aptarnauti, laikinojoje saugykloje įkurdintas atskiras Fondų ir aptarnavimo skyrius. Fondų ir vartotojų aptarnavimo skyriaus ir kitų darbuotojų pastangomis atlikta Pagrindinio fondo analizė, visas fondas sėkmingai perkeltas išsaugant jo turinį ir struktūrą, atnaujintas skaitytojų aptarnavimas.

Įtempti praėję metai buvo ir bibliotekos skyriui mokslo institute. Ruošiantis iškeldinti VMTI FTMC Chemijos institutą, dalis šiame institute buvusio LMAVB fondo buvo perkraustyta į Cheminių technologijų skyriaus skaityklą (Akademijos g. 7), dalis – į naują FTMC pastatą (Saulėtekio al. 3). Ruošiantis tą patį padaryti su VU Teorinės fizikos ir astronomijos bei Biochemijos institutais, LMAVB padaliniai šiuose institute taip pat perkelti į centrinius rūmus. Čia buvo įrengta skaitykla ir kambarys darbuotojams. Taigi nuo 2016 m. LMAVB turi naują Fizinių mokslų skaityklą. 2016 m. lapkričio 3 d. LMAVB rekonstrukcijos generalinis rangovas Panevėžio statybos trestas pradėjo saugyklos pastato griovos darbus. 2016 m. buvo panaudoti visi 320 000 Eur, LR Vyriausybės skirti rekonstrukcijos pradžiai.

Nežiūrint visų sunkumų, tekusių 2016 m., LMAVB veiklą vykdė visuose nuostatais apibrėžtuose baruose. Tai rodo statistiniai praėjusių metų rodikliai. Palyginti su užpraeitais metais, daugelis jų yra kiek mažesni. Rodiklių kaitą lemia globalūs veiksniai ir vidinės priežastys. Bibliotekose kasmet apsilanko vis mažiau skaitytojų, jie užsisako mažiau leidinių. Lygia greta didėja virtualių lankytojų, ieškančių informacinėje bibliotekos sistemoje reikalingos informacijos ir ją vis gausiau atsisiunčiančių iš sistemos arba iš skaitmeninių bibliotekos išteklių. Vidinės priežastys aiškios: skaitytojų darbą bibliotekoje sunkina prasidėję rekonstrukcijos darbai, kompiuterinės ir kitokios technikos gedimai, kuriems operatyviai šalinti įstaiga neturi užtektinai lėšų. Jų trūksta naujiems leidiniams įsigyti, duomenų bazėms prenumeruoti, kitoms įprastinėms veiklos sritims finansuoti.

Pernai lankytojų sulaukta 49 465 kartus (2015 m. – 61 437), skaitytojams išduota 172 346 egz. (2015 m. – 238 553), registruotų vartotojų buvo 10 105 (2015 m. – 12 553). Mažesnę registruojamų apsilankymų 2016-aisiais skaičių daugiausia lėmė tris mėnesius neveikę ir skaitytojų neregistravę kontrolės

verteliam, tad manytina, kad lankytojų LMAVB pernai turėjo maždaug tiek, kiek ir užpernai. Stabilus išliko naujų skaitytojų skaičius: jų pernai sulaukta 535 (2015 m. – 538). Registruotų vartotojų skaičiaus sumažėjimą lėmė kitos priežastys. Pernai intensyviau tikrintas skaitytojų registras, iš jo gausiau šalinti duomenys apie asmenis, nesilankiusius LMAVB šešerius ir daugiau metų. Nemažėjo užsienio tyrėjų srautas: 2016 m. Retų spaudinių ir Rankraščių skyriuose saugomų dokumentų tirti buvo atvykę 236 mokslininkai iš 13 pasaulio šalių. Maždaug tiek pat jų sulaukta ir užpernai.

Panašiai atrodo virtualių apsilankymų rodikliai. LMAVB informacinės sistemos ALEPH statistika liudija, kad 2016 m. paieškų joje ir atsisuntimų iš jos skaičius buvo maždaug toks, kaip ir užpernai. Bendrajame kataloge buvo atlikta 134 451 paieška (2015 m. – 135 131), o atsisuntimų iš jo kiekis buvo 11 326 (2015 m. – 14 804). Rankraščių kataloge atlikta 39 561 paieška (2015 m. – 47 527), įvykdyti 1 625 atsisuntimai (2015 m. – 2 320). Šie rodikliai būtų didesni, jei informacinė sistema būtų veikusi be trikdžių ištisus metus. Pernai ji buvo nesyk tvarkoma, todėl apie mėnesį neleido atlikti nei paieškų, nei atsisuntimų.

2015 m. pradėjus dirbti *DSpace* informacinei sistemai, iki 2016 m. pabaigos LMAVB elektroniniame archyve jau buvo 6629 dokumentai, o sistema turėjo 417 registruotų vartotojų. Medžiagos jame pernai ieškota 3 580 kartų, iš jo atlikti 2 916 atsisuntimai. Augo paieškų skaičius LMAVB kuriamose bibliografinėse duomenų bazėse (Basanavičiaus, Donelaičio, lietuvių kalbotyros, lotyniškų knygų ir kt.). Dalis LMAVB dokumentų prieinami per Virtualios elektroninio paveldo sistemos portalą. Jų panauda išliko didelė: per 2016 m. vartotojai iš jo atsisuntė 105 025 LMAVB dokumentų vaizdus ir 41 076 jų aprašus.

Komplektavimo skyrius 2016 m. į Pagrindinį fondą sukomplektavo 12 060 fiz. vnt. leidinių (6 857 Lietuvos ir 5 133 užsienio). Tikėtina, kad Lietuvai skirta dalis turėtų laipsniškai didėti, nes Vyriausybės 2016-06-08 nutarimu Nr. 590 „Dėl dokumentų privalomųjų egzempliorių skaičiaus ir jų perdavimo bibliotekoms“ LMAVB buvo užtikrintas privalomojo egzemplioriaus gavimas. Iš šio komplektavimo šaltinio 2016 m. gauti 3 769 dokumentai. Tai sudaro net 31,4 proc. visų sukomplektuotų spaudinių. 28,9 proc. sudaro nemokamai gauti spaudiniai, 26,1 proc. dokumentų LMAVB pasiekė knygų mainų keliu, 12,3 proc. – per periodikos prenumeratą, 1,3 proc. leidinių buvo nupirkti.

Pirkimai – ypač svarbus komplektavimo būdas. Jis leidžia tikslingai pildyti fondą ir sėkmingai vykdyti mainus su užsienio partneriais. 2016 m. pirkimui buvo skirta palyginti nedaug – tik 12 849 Eur, bet tai dvigubai daugiau nei užpernai (5 163 Eur). Su pirkimais susijusi kita svarbi LMAVB veikla – duomenų bazių (db) prenumerata. 2016 m. LMAVB prenumeravo 22 db (2 daugiau nei 2015 m.). Po pertraukos vėl prenumeruojamas žurnalas „Nature“, pirmą kartą prenumeruojama el. knygų db *EBSCO eBook Academic Collection*. LMAVB skaitytojai pasigenda anksčiau turėtų db *Science Online*, *American Chemical Society*, *Environment Complete* ir *JSTOR*. Kai kurių db praradimą lėmė pavėluotas 3-ojo *eMoDB.Lt* projekto etapo finansavimas. 2-asis *eMoDB.Lt* projekto etapas baigėsi dar 2015-07-21, o 3-ojo etapo finansavimo sutartis buvo pasirašyta tik 2016-09-20.

2016 m. skaitytojams buvo atsakyta į 8 539 žodines užklausas ir į 792 užklausas raštu. Kaip ankstesniais metais, pernai sudėtingą bibliometrinį darbą atliko bibliotekos skyrius mokslo institute. Atskirai minėtina kvalifikuota šios srities specialistės Audrės Trumpienės veikla: VMTI GTC mokslo darbuotojams ji parengė 49 bibliografinius sąrašus su įvairia bibliometrine informacija, taip pat iš *Thomson Reuters Web of Science* duomenų bazės paruošė GTC institutų mokslininkų ir tyrėjų darbų h indeksų ir citavimo ataskaitas, konsultavo mokslininkus, vedė seminarus ne tik LMAVB, bet ir kitiems Lietuvos bibliotekininkams.

2016 m. didėjo LMAVB mokslo potencialas. Dirbo 7 mokslininkai (9 – su projektiniais darbams pasitelktais 2 habilituotais daktarais) ir gausus būrys kvalifikuotų specialistų. Pernai apginta viena daktarinė disertacija (Gita Drungilienė), paskelbti 26 moksliniai ir 18 informacinių straipsnių, išspausdinta 30 kitokių publikacijų. LMAVB darbuotojai parengė ir perskaitė 26 pranešimus konferencijose Lietuvoje ir užsienyje – Baltarusijoje, Danijoje, JAV, Prancūzijoje. Jie stažavosi Bulgarijoje, Čekijoje ir Japonijoje. Per praėjusius metus taip pat parengti aštuoni moksliniai metodiniai dokumentai.

2016 m. suintensyvėjo LMAVB leidybinė veikla: per metus išleisti septyni leidiniai – Alberto Kojalavičiaus-Vijūko „Šventasis Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos bei jai priklausančių provincijų gimiinių ir herbų vardynas“; albumistikos etiudų knyga „Atminimų sodai“; monografija „Imunologijos raida Lietuvoje“; bibliografinės rodyklės „Jonas Basanavičius“ ir „Kristijonas Donelaitis“; tęstinis straipsnių rinkinys „Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių biblioteka“, 2011–2012 ir straipsnių bei kitokių publikacijų rinkinys „Jūratė Stauskaitė“. Visi leidiniai buvo išleisti iš projektinių lėšų, gavus dalinį finansavimą iš Lietuvos kultūros tarybos (LKT) ir LMT.

2016 m. buvo gausi LMAVB projektinė veikla. LKT finansavo tokius LMAVB projektus: 1. „Užmirštasis Vilnius“ – vadovas Egidijus Gotalskis; 2. „Autografų fondas“ – vadovas Alfredas Kulingauskas; 3. „Istorinio rašytinio šaltinio kilmės tyrimas: Supraslio vienuolyno atvejis“ – vadovė Birutė Giedraitienė; 4. „Knygų įrašų kultūra XV–XVIII a. LDK teritorijoje“. I etapas – vadovė Gražina Smaliukienė. LMAVB taip pat vykdė LMT finansuojamą sklaidos projektą „Pranciškaus Skorinos Rusėniškajai Biblijai – 500“ (vadovas dr. Sigitas Narbutas). Šiame projekte dalyvauja Lietuvos, Baltarusijos ir Čekijos mokslininkai. ES SF remiamo projekto „Duomenų bazės „Lituanistika“ plėtra naujame etape“, prasidėjusiame 2016-05-02, dirba 6 LMAVB darbuotojos.

Būtina pažymėti, kad LMAVB mokslo tiriamąją veiklą stabdo mokslo institucijos statuso neturėjimas. Be jo biblioteka negali deramai tenkinti šalies mokslo ir studijų sistemos poreikių, taip pat dalyvauti daugelyje ŠMM ir LMT finansuojamų programų, nors turi ir potencialo, ir patirties. Manytina, kad LMAVB, taip pat VU ir Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekų patekimas tarp Lietuvos mokslo institucijų sustiprintų nacionalinį mokslo potencialą ir būtų naudingas valstybei.

Nors ir patirdama sunkumų dėl rekonstrukcijos, LMAVB liko atvira visiems besidomintiems bibliotekos istorija ir jos unikaliais rinkiniais. 2016 m. priimta 114 ekskursijų, įvyko vienuolika teminių vakarų, 600 asmenų atvyko į dvylika viešų paskaitų, organizuoti šešių parodų atidarymai. Komunikacijos skyrius 2016 m. atliko reikšmingą darbą, viešindamas LMAVB veiklą.

5.4. TARPTAUTINIAI RYŠIAI

LMA siekia didinti Lietuvos tyrėjų mokslinės veiklos tarptautiškumą ir mobilumą, todėl 2016 m. tarptautinis mokslinis bendradarbiavimas buvo svarbi LMA veiklos sritis. Tą daryti LMA įpareigoja ir jos Statutas, pagal kurį LMA sudaro bendradarbiavimo sutartis su užsienio mokslų akademijomis bei kitomis institucijomis, stoja į tarptautines mokslines organizacijas, skatina savo narių veiklą jose, dalyvauja tarptautinėse programose. LMA veikla plėtojant tarptautinį bendradarbiavimą padeda kelti Lietuvos mokslo prestižą tarptautinėje erdvėje. Rengiamos tarptautinės mokslinės konferencijos, įvairūs užsienio akademijų atstovų vizitai plečia šalies mokslo horizontus, kelia akademinį lygį. 2016 m. LMA atstovai tradiciškai vyko į kitas akademijas, dalyvavo ir skaitė pranešimus tarptautiniuose forumuose, susitiko su LMA lankančiomis užsienio delegacijomis.

Kaip įprasta, buvo palaikomi ir plėtojami santykiai su kaimyninių šalių akademijomis. Vasario 23 d. LMA įvyko iškilmingas narių visuotinis susirinkimas, skirtas LMA 75-erių metų sukakčiai. Renginyje dalyvavo kaimyninių šalių mokslų akademijų vadovai: Latvijos mokslų akademijos prezidentas prof. Ojaras Sparytis (Ojārs Spārītis), Lenkijos mokslų akademijos prezidentas prof. Ježis Dušinskis (Jerzy Duszyński), Baltarusijos nacionalinės mokslų akademijos prezidiumo pirmininko pavaduotojas prof. Sergejus Kilinas (Sergej Kilin). Garbingi svečiai pasveikino LMA ir jos narius jubiliejaus proga. Lenkijos MA prezidentas prof. Ježis Dušinskis neapsiribojo tik dalyvavimu LMA jubiliejiniame renginyje. Jam buvo parengta speciali mokslinė ir kultūrinė programa.

Ypač šilti, draugiški LMA ryšiai buvo su broliška Latvijos mokslų akademija. 2016 m. Mokslų akademijoje ne kartą pabuvojo Latvijos MA prezidentas prof. O. Sparytis. Gegužės 31 d. įvyko jo, naujai išrinkto LMA užsienio nario, inauguracinė paskaita, Latvijos mokslų akademijos prezidentui buvo įteiktas LMA nario ženklas ir diplomai.

Vasario 8 d. LMA lankėsi Ukrainos nacionalinės mokslų akademijos viceprezidento akad. Anatolijaus Zagorodnio (Anatolij Zagorodnij) vadovaujama delegacija. Vizito metu Ukrainos delegacijos nariai – Gamtos mokslų skyriaus akademikas sekretorius, prezidiumo narys, Pasaulinio vandenyno problemų sprendimo komisijos pirmininkas prof. Valerijus Jeremejevas (Valerij Jeremejev), Okeanologijos centro direktorius kontradmirolas prof. Aleksandras Šipcovas (Aleksandr Šipcov) ir direktoriaus patarėjas prof. Sergijus Korabovičius (Sergij Korabovič) kartu su LMA atstovais aptarė mokslinio bendradarbiavimo bei šalių tarpusavio supratimo memorandumo dėl jūros mokslų ir technologijų pasirašymo galimybes.

Į LMA buvo atvykusi ir Baltarusijos nacionalinės mokslų akademijos (BNMA) delegacija, vadovaujama BNMA akademiko sekretoriaus prof. Sergejaus A. Usanovo (Sergej A. Usanov) (gruodžio 12–14 d.). Delegacijos sudėtyje buvo BNMA narė korespondentė prof. Emilija Kolomiets, BNMA valstybinės įmonės „Akademfarm“ direktorė dr. Natalija Safronova, BNMA Biofizikos ir ląstelių inžinerijos instituto Proteomikos laboratorijos vedėjas dr. Dmitrijus Ščarbinas (Dmitrij Ščarbin).

Gegužės 23–24 d. Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko delegacijos sudėtyje LMA prezidentas V. Razumas lankėsi Čekijos Respublikoje. Vizito metu Vyriausybės vadovas Algirdas Butkevičius Prahėje susitiko su Čekijos premjeru Bohuslavu Sobotka, kartu su delegacija pabuvojo Prahos Karolio universitete, dalyvavo forume „Lietuvos transporto sprendimai Čekijos verslo įmonėms“, LR ambasadoje Čekijos Respublikoje susitiko su lietuvių bendruomene, dalyvavo konferencijoje „Lietuvos ir Čekijos tyrimų partnerystės perspektyvos“. Konferencijoje V. Razumas skaitė pranešimą „Moksliniai tyrimai Lietuvoje: kur dabar esame?“. Renginyje taip pat dalyvavo LMA tikrasis narys A. P. Piskarskas.

Lietuvai labai svarbus bendradarbiavimas su ES institucijomis ir aktyvus dalyvavimas ES iniciuotuose projektuose ir programose. Spalio 25–26 d. Vilniuje įvyko LMA ir Europos Komisijos (EK) organizuotas kibernetinio saugumo seminaras „Vieningai skaitmeninei Europos rinkai – saugi skaitmeninė tapatybė“. EK viceprezidento Andruso Ansipo (Andrus Ansip) ir EK nario Giunterio Etingerio (Günther Oettinger) iniciatyva į Vilnių atvyko daug Europos akademinėi visuomenei žinomų mokslininkų, tarp jų aukščiausio lygio ekspertai, EK Aukšto lygio mokslinių patarėjų grupės (ALMPG) mokslininkai, kibernetinio saugumo, technologijų, socialinių mokslų ES valstybių narių atstovai pasitarti šiuo ypatingos svarbos klausimu. Pastaraisiais metais grėsmingai didėjantis kibernetinių atakų ir incidentų skaičius elektroninių ryšių tinkluose iškelė daugybę problemų. Seminaro tikslas – pasidalyti patirtimi ir idėjomis rašant EK skirtą ALMPG nuomonę dėl kibernetinio saugumo. Seminaro dalyvius sveikino LMA prezidentas V. Razumas. Seminaro pirmininkas, Europos fizikų draugijos garbės narys, Vokietijos fizikų draugijos prezidentas prof. Rolfas Hojeris (Rolf-Dieter Heuer) pabrėžė mokslininkų atsakomybę kuriant vieningą ir saugią skaitmeninę Europos erdvę. Dalyviai diskutavo, kaip pasiekti privatumo ir saugumo skaitmeninėje erdvėje pusiausvyrą. Spalio 24 d. LMA prezidentas atskirai susitiko su buvusiu CERN generaliniu direktoriumi prof. Rolfu Hojeriu.

2016 m. LMA prezidentas atstovavo LMA svarbiuose užsienio akademijų jubiliejiniuose renginiuose. Balandžio 3–5 d. jis dalyvavo Rumunijos akademijos 150-mečio jubiliejiniuose renginiuose Bukarešte. Rugsėjo 25–28 d. V. Razumas Paryžiuje kartu su daugelio pasaulio mokslų akademijų vadovų dalyvavo Prancūzijos mokslų akademijos 350-ųjų metinių iškilnėse Luvre.

Ataskaitiniais metais Lietuvoje lankėsi Izraelio tikslųjų ir humanitarinių mokslų akademijos (ITHMA) prezidentė prof. Nili Kohen (Cohen) ir Tarptautinių ryšių skyriaus direktorius Robertas Lapido (Robert Lapidot) (birželio 26–30 d.). Šio svarbaus, ilgai brandinto vizito metu vyko susitikimai su LR Ministru Pirmininku, ŠMM, mokslo ir studijų institucijų vadovais, LMA prezidiumo nariais. Birželio 28 d. įvyko iškilmingas LMA prezidiumo posėdis – LMA prezidiumo narių ir darbuotojų susitikimas su ITHMA prezidente prof. Nili Kohen ir Robertu Lapido. Renginyje taip pat dalyvavo J. E. Izraelio valstybės Nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius Lietuvos Respublikoje Amiras Maimonas (Amir Maimon). Buvo pasirašytas Savitarpio supratimo memorandumas dėl LMA ir ITHMA bendradarbiavimo, taip įtvirtinant bei siekiant toliau plėtoti abiejų šalių tyrėjų mokslinius ryšius. Svečiai taip pat aplankė VU, VMTI FTMC,

UAB „Šviesos konversija“, UAB „Biotechpharma“, Valdovų rūmus, Nacionalinę dailės galeriją. Izraelio delegacijai buvo surengtos ekskursijos į Panerių memorialinį parką, Trakus ir Kauną.

Visus ataskaitinius metus buvo bendradarbiauta su užsienio ambasadoriais, reziduojančiais Lietuvoje.

5.4.1. Užsienio narių vaidmuo

LMA užsienio nariais (išsamus sąrašas pateiktas 2 priede) renkami žymūs užsienio mokslininkai, savo veikla susiję su Lietuva, nusipelnę šalies mokslui, Lietuvos mokslo sklaidai pasaulyje, Lietuvos valstybei ir LMA. Akademija siekia kuo aktyviau įtraukti užsienio narius į savo veiklą. Svarbiausios LMA užsienio narių bendradarbiavimo su mūsų šalies mokslininkais formos yra bendri moksliniai tyrimai ir tyrėjų rengimas, inicijuojamos bei rengiamos paraiškos tarptautinių programų bendriems projektams, bendradarbiavimas ruošiant bendrų tyrimų rezultatų publikacijas, dalyvaujant mokslinių žurnalų redakcinėse kolegijose.

HSM skyriaus sudėtyje yra 10 užsienio narių. Lietuvoje dažnai svečiuojasi, skaito paskaitas universitetuose ir visuomenei, pristato savo naujus veikalus, diskutuoja su mokslo bendruomene italų mokslininkai P. U. Dinis ir G. Mikelinis, žymus išėivijos mokslininkas, Ohajo (JAV) universiteto prof. A. Mickūnas. Tarptautinėje Vilniaus knygų mugėje buvo pristatyti jo monografiniai veikalai. J. Jurkevičius, G. Mikelinis yra žurnalo „Lituanistica“ redakcinės kolegijos nariai, A. Mickūnas – žurnalo „Filosofija. Sociologija“.

LMA užsienio narys M. Šuras (MFChMS) kartu su A. Žukausku dalyvauja JAV Nacionalinio mokslo fondo projekte „Sumanaus apšvietimo inžinierinių tyrimų centras“, vykdomo Rensselaerio politechnikos institute (JAV). Profesorius F. Gécé yra „Lithuanian Mathematical Journal“ (Lietuvos matematikos rinkinys) redaktorių tarybos narys.

BMGMS Medicinos sekcija palaiko mokslinius ryšius su LMA užsienio nariu E. Bušu (JK). Jis ir P. Malfertaineris yra LMA žurnalo „Acta medica Lituanica“ redakcinės kolegijos nariai. Dalyvaujant prof. E. Bušui BMGMS Motinos ir vaiko komisija surengė seminarą anglų kalba, skirtą jaunesiems biomedicinos krypties mokslininkams „Efektyvus investavimas į žinias: baziniai principai ir asmeninė patirtis rengiant biomedicinos mokslo projektus ir publikuojant rezultatus“. LMA užsienio nariai J. Gleba (Vokietija), S. Inge-Večtomovas (Rusija), R. N. Džounsas (JK), I. K.-E. Magnusonas (Švedija) yra žurnalo „Biologija“ redakcinės kolegijos nariai.

LMA užsienio narys hidrogeologas H. J. Foitas, Vokietijos Brandenburgo technologijos universiteto profesorius yra žurnalo „Geologija. Geografija“ redakcinės kolegijos narys, o J. Harfas (Vokietija) ir V. V. Klemas (JAV) yra žurnalo „Baltica“, kurį leidžia VMTI GTC (žurnalo vyriausiasis redaktorius A. Grigelis), nariai.

ŽŪMMS palaiko glaudžius ryšius su LMA užsienio nariais, jie kviečiami į organizuojamus renginius, diskusijas. Užsienio narė B. Rivža dalyvavo tarptautinėje jaunųjų mokslininkų konferencijoje „Jaunieji mokslininkai – žemės ūkio pažangai“. H. Jerochas kartu su bendraautoriais iš Lietuvos išleido mokomąją knygą „Pašarai. Tradiciniai ir ekologiški“, A. J. Motuzas bendradarbiauja su LMA užsienio nariu Hohenheimo universiteto (Štutgartas, Vokietija) profesoriumi V. Drochneriu. Užsienio nariai – B. Rivža, M. Fulenas, V. Drochneris, Z. Kaveckis, V. Strykis – ŽŪMMS kuriamų mokslo žurnalų redakcinių kolegijų nariai.

LMA užsienio narys Madrido universiteto profesorius M. Sanchuanas lankėsi Kauno technologijos universitete dėl bendrų mokslinių tyrimų su kolegomis LMA nariais Minvydu Kaziu Ragulskiu, Ramučiu Bansevičiumi ir kitais mokslininkais.

5.4.2. Ryšiai su tarptautinėmis organizacijomis, kurių narė yra LMA, ir užsienio institucijomis

LMA atstovauja Lietuvai svarbiausiose tarptautinėse organizacijose, kurios vienija Europos ir viso pasaulio akademijas bei kitas mokslo institucijas. Tai: Visos Europos mokslų akademijų federacijoje (ALLEA), Tarptautinėje mokslo taryboje (ICSU), Europos Sąjungos šalių akademijų mokslo konsultacinėje taryboje (EASAC), Tarptautinėje mokslų akademijų sąjungoje (IAP), Europos medicinos mokslų akademijų federacijoje (FEAM), Europos taikomųjų žemės ūkio, maisto ir gamtos mokslo akademijų sąjungoje (UEAA). EASAC jungia ES narių nacionalines mokslų akademijas ir suteikia galimybę joms pateikti nepriklausomą nuomonę Europos politiniam elitui. ALLEA šiuo metu vienija 59 akademijas iš daugiau nei 40 Europos šalių. Organizacijos tikslas – suburti Europos akademijas į vieną tinklą. ALLEA taip pat prisideda prie Europos integracinių procesų ir skatina ES ir ES nepriklausančių šalių bendradarbiavimą. ICSU yra nevyriausybinė organizacija su plačia nacionalinių mokslinių institucijų naryste – jai priklauso net 153 nacionalinės ir tarptautinės narės, atstovaujamos 142 šalys. ICSU misija yra plėtoti tarptautinį mokslą visos visuomenės labui. IAP siekia stiprinti mokslo vaidmenį šiuolaikiniame pasaulyje, padeda jaunos besivystančių šalių akademijoms, skatina įvairių mokslo sričių ir įvairių šalių mokslininkų bendradarbiavimą, mokslo bendruomenės ir vyriausybės aktyvų dialogą. FEAM misija yra plėtoti Europos medicinos mokslų akademijų ir mokslų akademijų medicinos mokslų skyrių bendradarbiavimą, suteikti akademijoms galimybę suformuoti kolektyvinę nuomonę medicinos, biomedicinos tyrimų, studijų ir sveikatos klausimais visos Europos mastu. UEAA buvo įkurta 1999 m. Bolonijoje. Šiuo metu sąjunga vienija 27 specializuotas arba nacionalines mokslų akademijas, tarp kurių ir LMA. Organizacija skatina inovacijas ir tvarų vystymąsį Europos žemės ūkyje bei apsirūpinant maistu. Dalyvavimas šių tarptautinių organizacijų veikloje suteikia galimybę šalies mokslo bendruomenei drauge su iškiliausiais Europos ir pasaulio mokslininkais bei mokslo politikos kūrėjais spręsti globalius mokslo ir visuomenės uždavinius. Dalyvaudama tarptautinių organizacijų veikloje 2016 m. LMA, kartu su kitomis akademijomis, ne kartą pareiškė savo nuomonę įvairiais tarptautinei mokslo bendruomenei aktualiais klausimais.

HSMS nariai yra aktyvūs įvairių užsienio organizacijų nariai, vykdė per 10 konkursinių mokslo projektų, iš jų 4 tarptautinius, bendradarbiavo su šalies ir užsienio partneriais, organizavo mokslo konferencijas, skaitė pranešimus. R. Janonienė dirba pagal LMT finansuojamą mokslinių tyrimų projektą „Stačiatikių ir unitų bendruomenės Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje: istorija, kultūra, atmintis“, vykdomą 2016–2017 m. pagal Lietuvos–Ukrainos dvišalį bendradarbiavimą, J. Sprindytė bendradarbiauja su Latvijos literatūros, folkloro ir meno institutu, Estijos mokslų akademijos Under ir Tuglaso centru, Talino universitetu, vykdo bendrą tęstinį projektą „Atgal prie baltų atminties“ (*Back to Baltic Memory*). A. V. Matulionis vykdo ilgalaikę mokslinę programą „Lietuvos gyventojų grupės besikeičiančių socialinių erdvių sąlygomis“, V. Žulkus vadovauja Klaipėdos universiteto Baltijos regiono istorijos ir archeologijos instituto mokslinių tyrimų ilgalaikiai programai „Baltijos jūros rytinio regiono priešistorinių ir istorinių laikų kultūriniai ir socialiniai landšaftai“. R. Lazutka yra Europos Komisijos socialinės apsaugos srities ekspertas Lietuvoje, Z. Norkus – Europos sociologų draugijos 36-o tyrimų tinklo *Sociology of Transformations: East and West* tarybos narys; COMPASSS (*COMPARative Methods for Systematic cross-caSe analySis*) tinklo patariamąsios tarybos narys. Zigmuntas Kiaupa bendradarbiauja su Lenkijos mokslų akademijos Istorijos skyriaus Lituaništinė komisija. Vyksta kasmetinės tarptautinės mokslo konferencijos, užsienio leidiniuose („Rocznik Lituaniści“) skelbiami Lietuvos istorikų darbai. R. Petrauskas yra Vokiečių istorijos instituto Varšuvoje mokslinės tarybos, Tarptautinės Vokiečių ordino tyrimų istorinės komisijos narys, G. Blažienė – Tarptautinės onomastikos mokslų tarybos (ICOS), Vokietijos onomastikos draugijos narė. A. Buračas atstovavo Tarptautiniam akademijų ir akademinė draugijų žmogaus teisių tinklui. Valentinus Mikelėnas bendradarbiauja su Tartu, Maskvos, Balstogės, Kaspijos ir kitais universitetais lyginamosios teisėtyros srityje, yra Europos teisės instituto Vienoje (*European Law Institute*) steigėjas,

tarptautinio arbitražo instituto Paryžiuje ir kitų institucijų narys, V. Martinkus dirba Baltijos Asamblėjos apdovanojimų už literatūros, meno ir mokslo pasiekimus komisijoje.

MFChMS nariai savo veiklą vykdo mokslo ir studijų institucijose ir vadovauja matematikos, fizikos ir chemijos sričių programoms bei projektams. Mokslinio tiriamojo darbo srityje bendradarbiauta su Bordo, Lilio, Nanto, Monpeljė ir Serži-Pontua universitetais (Prancūzija), Masaryko universitetu (Čekija), Miunsterio universitetu, Berlyno WIAS ir Kaizerslauterno ITWM institutais (Vokietija), Lundo ir Malmės universitetais, Karališkuoju technologijos institutu (Švedija), Talino technologijos universitetu (Estija), Saragosos universitetu (Ispanija), Bulgarijos MA IICT institutu Sofijoje (Bulgarija) ir kt.

Konstantinas Pileckas vadovauja mokslinių tyrimų projektui „Asimptotiniai uždaviniai ir jų taikymai“ (projekto Nr. CH-3-ŠMM-01/01) pagal Lietuvos Respublikos ir Šveicarijos Konfederacijos bendradarbiavimo programą „Moksliniai tyrimai ir plėtra“. Tęsimi anksčiau pradėti projektai: ES 7BP LASERLAB-Europe II – „Europos jungtinė lazerių laboratorija“ (17 užsienio partnerių, Lietuvos dalies vadovas A. P. Piskarskas); ES 7BP Marijos Skłodovskos-Kiuri krypties „Inovatyvių mokymų tinklų“ veiksmo (Marie Skłodowska-Curie ITN) projektas NOTEDEV (A. Krotkus); ES 7BP projektas „Polimerų-anglies nanovamzdelių aktyvios sistemos fotovoltaiškai“ (L. Valkūnas). Dalyvaujama CERN bendradarbiavimo programoje RD39 „Kriogeniniai jonizuojančios radiacijos detektoriai“ (*Cryogenic radiation detectors*), CERN bendradarbiavimo programoje RD50 „Radiacijai atsparūs jonizuojančios radiacijos detektoriai didelio šviesingumo kolaidieriams“ (*Radiation hard detectors for high luminosity colliders*) (J. V. Vaitkus). ES HORIZON 2020 programos projektas „Pažangios Europos infrastruktūros greitintuvų detektoriams“ (*Advanced European Infrastructures for Detectors at Accelerators, AIDA-2020*), (J. V. Vaitkus). Vykdomas ES HORIZON 2020 programos Marijos Skłodovskos-Kiuri krypties „Tyrimų ir inovacijų personalo mainai“ veiksmo (Marie Skłodowska-Curie RISE) projektas TUMOCS (J. Banys), Europos kosmoso agentūros (ESA) projektas BIRD „Bismidai infraraudonos šviesos detektoriams“ (*Bismides for IR detectors*) (A. Krotkus). MFChMS nariai yra daugelio tarptautinių mokslinių žurnalų, leidžiamų užsienyje, redaktorių kolegijų nariai.

LMA vyriausiasis mokslinis sekretorius BMGMS pirmininkas V. Basys FEAM valdyboje atstovauja LMA. Gegužės 19–21 d. jis dalyvavo FEAM valdybos posėdyje ir FEAM pavasarinėje konferencijoje „Precizinė medicina ir personali medicina“ Berne (Šveicarija). FEAM valdybos posėdyje buvo išklaudyta FEAM prezidento prof. Bernaro Šarpentjė (Bernard Charpentier) ataskaita apie 2015 m. veiklą, pristatytas FEAM kuruojamas ir kartu su IAMP (Tarpakademinė medicinos mokslų grupė) vykdomas Žmogaus geno „pertvarkos“ projektas (jame dalyvauja LMA tikrasis narys V. Šikšnys), pritarta jo eigai. Konferencijoje buvo perskaityta 14 pranešimų įvairiais modernios individualizuotos medicinos klausimais, ypatingas dėmesys buvo skirtas geno tyrimų reikšmei kuriant tokios medicinos sistemą, biobankų kūrimui, klinikiniams tyrimams, moderniam vėžio gydymui, taip pat aktualiems medicininės etikos klausimams.

Bendradarbiaujant su FEAM, V. Šikšnys dalyvavo pasitarime Paryžiuje „Žmogaus geno redagavimas ES“ (*Human genome editing in the EU*), kurią organizavo FEAM, Jungtinės Karalystės ir Prancūzijos medicinos akademijos. Jis buvo pasitarimo valdymo komiteto narys bei vienos sekcijų pirmininkas. 2016 m. ŠMM įsakymu V. Šikšnys paskirtas Lietuvos atstovu Europos molekulinės biologijos konferencijoje (EMBC) ir Europos molekulinės biologijos laboratorijoje (EMBL). G. Valkiūnas yra Nacionalinio mokslo fondo finansuojamo „Sausumos stuburinių gyvūnų hemosporidijų mokslinių tyrimų koordinavimo tinklo“ (JAV) valdybos narys. Limas Kupčinskas makroorganizmo ir mikroorganizmų sąsajų sergant lėtinėmis virškinimo sistemos ligomis moksliniuose tyrimuose bendradarbiauja su Izraelio, Vokietijos, Švedijos, Kanados, Danijos mokslininkais. V. Kučinskas pagal Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo programą vykdo projektą „Unikalūs geno persitvarkymai esant įgimtiems nervų sistemos raidos sutrikimams: kilmė, genominiai mechanizmai, funkcinės ir klinikinės pasekmės-UNIGENE“ (2012–2016) su Loanos universiteto mokslininkais, dalyvavo programoje „ES retųjų ligų jungtinė veikla ORPHANET“ (patariamasis tarybos narys), Europos šalių bendradarbiavimo programoje mokslo ir technologijų srityje – COST. S. Klimašauskas yra dviejų COST veiklų valdymo komiteto narys,

bendradarbiauja su JAV Nacionaliniu sveikatos institutu. R. Žaliūnas bendradarbiauja su Latvijos, Lenkijos, Italijos ir kitų ES šalių tyrinėtojais. V. Būda bendradarbiauja su Švedijos karališkuoju technologijos universitetu, Vengrijos MA Augalų apsaugos institutu, Grinvičo universiteto Gamtos išteklių institutu (JK). Robert Mokrik, vykdydamas Estijos mokslo tarybos projektą, bendradarbiauja su Talino technologijos universiteto Geologijos institutu (Estija), Berno universiteto Fizikos institutu (Šveicarija), Heidelbergo universiteto Aplinkos fizikos institutu (Vokietija) ir Ilinojaus Argonės laboratorijos Fizikos skyriumi (JAV). A. Laucevičius, vykdydamas kardiologijos srities klinikinius tyrimus (SIGNIFY, ATPCI studija), bendradarbiauja su keliomis ES šalių kardiologų organizacijomis. J. R. Naujalis keičiasi botaniniais objektais (augalų herbariuminiais pavyzdžiais) su Kanados, Kinijos, Lenkijos ir Rusijos mokslinėmis botaninėmis institucijomis. V. A. Bumelis bendradarbiauja su Vaicmano mokslo institutu (Izraelis). S. Oleninas yra Baltijos jūros biologijos koordinacinio komiteto narys. Č. Venclovas bendradarbiauja su Prancūzijos (Pastero institutas), Estijos (Tartu universitetas), Pietų Afrikos (Keiptauno universitetas), JAV Šiaurės rytų (Northeastern) universiteto mokslininkais. Rimantas Jankauskas dalyvauja Europos universitetų asociacijos (EUA), universitetų tinklų UNICA (Europos sostinių universitetai) ir *Coimbra Group* veikloje. R. Dubakienė bendradarbiauja su Mančesterio universiteto mokslininkais.

ŽŪMMS pirmininkas Z. Dabkevičius dalyvavo Europos taikomųjų žemės ūkio, maisto ir gamtos mokslų akademijų sąjungos (UEAA) 9-oje generalinėje asamblėjoje. Asamblėja vyko Prancūzijos žemės ūkio akademijoje, Paryžiuje. Renginio darbotvarkė buvo sudaryta iš trijų dalių: UEAA generalinė asamblėja ir organizaciniai reikalai, mokslinė konferencija „Žemės ūkio mokslai: istorinė apžvalga ir ateities įžvalgos“ ir lankymasis Biotechnologijos klasterio mokslo institucijose bei įmonėse. Į UEAA valdymo komitetą tarp 9 narių buvo išrinktas ir Z. Dabkevičius. Buvo priimta deklaracija „Dėl kryptingos mutagenės augalų selekcijoje reguliavimo“ (*Position on the Regulation of Target Mutagenesis in Plant Breeding*). Mokslinėje konferencijoje pagrindinis dėmesys buvo skirtas žemės ūkio mokslo istorijai ir perspektyvoms, skirtingų šalių žemės ūkio mokslo pasiekimams ir plėtrai, klimato poveikiui žemės ūkiui, dirvožemio ir kitų gamtos išteklių efektyviam naudojimui, naujausiems genetiniams tyrimams.

2016 m. ŽŪMMS nariai lankėsi užsienio akademijose, dalyvavo tarptautiniuose moksliniuose renginiuose, susitiko su užsienio delegacijomis, kurios svečiavosi LMA. LMA prezidiumo narys, ŽŪMMS pirmininkas Z. Dabkevičius bendradarbiauja su Latvijos žemės ūkio mokslų akademija, su Švedijos karališkąja žemės ir miškų mokslų akademija. Algirdas Juozas Motuzas bendradarbiauja su Tarptautinės ir Europos dirvožemininkų sąjungos nariais. A. Povilaitis yra LMA atstovas UNESCO tarptautinėje hidrologinėje programoje (IHP – *International Hydrological Programme*), bendradarbiauja vykdamas mokslinius tyrimus su Ajovos ir Minesotos universitetais (JAV), vykdo bendrus projektus su Švedijos žemės ūkio mokslų universitetu, Helsinkio universitetu ir Varšuvos gyvybės mokslų universitetu. A. Pliūra vykdo COST programą su užsienio partneriais. Algirdas Jonas Raila yra Gruzijos Šotos Rustavelio nacionalinio mokslo fondo mokslo projektų ekspertas. V. Ruzgas vykdo bendrus tyrimus su Danijos Sejeto selekcijos stotimi, tarptautiniu kviečių ir kukurūzų pagerinimo centru CIMMYT bei Estijos augalininkystės institutu. V. Stanys su užsienio partneriais dalyvauja COST veikloje. P. Viškelis vykdo bendrus tyrimus su Salerno universitetu (Italija). Henrikas Žilinskas yra BOVA (Baltijos miškininkystės, veterinarijos ir žemdirbystės universitetų tinklo) rektorius, bendradarbiauja su Švedijos karališkąja žemės ūkio akademija bei Latvijos žemės ūkio universitetu.

TMS narių mokslinis bendradarbiavimas buvo plėtojamas mokslinių tyrimų srityje vykdamas 55 konkursinius mokslo programų projektus. Iš jų 82 proc. projektų vykdoma pagal tarptautines mokslo programas: ES 7BP, COST, HORIZON 2020, „Gilibert“, „Erasmus“ ir kt.

Bendradarbiavimo šalių adresų sąrašas labai platus ir apima beveik visus kontinentus. Su Pensilvanijos universitetu (JAV) kuriamas mokslinės paskirties raketinis kompleksas (A. Fedaravičius); su Liono ir Grenoblio (Prancūzija) universitetais kuriamos žmogaus sveikatinimo priemonės, su Fraunhoferio institutu (Vokietija) ir Reno universitetu (Rennes, Prancūzija) – trapių medžiagų apdirbimo technologija

(V. Ostaševičius); su Jungtinės Karalystės, JAV, Australijos ir kitų valstybių mokslininkais kuriami daugiaspalviai ambipoliniai laidūs polimerai optoelektroniniams prietaisams (Juozas Vidas Gražulevičius); bendradarbiauta ir rengtos bendros publikacijos su Honkongo (Kinija), Žironos (Ispanija) universitetų mokslininkais (G. Kaklauskas) ir daug kitų. Sėkmingai bendradarbiaujama su užsienio mokslo ir studijų institucijomis priimant studentus ir doktorantus bei siunčiant doktorantus stažuotėms pas užsienio partnerius.

2016 m. pabaigą lydėjo ypatinga žinia: LMA siūlytas J. K. Staniškis buvo išrinktas ir patvirtintas Jungtinių Tautų Nepriklausomų mokslininkų grupės, rengsiančios Pasaulinę darnaus vystymosi ataskaitą, nariu. Jis laimėjo konkursą atrenkant 15 narių iš bendro 61 šalies pasiūlytų kandidatų sąrašo. Minvydas Kazys Ragulskis laimėjo Kinijos vyriausybės vykdomą „Aukšto lygio užsienio ekspertų programą“ (*High-end Foreign Expert Program*). Šis pasiekimas – didelis Lietuvos mokslo lygio įvertinimas, atnešiantis ilgalaikę naudą: bendradarbiaujant su Kinijos mokslininkais bus rašomi bendri straipsniai, rengiami specialūs numeriai mokslo žurnaluose, rašomos knygos, organizuojami seminarai, paskaitų ciklai ir mokslinės konferencijos.

5.4.3. Ryšiai su tarpakademinių mokslinių mainų partneriais

LMA siekia stiprinti tarpakademinius mainus ir ryšius taip prisidedama prie Lietuvos mokslininkų tarptautinio mobilumo. Šiuo metu LMA yra pasirašiusi dvišalio mokslinio bendradarbiavimo sutartis su 28 užsienio šalių mokslų akademijomis ir kitomis mokslo institucijomis. Pagal šių sutarčių sąlygas LMA pariteto pagrindais padengia atvykstančių mokslininkų pragyvenimo išlaidas Lietuvoje. Pastaraisiais metais prioritetas yra teikiamas bendrus projektus su užsienio partneriais vykdančiams mokslininkams.

Remiantis dvišalio bendradarbiavimo sutartimi su Vengrijos mokslų akademija (pasirašyta 1995 m.), 2016 m. buvo atnaujintas bendradarbiavimo protokolas, detalizuojantis dviejų akademijų ryšius, atsižvelgiant į anksčiau minėtus prioritetus 2016–2018 m. Taip pat 2016 m. atnaujinta mokslinio bendradarbiavimo sutartis ir protokolas su Čekijos mokslų akademija (pasirašyta 1994 m.) bei sutarties priedas.

Kaip jau minėta, 2016 m. buvo pasirašytas ir Savitarpio supratimo memorandumas dėl LMA ir Izraelio tikslųjų ir humanitarinių mokslų akademijos bendradarbiavimo. Tai sudaro sąlygas plėtoti tiek Lietuvos ir Izraelio mokslų akademijų, tiek ir atskirų mokslininkų ryšius. Memorandumas numato bendrų konferencijų ir seminarų organizavimą, keitimąsį publikacijomis ir informacija.

Praėjusiais metais buvo atnaujinta trišalė LMA sutartis su Lindau Nobelio premijos laureatų taryba ir Lindau Nobelio premijos laureatų fondu. Ši sutartis sudaro galimybes geriausiems jauniems Lietuvos mokslininkams bendrauti su žymiausiais pasaulio mokslininkais. Kasmetinių forumų, kurie vyksta Vokietijos Lindau mieste, misija yra šviesti, įkvėpti ir suvienyti jaunuosius pasaulio mokslininkus. Jaunieji mokslo talentai iš viso pasaulio gali susitikti su mokslo pasaulio elitu – Nobelio premijos laureatais. 2016 m. vykęs 65-asis Nobelio premijos laureatų susitikimas buvo skirtas fiziologijos, medicinos, fizikos ir chemijos mokslams. Lietuvai šiame prestižiniame renginyje atstovavo VU Taikomųjų mokslų instituto doktorantas Steponas Raišys. Renginyje dalyvavo 65 Nobelio premijos laureatai iš 16 šalių. Daugiau nei 650 jaunųjų mokslininkų, doktorantūros studentų, magistrantų ir podoktorantūros tarpsnio tyrėjų iš 88 pasaulio šalių dalyvavo susitikimuose su iškiliausiais pasaulio mokslininkais, klausėsi jų skaitomų paskaitų, galėjo užduoti rūpimus klausimus, diskutuoti. Ir patys jaunieji mokslininkai turėjo puikią progą pristatyti savo atliekamus mokslinius tyrimus. Dar vienas svarbus renginio aspektas – sudarytos sąlygos susipažinti ir užmegzti ryšius su kolegomis – perspektyviausiais jaunais įvairių sričių mokslininkais iš viso pasaulio.

V. Razumas spalio 21–22 d. vyko į Europos branduolinių mokslinių tyrimų organizaciją (CERN) dalyvauti kasmetiniame Pasaulio laboratorijos (ICSC – *World Laboratory*) susirinkime. Šio vizito dėka LMA vėl buvo suteikta galimybė organizuoti jaunųjų mokslininkų atranką Pasaulio mokslininkų federacijos nacionalinėms stipendijoms gauti 2017 m.

3 lentelė.

2016 m. moksliniai vizitai pagal Lietuvos mokslų akademijos ir užsienio šalių mokslų akademijų tarptautinio bendradarbiavimo sutartis

UŽSIENIO PARTNERIAI	VIZITAI Į LIETUVĄ		VIZITAI Į UŽSIENĮ	
	Mokslininkų skaičius	Iš viso dienų	Mokslininkų skaičius	Iš viso dienų
Baltarusijos nacionalinė MA	14	100	14	78
Bulgarijos MA	3	35	2	27
Čekijos MA	1	18	6	42
Estijos MA	1	15	5	25
Latvijos MA	10	71	13	40
Lenkijos MA	19	126	14	78
Rumunijos akademija	9	62	–	–
Ukrainos nacionalinė MA	6	31	–	–
Vengrijos MA	3	19	1	4
Iš viso:	66	477	55	294

LMA ir užsienio šalių mokslinis bendradarbiavimas yra skatinamas, nes remiasi partnerystės, bendrų mokslinio tyrimo siekių, mokslininkų bendros patirties ir mokslinių tyrimų efektyvumo bei abipusės naudos principais. Užsienio mokslininkus ypač domina biotechnologijos, jūriniai tyrimai, lazeriai ir kiti Lietuvos mokslininkų laimėjimai. Ataskaitiniais metais LMA 66 kartus priėmė mokslininkus, atvykusius pagal dvišalio bendradarbiavimo sutartis, kurie Lietuvoje dirbo 477 dienas; 55 kartus išvykę Lietuvos mokslininkai 294 dienas dirbo užsienio mokslo institucijose (3 lentelė). Palyginti su 2015 metais, išvykų skaičius ryškiai padidėjo. Dauguma vizitų buvo trumpalaikiai – mokslininkai vyko į konferencijas, seminarus, simpoziumus, dirbo bibliotekose, archyvuose, mokslinių tyrimų centruose. Galimybėmis išvykti daugiausia naudojosi humanitarinių ir socialinių mokslų atstovai. Šių sričių mokslininkų 39 vizitai į įvairias užsienio mokslo institucijas truko 203 dienas. Tokią dalį lėmė bendras istorinis, kultūrinis ir literatūrinis paveldas su Latvija, Lenkija, Baltarusija, bendri Lietuvos ir šių šalių – gretimų mūsų kaimynių – istorikų, kalbininkų, literatūros ir tautosakos specialistų, filosofų darbai. Lietuvos fizinių, žemės ūkio, biomedicinos ir technologijos mokslų atstovų tarptautinio lygio pasiekimus rodo mokslinio bendradarbiavimo skaičiai. Šių sričių mokslininkų išvykų skaičius išaugo beveik 50 proc., palyginti su 2015 metais: per 16 vizitų mokslininkai 91 dienas dirbo įvairiose užsienio mokslo institucijose, skaitė pranešimus tarptautinėse konferencijose.

2016 m. vykdyti bendrus mokslinius projektus ir eksperimentus, dirbti bibliotekose, archyvuose, mokslinių tyrimų centruose humanitarinių ir socialinių mokslų sričių mokslininkai atvyko 34 kartus. Jie dirbo Lietuvos mokslo institucijose 294 dienas. Fizinių, žemės ūkio, biomedicinos ir technologijos mokslų atstovai atvyko dirbti su partneriais Lietuvoje 32 kartus, vizitų trukmė – 183 dienos. Palyginti su 2015 metais, pastarųjų sričių mokslinių vizitų į Lietuvą skaičius taip pat išaugo. Atvykusieji 14 kartų fizinių ir technologijos mokslų sričių mokslininkai dirbo 73 dienas, žemės ūkio ir biomedicinos mokslų atstovai atvyko 18 kartų ir dirbo 110 dienų.

Ne ES šalių mokslininkams toks mokslinis bendradarbiavimas atveria galimybes kartu su Lietuvos mokslininkais dalyvauti bendruose Europos moksliniuose projektuose. Išsiplėtė mokslo tyrinėjamų sričių spektras, didėja mokslinis bendradarbiavimas ir tose srityse, kuriose ankstesniais metais nebuvo aktyvumo: gamtos išsaugojimo srityje, tyrinėjant miškų ekosistemų reakcijas į oro užterštumą ir besikeičiantį klimatą.

6. Institucijos veikla ir uždaviniai pagal specialiuosius pavedimus (Seimo nutarimus, valstybines programas ir pan.)

6.1. SEIMO IR VYRIAUSYBĖS PAVEDIMAI ORGANIZUOTI IR KOORDINUOTI MOKSLINIUS TYRIMUS; KONSULTACIJOS, REKOMENDACIJOS IR EKSPERTINIAI VERTINIMAI VALSTYBĖS INSTITUCIJOMS IR SAVIVALDYBĖMS

Švietimo ir mokslo ministerijos pavedimu LMA nariai įvertino 15 paraiškų ŠMM įsteigta Mokslo premijai lietuvių kilmės užsieniečiams mokslininkams bei LR pilietybę turintiems užsienyje gyvenantiems mokslininkams, galutinės LMA rekomendacijos – apdovanoti 5 mokslininkus – buvo pateiktos premijos steigėjai ŠMM rugsėjo mėn., gruodį visi rekomenduoti kandidatai buvo apdovanoti.

LR Vyriausybės pavedimu LMA mokslų skyriai įvertino valstybinių aukštųjų mokyklų, įskaitant kolegijas, studentų paraiškas Lietuvos Respublikos prezidentų vardinėms stipendijoms gauti. HSMS nariai Antano Smetonos (humanitarinių mokslų studijų sritis) stipendijai nagrinėjo 11 paraiškų, rekomendavo skirti tris stipendijas, Antano Smetonos (meno studijų sritis) – 19 paraiškų, rekomendavo skirti penkias stipendijas, Algirdo Brazausko (socialinių mokslų studijų sritis) – 34 paraiškas, rekomendavo skirti penkias stipendijas. MFChMS nariai vertino Aleksandro Stulginskio stipendijai teiktas 35 paraiškas, rekomendavo skirti penkias stipendijas. BMGMS nariai vertino 17 paraiškų, pateiktų LR prezidento Kazio Griniaus stipendijai ir rekomendavo skirti penkias stipendijas. TMS nariai vertino Jono Žemaičio stipendijai teiktų 16 paraiškų ir rekomendavo skirti penkias stipendijas.

LMA tikrasis narys R. Lazutka, būdamas EK socialinės politikos tinklo (*European Social Policy Network*) ekspertas Lietuvoje atliko penkias ekspertizes, V. Mikelėnas Prezidentūros prašymu – Civilinio kodekso 2.24 straipsnio pakeitimo įstatymo kai kurių straipsnių teisinę ekspertizę, Seimo valdybos užsakymu parengė Pagalbinio apvaisinimo įstatymo kai kurių straipsnių teisinę ekspertizę. D. Kaunas (pirmininkas), E. Jovaiša ir Z. Norkus ŠMM pavedimu buvo Lietuvos periodinių mokslo leidinių vertinimo ekspertų komisijos nariai. Keletas narių atliko Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno, Lietuvos mokslo premijoms pateiktų darbų ekspertizes, dalyvavo Lietuvos mokslo tarybos darbe, būdami ekspertais vertino kandidatus įvairioms premijoms, taip pat skirtoms lietuvių kilmės užsieniečiams mokslininkams bei LR pilietybę turintiems mokslininkams, gyvenantiems užsienyje (LMA nariai A. Andrijauskas, G. Blažienė, A. Buračas, E. Jovaiša, Z. Kiaupa, R. Lazutka, V. Martinkus, Z. Norkus, R. Petrauskas, J. Sprindytė). V. Daujotytė-Pakerienė dirbo Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio minėjimo valstybinės programos rengimo grupėje.

MFChMS nariai bendradarbiauja su Lietuvos mokslo taryba. J. Banys, R. Leipus, V. Razumas yra LMT nariai. J. Banys, V. Razumas yra LMT valdybos nariai. G. Niaurą LMA delegavo į nuolatinę LMT Mokslinių tyrimų infrastruktūros komisiją. Rimantą Ramanauską ŠMM delegavo ES bendrosios mokslinių tyrimų ir inovacijų programos HORIZON 2020 tikslo „Ateities ir kuriamos technologijos“ Lietuvos atstovu Finansuotojų taryboje. V. Razumas dirbo Valstybės apdovanojimų taryboje, Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio minėjimo valstybinės programos rengimo grupėje.

ŠMM deleguotas E. Butkus buvo EK aukšto lygio ekspertų grupės „Tarpinis Euratomo mokslinių tyrimų ir mokymo programos 2014–2018 įvertinimas“ (*Interim Evaluation of Euratom Research and Training Programme 2014–2018*) narys. ŠMM paskirtas R. Ramanauskas atstovavo Lietuvai EK surengtoje aukšto lygio apskritojo stalo diskusijoje dėl prioritetinių mokslo krypčių finansavimo po 2020 metų.

Priekrantės verslinės ir rekreacinės žuvininkystės asociacijos prašymu ir LMA prezidiumo pritarimu ekspertų darbo grupė atliko ekspertizę „Dėl Šventosios valstybinio jūrų uosto infrastruktūros atstatymo būtinumo, jo svarbos ir veiklos galimybių“, kuris vertinamas kaip Šventosios valstybinio jūrų uosto infrastruktūros statybos ir akvatorijos gilinimo projektas ir Šventosios gyvenvietės kompleksinio atgaivinimo planas. Darbo grupės ekspertai LMA nariai – V. Basys, G. Kaklauskas, A. Grigelis (pirmininkas)

ir J. K. Staniškis – ir dr. Leonora Živilė Gelumauskaitė (VMTI GTC Geologijos ir geografijos institutas) pateikė parengto projekto vertinimus ir įžvalgas dėl poveikio aplinkai, jūrinės laivybos, molų ir uosto konstrukcijų, aplinkosaugos, kranto geodinamikos, bendrųjų projekto vystymo sprendinių.

Liepos 7 d. Palangos miesto savivaldybėje įvyko pasitarimas, kuriame LMA darbo grupė pristatė LMA ekspertų išvadas ir siūlymus. LMA išvados dėl projekto pateiktos Žemės ūkio, Aplinkos ir Susisiekimo ministerijoms, rekomenduota pristatyti Vyriausybės Strateginiam komitetui.

Lietuvos nacionalinio muziejaus prašymu atlikti Gedimino kalno ir statinių dabartinės būklės nepriklausomą vertinimą LMA prezidiumo sudaryta ekspertinio vertinimo darbo grupė, kurios sudėtyje buvo LMA nariai A. Grigelis (pirmininkas), R. Jankauskas, E. Jovaiša, Vytautas Juodkasis, Gediminas Motuza Motuzevičius, J. R. Naujalis, V. Ruzgas. Ekspertai įvertino Gedimino pilies kalno šlaitų būklę paveldosaugos, istorijos ir archeologijos, hidrogeologijos, geologijos ir geodinamikos, botanikos, aplinkos apsaugos, vibracijos poveikio aspektais, pateikė išvadas ir rekomendacijas bei parengė ataskaitą.

BMGMS nariai dalyvavo ekspertinėje veikloje. Z. A. Kučinskienė yra Karo mokslo ir technologijų tarybos prie Krašto apsaugos ministerijos narė. V. Kučinskas, L. Kupčinskas ir A. Laucevičius yra SAM specialistai konsultantai, V. Kučinskas – Europos mokslo tarybos (ERC – *European Research Council*) ekspertas. V. A. Bumelis – Lietuvos ir Izraelio prekybos rūmų prezidentas, Lietuvos pramoninkų konfederacijos viceprezidentas, LMT valdybos narys, Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų strateginės tarybos narys, Lietuvos verslo konfederacijos prezidiumo narys, UNICEF Lietuva valdybos pirmininkas. V. Būda yra UNESCO Lietuvos skyriaus narys, UNESCO programos „Žmogus ir biosfera“ pirmininkas. Juozas Kulys, L. Kupčinskas, G. Valkiūnas, K. Sasnauskas, V. Borutaitė, V. Šikšnys, S. Olenin yra LMT ekspertai. V. Šikšnys – MOSTA ekspertas, Rūta Dubakienė – MITA ekspertė, R. Žaliūnas Lietuvos mokslo fondo ekspertas. A. Skirkevičius yra ŽŪM ekspertas.

ŽŪMMS nariai dalyvavo vykdydami Vyriausybės pavedimus bei ekspertinę veiklą, teikė mokslines konsultacijas valstybinėms institucijoms, savivaldos organizacijoms. A. Povilaitis vertino LMT, MITA paraiškas, atliko Studijų kokybės vertinimo centro (SKVC) pavedimu „Aplinkos inžinerijos“ universitetinių studijų programų tarptautinį vertinimą. A. Pliūra dalyvavo vykdant Aplinkos ministerijos užsąkytą mokslinio darbo „Karpotojo beržo ir paprastosios eglės intensyviosios selekcijos“ (III selekcijos ciklas) ekspertizę. A. Raila dalyvavo Lietuvos standartizacijos departamento (LST) Technikos komiteto (TK) „Grūdai, grūdų produktai, duona, pašarai“ veikloje, ekspertuojant 15 standartizacijos darbų, nagrinėjant departamento pateiktus LST TK veiklos srities dokumentų projektus ir teikiant siūlymus bei pastabas, išreiškiant nuomonę apie svarstomus projektus. V. Stanys atliko Lietuvos mokslo tarybos 18 mokslininkų grupių projektų ekspertizę. P. Viškelis dalyvavo LST TK „Vaisiai, daržovės ir jų produktai“ veikloje, ekspertuojant šešis standartizacijos darbus, nagrinėjant departamento pateiktus LST TK veiklos srities dokumentų projektus ir teikiant siūlymus bei pastabas, išreiškiant nuomonę apie svarstomus projektus. H. Žilinskas dalyvavo Valstybės gyvulių veislininkystės priežiūros tarnybos prie ŽŪM veislininkystės vystymo komisijos darbe.

6.2. LIETUVOS MOKSLO PREMIJŲ KOMISIJOS VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, įgyvendindama Lietuvos mokslo premijų nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. sausio 12 d. nutarimu Nr. 8 „Dėl Lietuvos mokslo premijų“, 11, 12 ir 13 punktus, 2016 m. sausio 6 d. priėmė nutarimą „Dėl Lietuvos mokslo premijų komisijos sudėties patvirtinimo“ ir patvirtino trijų metų kadencijai naujos sudėties Lietuvos mokslo premijų komisiją. Komisijos sudėtyje dirba ir LMA nariai: J. Banys (komisijos pirmininkas), R. Petrauskas (komisijos pirmininko pavaduotojas), V. Basys (komisijos mokslinis sekretorius), G. Blažienė, V. Daujotytė-Pakerienė, R. Janonienė, Z. Kiaupa, Z. Norkus, P. Duchovskis, G. Kaklauskas, A. Kaliatka, L. Kupčinskas, A. Laurinčikas, A. Malinauskas, M. K. Ragulskis, V. Ruzgas, L. Valkūnas. LR Vyriausybės pavedimu komisijos darbą techniškai aptarnauja LMA.

6.2. BENDRADARBIAVIMO SU CERN KOORDINAVIMAS

Vadovaujantis LR Vyriausybės ir CERN bendradarbiavimo susitarimu dėl tolesnio mokslinio ir techninio bendradarbiavimo plėtojimo didelių energijų fizikos srityje (Žin., 2004, Nr. 171-6326) bei jo 2014 m. atnaujintu protokolu, Lietuvos bendradarbiavimą su CERN koordinuoja LMA prezidentas.

Ataskaitinių metų pradžioje LMA ir LMT ekspertai įvertino 2015 m. ŠMM lėšomis finansuotų mokslininkų grupių projektų ataskaitas, atliko 2016 m. mokslinio ir techninio bendradarbiavimo paraiškų ekspertizę. Lapkričio mėn. jau priimtos ir 2017 m. bendradarbiavimo paraiškos. Antrą metų ketvirtį sudarytos finansavimo sutartys teigiamai įvertintiems projektams ir pervestos ŠMM skirtos lėšos. Konkursinį finansavimą 2016 m. pagal jungtinės LMA ir LMT ekspertų komisijos rekomendacijas LMA prezidiumo pritarimu gavo penkios mokslininkų ir tyrėjų grupės iš VU, vykdančios tęstines veiklas. Tai prof. Algimanto Juozapavičiaus vadovaujama informacinių technologijų specialistų grupė, trys eksperimentinės kondensuotųjų medžiagų fizikos grupės, vadovaujamos habil. dr. Eugenijaus Gaubo, LMA nario J. V. Vaitkaus bei prof. habil. dr. Gintauto Tamulaičio, ir eksperimentinės ir teorinės dalelių fizikos grupė, vadovaujama dr. Andriaus Juodagalvio.

Darbo grupė, sudaryta LR Ministro Pirmininko 2015 m. pabaigoje CERN asocijuotos narystės siekio dokumentui parengti, iki vasario mėn. pabaigos atliko šią užduotį. Grupei vadovavo LR Vyriausybės vicekancleris Rimantas Vaitkus, LMA prezidentas V. Razumas buvo grupės vadovo pavaduotojas. Kartu su Premjero Algirdo Butkevičiaus pasirašytu raštu, adresuotu CERN tarybos prezidentui prof. Seibrandui de Jongui (Sijbrand de Jong) ir CERN generalinei direktorei dr. Fabiolai Džianoti (Fabiola Gianotti), LR užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius lankydamasis Ženevoje kovo 1 d. dokumentą įteikė prof. S. de Jongui. CERN taryba kovo 17 d. sesijoje svarstė Lietuvos kreipimąsi ir sudarė komisiją, kuriai pavedė vietoje susipažinti su faktine padėtimi. Komisija, vadovaujama CERN tarptautinių santykių direktorės Šarlotės Varakolės (Charlotte Warakaulle), Lietuvoje lankėsi birželio 20–22 d. ir susitiko su Seimo, Vyriausybės pareigūnais, mokslo institucijų vadovais bei vyriausiais mokslo darbuotojais, lankėsi universitetuose ir įmonėse Vilniuje bei Kaune. Komisiją susitikimuose lydėjo LMA prezidentas V. Razumas.

CERN komisija savo išvadas pateikė susipažinti ir prireikus tikslinti Lietuvos valdžios institucijoms liepos 12 d., jos ataskaita svarstyta CERN taryboje rugsėjo 15 d., kur CERN generalinė direktorė F. Džianoti buvo įgaliota Lietuvai įteikti pavyzdinį Asocijuotosios narystės suteikimo sutarties projektą. Apie tai CERN generalinė direktorė spalio 6 d. laišku informavo ambasadorių Andrių Krivą, naują Lietuvos nuolatinį atstovą prie Jungtinių Tautų biuro ir kitų tarptautinių organizacijų Ženevoje, kartu pabrėždama būtiną susitarimo sąlygą – branduolinės ir eksperimentinės dalelių fizikos tyrimų padalinio sukūrimą VU.

Sausio 20 d. oficialaus vizito Ženevoje metu CERN lankėsi LR Prezidentė Dalia Grybauskaitė. CERN dirbančių lietuvių grupė, susitikusi su Prezidente, jai įteikė Lietuvos asocijuotajai narystei pritarančią petiją, o keletą Lietuvos gimnazijų moksleiviai, tuo metu dalyvavę tiesioginio ryšio transliacijoje ir virtualioje ekskursijoje po CERN, galėjo gyvai išgirsti LR Prezidentės D. Grybauskaitės kreipimąsi ir išreikšti jai savo pritarimą stiprinti Lietuvos ir CERN ryšius.

Tarpininkaujant ankstesniajam LR nuolatiniam atstovui prie Jungtinių Tautų biuro ir kitų tarptautinių organizacijų Ženevoje ambasadoriui Ryčiui Paulauskui iki jo kadencijos Ženevoje pabaigos – 2016 m. vidurio – įvyko ir kitų bendradarbiavimo plėtotei svarbių aukšto lygio vizitų į CERN: balandžio 25 d. čia lankėsi LR Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto pirmininkas Raimondas Paliukas, gegužės 24 d. – sveikatos apsaugos ministras Juras Požela, liepos 15 d. – ūkio ministras Evaldas Gustas. Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklų mokytojai toliau vyko į CERN dalyvauti mokytojų programose.

Įgyvendinant CERN dirbančių Davido Abdurachmanovo ir dr. Aurelijaus Rinkevičiaus iniciatyvą gruodžio 13–14 d. Vilniuje įvyko bendras CERN ir Lietuvos tyrėjų pasitarimas skaičiavimų ir technologijų klausimais, į kurį registravosi 49 dalyviai. Pasitarime su CERN susijusių Lietuvos tyrėjų grupių veiklą pristatė jų vadovai ir kai kurie grupių dalyviai. CERN atstovai bei ten dirbančių tyrėjų iš Lietuvos vadovai atskleidė aktualius informacinių technologijų plėtros, dalelių detektorių

kūrimo ir jų duomenų interpretavimo uždavinius, kuriems spręsti pageidautina Lietuvos ir kitų šalių, suteikiančių tinkamą kvalifikaciją, tyrėjų pagalba. Pasitarimo pradžioje dalyvius sveikino ambasadorius R. Paulauskas, LR užsienio reikalų ministerijoje einantis Informacijos ir viešųjų ryšių departamento direktoriaus pareigas. Pasitarimą organizavo LMA, VU ir CERN, jo pranešimų medžiaga skelbiama adresu <https://indico.cern.ch/event/587426/>

6.3. EUROPOS SĄJUNGOS STRUKTŪRINIŲ FONDŲ REMIAMŲ VALSTYBĖS PLANUOJAMŲ PROJEKTŲ VYKDYMAS

Projektas

Nacionalinės mokslo populiarinimo sistemos plėtra ir įgyvendinimas

09.3.3-ESFA-V-711-02-0001

Projekto pradžia:	2016-05-20
Projekto pabaiga:	2019-05-20
Skirtas finansavimas, iš viso, Eur:	1 303 238,60
LMA skirtas finansavimas, Eur:	812 130,00
Panaudota paramos suma iš viso, Eur:	196 177,63
Panaudota paramos suma, %:	15,05

Projekto vykdytojas: LMA.

Partneriai: VU, VGTU, VDU, VšĮ „Mokslas ir inovacijos visuomenei“, KU, Baltijos pažangių technologijų institutas, VšĮ „Kino pavasaris“.

Projekto tikslas: vykdyti mokslo populiarinimo sistemos plėtrą, formuojant mokslo populiarinimo tradicijas ir kuriant naujas modernias mokslo populiarinimo priemones.

Veiklos pavadinimas	Veiklos vykdytojas	Veiklos aprašymas. Pasiekti rezultatai
Mokslo populiarinimo knygų leidyba ir pristatymas	LMA	<p>Vienas svarbiausių ir efektyviausių būdų šviesti visuomenę – mokslo populiarinimo knygos, kurių autoriai pateikia visuomenei svarbiausias mokslo ir technologijų plėtros tendencijas, supažindina su asmenybėmis bei esminiais mokslo raidos etapais. Mokslo populiarinimo knygose nagrinėjamos tokios visuomenei aktualios temos kaip klimato kaita, bioetika, klonavimas, medicinos technologijos, informacijos ir duomenų saugumas, socialiniai iššūkiai, energetikos ir ekonomikos ateities vizija ir daugelis kitų.</p> <p>2016 m. atlikta knygų atranka, parengtos recenzijos:</p> <ul style="list-style-type: none"> – „Kultivuoti sąžinę“ (<i>Cultivating Conscience</i>), Lynn Stout, 2010 m. (teisė, etika); – „Sapiens: trumpa žmonijos istorija“ (<i>Sapiens: A Brief History of Humankind</i>), Yuval Noah Harari, 2015 m. (antropologija, istorija);

Veiklos pavadinimas	Veiklos vykdytojas	Veiklos aprašymas. Pasiiekti rezultatai
Informavimo sistemos apie Lietuvos mokslo premijas, jų kandidatus ir laureatus sukūrimas ir įgyvendinimas	LMA	<ul style="list-style-type: none"> – „Gurkšt“ (<i>Gulp</i>), Mary Roach, 2013 m. (anatomija ir fiziologija); – „Genomų amžius“ (<i>The Age of Genomes: Tales From the Front Lines of Genetic Medicine</i>), Steven Monroe Lipkin, Jon Luoma, 2016 m. (genetika, etika); – „Nuostabus klausimas“ (<i>A Beautiful Question: Finding Nature’s Deep Design</i>), Frank Wilczek, 2015 m. (kvantinė teorija); – „Ketvirtoji revoliucija“ (<i>The Fourth Revolution: How the Infosphere Is Reshaping Human Reality</i>), Luciano Floridi, 2014 m. (informacijos filosofija ir etika); – „Robotų triumfas“ (<i>Rise of the Robots: Technology And the Threat of a Jobless Future</i>), Martin Ford, 2015 m. (robotika, dirbtinis intelektas, inžinerija). <p>Veikla vykdoma. Organizuojamas knygų leidybos paslaugų pirkimas.</p> <p>Lietuvos mokslo premijos (LMP) yra prestižinės, skiriamos kasmet už Lietuvai reikšmingus fundamentinius ir taikomuosius mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros darbus. Darbai, už kuriuos skiriamos LMP, yra vieni didžiausių Lietuvos mokslo pasiekimų.</p> <p>Veikla siekiama didinti LMP įteikimo žinomumą, pristatyti visuomenei LMP laureatus ir jų darbus. Siekiant šio tikslo vykdyta viešinio kampanija.</p> <p>Organizuoti šie paskaitų ciklo 2016 m. LMP konkurso dalyviams ir jų darbams pristatyti renginiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 2016 m. gruodžio 6 d. prof. habil. dr. Rymanto Jono Kažio ir prof. dr. Liudo Mažeikos paskaita-diskusija „Ultragarsinės matavimo ir diagnostikos technologijos ekstremaliomis sąlygomis“. – 2016 m. gruodžio 9 d. prof. dr. Algirdo Augustaičio paskaita-diskusija „Globali kaita ir miškų būklė: iššūkiai miškų mokslui ir jų tvariai plėtrai“. – 2016 m. gruodžio 9 d. prof. habil. Dr. Antano Zigmanto Goštauto paskaita-diskusija

Veiklos pavadinimas	Veiklos vykdytojas	Veiklos aprašymas. Pasiekti rezultatai
		<p>„Psichologinių sveikatos veiksnių sąsaja su išgyvenamumu 1974–2014 m.“.</p> <ul style="list-style-type: none"> – 2016 m. gruodžio 14 d. prof. dr. Jūratės Baranovos (Rubavičienės) paskaita-diskusija „Menas kaip filosofo pagunda: Arvydas Šliogeris ir Gilles’is Deleuze’as“. – 2016 m. gruodžio 21 d. prof. dr. Roaldo Gadono, dr. Mangirdo Malinausko ir prof. dr. Miko Vengrio paskaita-diskusija „Kaip šoka medžiaga grojant šviesai?“. <p>Sukurtos ir transliuotos reklamjuostės interneto svetainėje lma.lt bei delfi.lt.</p> <p>Veikla vykdoma. Organizuojami likę kandidatų pristatymo renginiai, laureatų apdovanojimų įteikimo iškilmės, laureatų paskaitos visuomenei, platinami pranešimai spaudai.</p>
TV ir interneto laidų „Mokslo ekspresas“ ciklas	LMA	<p>Kaip rodo Europos ir Lietuvos visuomenės nuomonės apklausos, tradicinė televizija ir vis daugiau galimybių suteikianti interneto televizija yra vienos efektyviausių mokslo populiarinimo priemonių, ypač tarp jaunimo. Laidas galima žiūrėti ne tik per kompiuterį, bet ir naudojant išmaniuosius telefonus ar kitus mobilius įrenginius.</p> <p>2016 m. parengta ir transliuota 10 ciklo laidų (LRT TV ir DELFI TV):</p> <ul style="list-style-type: none"> – Galaktikos inventorizacija ; – Iš ko sudaryta Visata?; – Juodosios skylės portretas Visatos interjere; – Kalbų gyvybė ir mirtis skaitmeniniame amžiuje; – Robotikos ateitis: protingesni už mus?; – Viešasis ląstelių gyvenimas; – Žmogaus organai pagal užsakymą; – Filosofija kaip pasaulio pažinimo raktas; – Genomų pėdsekiai; – Pasaulio lazerių čempionai. <p>Veikla vykdoma. Planuojamas dar vienas laidų ciklas.</p>

Veiklos pavadinimas	Veiklos vykdytojas	Veiklos aprašymas. Pasiiekti rezultatai
Mokslo populiarinimo kino festivalis	VŠĮ „Kino pavasaris“	<p>Jau penktus metus Vilniaus tarptautinis kino festivalis „Kino pavasaris“ organizavo mokslinių fantastinių ir mokslo populiarinimo filmų festivalį „Eureka“. Programos filmai skirti vyresniųjų klasių mokiniams ir studentams bei visiems, kurie domisi filmais mokslinė tematika. Įėjimas į filmus nemokamas.</p> <p>2016 m. balandžio 1–14 d. buvo parodyti šeši intriguojantys ir visame pasaulyje susidomėjimo sulaukę filmai. Iš viso įvyko 24 filmų seansai (kiekvienas filmas buvo parodytas po 4 kartus).</p> <ul style="list-style-type: none"> – „10 milijardų – kas patiekta tavo lėkštėje? (Vokietija, 2015 m.); – „Atvykimas: pasimatymas su ateiviais“ (Danija, Austrija, Airija, Suomija, Norvegija, Švedija, Nyderlandai, 2015 m.); – „Meilė ir Mila“ (Suomija, 2015 m.); – „Sienos“ (Ispanija, 2015 m.); – „Už šios ribos jokių vyrų“ (Kanada, 2015 m.); – „Vienodi“ (Jungtinės Valstijos, 2015 m.). <p>Festivalį aplankė 3083 žiūrovai. Aktyviausi buvo moksleiviai ir studentai, taip pat intensyviai seansuose dalyvavo visuomeninės nevyriausybines organizacijos, vienijančios asmenis, turinčius sutrikusį intelektą „Vilniaus viltis“ nariai bei VŠĮ „Pagalbos ir informacijos šeimai tarnyba“ nariai.</p> <p>Festivalio viešinimas:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pranešimų spaudai platinimas; – Plakatų platinimas mokyklose, kino teatre, aukštosiose mokyklose; – Reklamjuosčių platinimas internete; – Katalogo platinimas; – Kvietimo į festivalį platinimas el. būdu; – Renginio soc. erdvėje „Facebook“ sukūrimas; – Išsami informacija apie festivalį ir seansus „Kino pavasario“ tinklalapyje. <p>Festivalio pranešimai buvo platinami: www.15min.lt, www.delfi.lt; www.alfa.lt; www.bernardinai.lt; pranešimai.elta.lt.</p>

Veiklos pavadinimas	Veiklos vykdytojas	Veiklos aprašymas. Pasiekti rezultatai
Užsiėmimai moksleivių moksliniam švietimui vykdyti	VDU VU KU	<p>Moksleivių susidomėjimą mokslu siūloma skatinti per asmeninę patirtį, praktinę, interaktyvią veiklą: susipažįstant ir tiesiogiai bendraujant su įvairių sričių mokslininkais, atliekant tyrimus, eksperimentus, lankantys mokslo centruose ir gyvai pamatant, kaip juose dirba tyrėjai. Asmeninė, praktinė veikla leidžia pajusti pažinimo džiaugsmą, griauti mitus, kad mokslas yra nuobodus ir pernelyg sudėtingas.</p> <p>Vaikai ir jaunimas įgis žinių apie mokslą, šiuolaikines technologijas, tyrimus ir jų rezultatų taikymą, mokslinio darbo specifiką. Susitikimuose, vizituose bus aptartos skirtingų mokslo sričių temos, todėl moksleiviai galės įgyti įvairiapusių žinių, išsiaiškinti, su kokiomis sritimis jie norėtų sieti savo ateitį.</p> <p>2015 m. rugsėjo mėn. – 2016 m. gegužės mėn. VDU organizavo edukacinius užsiėmimus – būrelius vaikams. Būreliuose vaikai turėjo galimybę susipažinti su gamtos pokyčiais keičiantis metų laikams, auginti augalus, atlikti tiriamuosius darbus bei eksperimentus.</p> <p>VU organizavo 1 iš 3 numatytų renginių ciklą, kurie apėmė:</p> <ul style="list-style-type: none"> – interaktyvius susitikimus-seminarus apskričių mokyklose; – mokslinių eksperimentų sesijas apskričių mokyklose; – praktinį pažintinį vizitą į VU Jungtinį gyvybės mokslų centrą. <p>KU atliko parengiamuosius darbus. Veiklos vykdymas numatytas 2017 metais.</p>
Mokslo populiarinimo priemonių konkursas ir apdovanojimai	LMA	<p>Mokslo populiarinimo priemonių konkursu siekiama paskatinti organizacijas ir pavienius asmenis populiarinti mokslą, t. y. naudojant šiuolaikines priemones kuo plačiau, patraukliau ir įdomiau pristatyti ir padėti suprasti naujausius mokslo bei technologijų pasiekimus, atskleisti mokslo svarbą visuomenės raidai, didinti mokslininko profesijos patrauklumą, skatinti tyrėjų ir visuomenės dialogą.</p>

Veiklos pavadinimas	Veiklos vykdytojas	Veiklos aprašymas. Pasiekti rezultatai
Nacionaliniai mokslo populiarinimo renginiai	VšĮ „Mokslas ir inovacijos visuomenei“ VU VDU Baltijos pažangiųjų technologijų institutas	<p>Apdovanojimai bus skiriami pagal dvi kategorijas:</p> <ul style="list-style-type: none"> – renginiai įvairioms tikslinėms grupėms; – audiovizualinių priemonių projektai. <p>LMA 2016 m. spalio mėn. paskelbė Mokslo populiarinimo priemonių apdovanojimų konkursą ir priima teikiamas paraiškas dalyvauti konkurse.</p> <p>Konkurso tikslas – išrinkti ir apdovanoti geriausias 2016 m. spalio 1 d. – 2017 m. balandžio 30 d. įgyvendintas mokslo populiarinimo priemones (projektus).</p> <p>Atlikti šie darbai:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Parengtos ir LMA prezidento įsakymu patvirtintos Mokslo populiarinimo priemonių apdovanojimų konkurso sąlygos, 2016 m. rugsėjo 29 d. 39-T; – paskelbtas straipsnis „Rinks ir apdovanos geriausias mokslo populiarinimo iniciatyvas“ laikraštyje „Lietuvos rytas“ (2016 m. rugsėjo 30 d.); – parengtas ir išplatintas pranešimas spaudai „Rinks ir apdovanos geriausias mokslo populiarinimo iniciatyvas“ (2016 m. spalio 3 d.) – sukurtos ir publikuotos reklamjuostės naujienų portale „Delfi.lt“ (2016 m. spalio mėn., 2 savaitės), LMA svetainėje (2016 m. spalio mėn. – 2017 m. kovo mėn.); – paskelbta informacija apie konkursą portale esinvesticijos.lt. <p>Veikla vykdoma.</p> <p>2016 m. rugsėjo 10–19 d. organizuotas nacionalinis mokslo festivalis „Erdvėlaivis Žemė“. Festivalis vyko Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje, Anykščiuose, Druskininkuose, Vilkaviškyje, Ignalinos rajone, Kėdainiuose.</p> <p>Renginių skaičius – 353.</p> <p>Festivalis pateikė didelį spektrą renginių – pradedant diskusijomis apie tai, kaip numalšinti pyktį, poliglotų dirbtuvėmis ir baigiant biofizikinių reiškinių modeliavimu superkompiuteriu, apsilankymais moderniausiose fizikos, biofarmacijos laboratorijose, Žmogaus elgesio tyrimų laboratorijoje, ekskursijomis Botanikos ir Zoologijos soduose.</p>

**Veiklos
pavadinimas**
**Veiklos
vykdytojas**
**Veiklos aprašymas.
Pasiekti rezultatai**

Buvo mokoma, kaip atskirti melą nuo tiesos, kurti reklaminius šūkius, sužinoma, ar dirbtinis intelektas gali priimti geresnius sprendimus nei žmogus ir kaip gimsta mada. Festivalis „Erdvėlaivis Žemė“ padėjo priartinti mokslo idėjas prie visuomenės, pristatė technologijų, inovacijų naudą ir populiarino Lietuvos mokslo įstaigas, inovatyvaus verslo įmones, taikančias savo veikloje mokslo laimėjimus.

Veikla bus vykdoma 2017 m. ir 2018 m.

Veiklą vykdo VšĮ „Mokslas ir inovacijos visuomenei“, taip pat prisideda LMA.

2016 m. rugpjūčio 16–18 d. VU organizavo renginių „Pasimatuok mokslininko profesiją“ ciklą „Jaunųjų astronomų vasaros stovykla“, kuri vyko Molėtų astronomijos observatorijoje, Kulionių k. Molėtų r.

2016 m. rudenį VU surengė renginių ciklą „Vaizduotės laboratorijos“:

- 2016 m. spalio 1 d. 1 paskaita. Įvadas. Kas yra vaizduotė? (Vaizduotės vaidmuo filosofijos, psichologijos, kultūros istorijos, meninės kūrybos ir neuromokslo požiūriu);
- 2016 m. lapkričio 19 d. 2 paskaita. Vaizduotė, atmintis ir kūnas (Nuo Pietų Amerikos gyventojų iki Renesanso eksperimentatorių, nuo neuromokslo atradimų iki šiuolaikinių menininkų praktikų);
- 2016 m. lapkričio 26 d. 3 paskaita. Vaizduotė, mokslas ir medijos (Didieji atradėjai, vizionieriai ir inovatoriai. Montažas ir kitos kinematografinės technikos. Vaizduotė ir naujosios technologijos).

Baltijos pažangiųjų technologijų institutas surengė renginių ciklą – mokslo kavinės („Cafe Scientifique“):

- 2016 m. liepos 14 d. diskusija Vilniuje: sintetinė biologija ir GMO;
- 2016 m. liepos 21 d. diskusija Vilniuje: biotechnologijos Lietuvoje;
- 2016 m. liepos 28 d. diskusija Vilniuje: CRISPR-Cas9 technologijos;
- 2016 m. rugpjūčio 2 d. diskusija Vilniuje: mokslas ir menas;

Veiklos pavadinimas	Veiklos vykdytojas	Veiklos aprašymas. Pasiekti rezultatai
		<ul style="list-style-type: none"> – 2016 m. rugsėjo 15 d. diskusija Kaune: neuromarketingas – ar tai tik nauja marketingo improvizacija?; – 2016 m. spalio 13 d. diskusija Vilniuje: genetinės ligos. Ar įmanoma jas išgydyti?; – 2016 m. spalio 20 d. diskusija Kaune: ar žalioji arbata gali būti priskirta prie gydomųjų gėrimų?; – 2016 m. lapkričio 10 d. diskusija Vilniuje: nuo fantastikos iki realybės. Genetiškai modifikuoti gyvūnai.; – 2016 m. lapkričio 17 d. diskusija Kaune: ar jūros dumbliais galime gydyti dantis?; – 2016 m. gruodžio 1 d. diskusija Vilniuje: užsieniečiai, gyvenantys Lietuvoje. Kaip jie kalba ir susikalba?
		Veikla vykdoma.

Projektas

Periodinių mokslo leidinių leidyba ir jos koordinavimas

09.3.3-ESFA-V-711-01-0004

Projekto pradžia:	2016-05-20
Projekto pabaiga:	2019-05-20
Skirtas finansavimas, iš viso, Eur:	1 303 290,00
LMA skirtas finansavimas, Eur:	356 837,09
Panaudota paramos suma iš viso, Eur:	75 559,80
Panaudota paramos suma, %:	5,80

Projekto vykdytojas: LMA.

Partneriai: KU, KTU, Mykolo Romerio universitetas, VU, LEU, VDU, LSMU, VMTI GTC, LMTA, LAMMC, Lietuvių katalikų mokslo akademija, Šiaulių universitetas, VGTU.

Projekto tikslas: siekiant stiprinti mokslininkų ir kitų tyrėjų kompetencijas viešinti ir skleisti mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros rezultatus Lietuvoje ir už jos ribų, leidžiant periodinius mokslo leidinius.

Veiklos pavadinimas	Veiklos vykdytojas	Veiklos aprašymas. Pasiekti rezultatai
Periodinių mokslo leidinių atranka	LMA	2016-03-22 parengtas Lietuvos periodinių mokslo leidinių vertinimo ekspertų komisijos darbo apibendrinimas. Atrinkti 47 aukščiausio mokslinio lygio ir reikšmingiausi Lietuvos periodiniai mokslo leidiniai (iš viso 426 numeriai): – 4 biomedicinos mokslo srities, – 2 žemės ūkio mokslų srities; – 6 fizinių mokslų srities; – 18 humanitarinių mokslų srities; – 15 socialinių mokslų srities; – 2 technologijos mokslų srities.
Mokslo straipsnių, pretenduojančių patekti į leidinius, originalumo ir autorystės patikra naudojant CrossCheck paslaugą	LMA	2016-07-20 pasirašyta sutartis su Lietuvos mokslo periodikos asociacija dėl paslaugų teikimo. Veikla vykdoma.

Išleisti ir deklaruoti periodiniai mokslo leidiniai (iki 2016 m. lapkričio mėn.):

HUMANITARINIŲ MOKSLŲ SRITIS (per visą projekt. laikotarpį bus išleisti – 141) 9 numeriai.

SOCIALINIŲ MOKSLŲ SRITIS (per visą projekt. laikotarpį bus išleisti – 126) 6 numeriai.

FIZINIŲ MOKSLŲ SRITIS (per visą projekt. laikotarpį bus išleisti – 72) 5 numeriai.

ŽEMĖS ŪKIO MOKSLŲ SRITIS (per visą projekt. laikotarpį bus išleisti – 24) 3 numeriai.

BIOMEDICINOS MOKSLŲ SRITIS (per visą projekt. laikotarpį bus išleisti – 48) 5 numeriai.

TECHNOLOGIJOS MOKSLŲ SRITIS (per visą projekt. laikotarpį bus išleisti – 24) 2 numeriai.

7. Klausimai ir problemos, kurias siūloma spręsti LR Seimui ir Vyriausybei

- 1) Atnaujinus mokslo ir studijų institucijų infrastruktūrą ir aprūpinus laboratorijas nauja įranga 2007–2013 m. ES struktūrinės paramos lėšomis, daugiau 2014–2020 metų ES fondų lėšų skirti mokslininkų žmogiškiesiems ištekliams ugdyti, mokslinėms programoms vykdyti ir mokslinės įrangos eksploatacijos išlaidoms. Paspirtinti suplanuotų ES struktūrinės paramos priemonių ir projektų konkursus, vertinimą ir įgyvendinimą.
- 2) Didinti mokslininko profesijos prestižą ir patrauklumą, skatinti jaunuosius tyrėjus rinktis mokslininko karjerą. Siekiant konkurencingumo darbo rinkoje ir pritraukti į mokslą talentingus absolventus būtina didinti doktorantų stipendijas ir mokslininkų atlyginimus.

- 3) Keičiantis demografinėi situacijai Lietuvoje, didėjant studentų ir mokslininkų mobilumui, sudaryti sąlygas ne ES šalių studentams ir mokslininkams studijuoti doktorantūroje ar vykdyti mokslinius tyrimus šalyje. Galimai greičiau įgyvendinti mokslininkų ir talentų sugrąžinimo į Lietuvą programas.
- 4) Siekiant didinti mokslininkų ir tyrėjų motyvaciją ir skatinti juos efektyviam darbui Lietuvos mokslo ir studijų institucijose, būtina atnaujinti mokslininkų bei mokslo ir studijų institucijų veiklos vertinimo ir skatinimo metodikas.
- 5) Įgyvendinant aukštąjį išsilavinimą Lietuvoje teikiančių institucijų tinklo optimizavimą, naudinga atsižvelgti į nuostatas ir apibendrinimus, pateiktus Europos universitetų asociacijos 2015 m. ataskaitoje apie universitetų jungimąsi Europoje po 2000-ųjų metų:
http://www.eua.be/Libraries/publications-homepage-list/DEFINE_Thematic_Report_2_University_Mergers_in_Europe_final.pdf?sfvrsn=2

8. Skirti biudžetiniai asignavimai ir jų panaudojimas

4 lentelė.

Programos „Mokslinių tyrimų plėtojimas bei jų rezultatų panaudojimo efektyvumo didinimas“ išlaidos 2016 metais pagal išlaidų straipsnius

Eil. Nr.	Straipsnio pavadinimas	Sąmata, tūkst. eurų	Panaudota, tūkst. eurų	Nepanaudota, tūkst. eurų	Įvykdyta, proc.
1	Darbo užmokestis	461,1	460,8	0,3	99,9
2	Socialinis draudimas	142,7	142,7	0	100
3	Ryšiai	4,2	4,1	0,1	97,6
4	Transporto išlaikymas	4,5	4,5	0	100
5	Spaudiniai	1	0	1	0
6	Prekės	16,6	13,5	3,1	81,3
7	Komandiruotės	3,9	3,9	0	100
8	Kvalifikacijos kėlimas	0,8	0,6	0,2	75
9	Veiklos nuoma	3,2	3,1	0,1	96,9
10	Ilgalaikio materialiojo turto einamasis remontas	0,1	0,1	0	100
11	Komunalinės paslaugos	35,8	34,3	1,5	95,8
12	Kitos paslaugos (30 str.)	86,3	76,2	10,1	88,3
13	Stipendijos	15,8	15,8	0	100
14	Kiti einamieji tikslai	39,8	39,8	0	100
15	Ilgalaikis turtas	12,6	11,5	1,1	91,3
Iš viso:		828,4	810,9	17,5	97,9

5 lentelė.

Lietuvos mokslų akademijos valstybės biudžeto išlaidų sąmatos vykdymas pagal patvirtintą programą ir finansavimo šaltinius 2016 m. gruodžio 31 d. (tūkst. eurų)

Pro-gramos kodas	Programos pavadinimas	Ataskaitinio laikotarpio planas įskaitant patikslinimus	Panaudoti asignavimai	Nuokrypis (4-3)	Įvykdymo proc.
01 010	Mokslinių tyrimų plėtojimas bei jų rezultatų panaudojimo efektyvumo didinimas	828,4	810,9	17,5	97,9
	Iš jų:				
	finansavimo šaltinis k. 11111 Valstybės biudžeto lėšos	757,4	757,4	0	100
	finansavimo šaltinis k. 14111 Pajamų įmokų lėšos	71,0	53,5	17,5*	75,4

* Programos neįvykdymo priežastis: 2016 m. liepos mėn. pasibaigus LMA Užsienio kalbų centrui skirtų patalpų panaudos sutarties terminui ir nelikus galimybei vesti paskaitų, nebuvo numatytų pajamų už rudens semestrą.

9. Kitos gautos institucijos lėšos ir jų panaudojimas

- LR ŠMM skirtų lėšų pavedimams vykdyti panaudojimas:
Lietuvos mokslo premijų komisijos, kurią techniškai aptarnauja LMA, veiklos išlaidoms apmokėti gauta ir panaudota 19,8 tūkst. eurų;
115,8 tūkst. eurų pervesta CERN projektų veiklai plėtoti Lietuvoje;
LMA konkurso būdu jauniems mokslininkams paskirtoms premijoms ir stipendijoms išmokėti – 29,6 tūkst. eurų.
- Mokslinės konferencijos „Jaunieji mokslininkai žemės ūkio pažangai“ organizavimo išlaidoms apmokėti panaudotas Nacionalinės mokėjimų agentūros skirtas 1,8 tūkst. eurų finansavimas ir UAB „Dotnuvos projektai“ 1,0 tūkst. eurų parama.
- Gruodžio 10 d. vykusiai jaunųjų mokslininkų konferencijai „Bioateitis: gamtos ir gyvybės mokslų perspektyvos“ organizuoti 3,0 tūkst. eurų paramą skyrė UAB „Thermo Fisher Scientific Baltics“.
- 6-osios jaunųjų mokslininkų konferencijos „Fizinių ir technologijos mokslų tarpdalykiniai tyrimai“, vykusios vasario 10 d., verslo bendrovių paramos lėšomis sumokėtos 2,5 tūkst. eurų organizavimo išlaidos bei įsigyta kompiuterinė technika už 0,8 tūkst. eurų.
- LMA prašymu LMA mokslinių tyrimų ir tarptautinio bendradarbiavimo labdaros ir paramos fondas laikinai, iki bus gautas finansavimas, pervedė 16,5 tūkst. eurų už Mokslo ir technologijų populiarinimo centro Kaune investicijų projekto parengimą. 10,0 tūkst. eurų fondas skyrė LMA internetinės svetainės atnaujinimo darbams integruojant naujus modulius teikti paraiškas mokslo konkursams e. erdvėje.
- Pasaulio mokslininkų federacijos lėšomis apmokėtos 2016 m. LMA organizacinės išlaidos – 0,7 tūkst. eurų.

- Dviem ES SF projektams vykdyti LMA 2016 m. gavo 752,4 tūkst. eurų finansavimą: projekto „Periodinių mokslo leidinių leidyba ir jo koordinavimas“ veiklai 2016 m. LMA panaudojo 76,3 tūkst. eurų; projekto „Nacionalinės mokslo populiarinimo sistemos plėtra ir įgyvendinimas“ vykdymo išlaidoms apmokėti išleista 127,0 tūkst. eurų.
- Valstybinė mokesčių inspekcija pervadė 0,1 tūkst. eurų (2 proc. nuo gyventojų sumokėto pajamų mokesčio parama), šios lėšos skirtos svetainės atnaujinimo darbams apmokėti.

10. Lėšų likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje

2,0 tūkst. eurų – paramos lėšos, skirtos 2017 m. vasario mėn. mokslinės konferencijos organizacinėms išlaidoms apmokėti;

7,5 tūkst. eurų – LMA mokslinių tyrimų ir tarptautinio bendradarbiavimo labdaros ir paramos fondo skirtos lėšos internetinei svetainei atnaujinti.

9,3 tūkst. eurų – privataus asmens palikimo lėšos LMA veiklai vykdyti, gyventojų parama 2 proc. nuo GPM, deponuotos lėšos ir kt.

14,8 tūkst. eurų – akad. K. Meškausko pervestos tikslinės paskirties lėšos ir gautos palūkanos ekonomikos srities jauniems mokslininkams skatinti;

549,1 tūkst. eurų – finansavimas ES SF LMA ir partnerių projektams vykdyti;

4,1 tūkst. eurų – Lietuvos mokslo tarybos (esančios LMA patikėjimo teise valdomame pastate) pervestos lėšos už 2016 m. gruodžio mėn. komunalines paslaugas apmokėti 2017 metais.

Lietuvos mokslų akademijos prezidentas prof. VALDEMARAS RAZUMAS

2017 m. balandžio 25 d.

1 priedas.

LMA NARIŲ APDOVANOJIMAI IR PRIPAŽINIMAS

E. Norkui skirta Lietuvos mokslo premija chemijos, o G. Juškai – fizikos srityse. A. Žukauską Švedijos karalienė apdovanojo Šiaurės žvaigždės ordinu. A. Kareivai skirta Vilniaus universiteto rektoriaus mokslo premija ir A. Sniadeckio, K. Olševskio ir Z. Vrublevskio draugijos (Lenkija) „Sapienti Sat“ medalis. V. Razumas Moldovos ir Lietuvos Respublikų sprendimais paskirtas Moldovos Respublikos garbės konsulu Lietuvoje.

Už aukštus mokslo pasiekimus Z. Norkui įteiktas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Riterio kryžius, LMA užsienio nariui italų mokslininkui P. U. Diniui už Lietuvos kultūros sklaidą per kalbą ir jos tyrimus – Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos garbės ženklas „Nešk savo šviesą ir tikėk“. A. Gaižučiui suteiktas Vroclavo, B. Stundžiai – Latvijos universitetų garbės daktaro vardai. G. Kuprevičiui už filantropinę veiklą ir jaunų žmonių saviraiškos skatinimą LR Seimo skirtas Gabrielės Petkevičaitės-Bitės medalis „Tarnaukite Lietuvai“, Lietuvos archeologijos draugija E. Jovaišai suteikė Metų archeologo vardą, Lietuvos sociologų draugija A. V. Matulionį apdovanojo už viso gyvenimo nuopelnus. Nemažai HSMS narių nusipelnė Seimo, Vyriausybės, ŠMM apdovanojimų garbės ženklais, padėkos raštais, miestų ir rajonų savivaldybių teikiamų vardinių medalių ir garbės vardų (A. Gaižutis, D. Kaunas, V. Mikelėnas, B. Stundžia, V. Žulkus).

V. Šikšnys apdovanotas Voreno Alperto (Warren Alpert) fondo premija ir „Globalios Lietuvos apdovanojimu“. Už nuopelnus Lietuvai Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Karininko kryžiumi apdovanoti D. Rastenytė ir V. Šikšnys. L. Kupčinskui skirta savivaldybės įsteigta Kauno miesto mokslininko premija.

Z. Dabkevičius išrinktas Latvijos mokslų akademijos užsienio nariu ir apdovanotas Baltijos agroverslo instituto, ASU, ARVI įmonių grupės bei Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybos įsteigtu ordinu „Už nuopelnus Lietuvai kaimui“. H. Žilinskui suteiktas LSMU garbės daktaro vardas. Jis apdovanotas Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos 1-ojo laipsnio Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos garbės ženklu. Darius Danusevičius apdovanotas LR Ministro Pirmininko padėkos raštu už pasiekimus miškotyros mokslo kryptyje. A. Povilaitis tapo ASU mokslo premijos laureatu. V. Ruzgas apdovanotas LR Seimo ir Lietuvos žemės ūkio rūmų padėkos raštais. A. Sederevičius apdovanotas LR ŽŪM padėkos raštu už ilgametį bendradarbiavimą su ŽŪM bei aktyvią mokslinę ir šviečiamąją veiklą, Butrimonių gimnazijoje (Alytaus r.) įsteigtas prof. A. Sliesaravičiaus biologijos kabinetas.

A. Fedaravičius apdovanotas Lietuvos krašto apsaugos ministerijos medaliu civiliams „Už nuopelnus“ ir Lietuvos pramonininkų konfederacijos aukso medaliu už sukurtą ir įdiegtą Lietuvos šaulių sąjungos rinktinėje šaulių rengimo centrą. A. V. Valiulis apdovanotas VGTU 2-ojo laipsnio Garbės ženklu už nuopelnus Vilniaus Gedimino technikos universitetui ir Kazachstano nacionalinio mokslo ir technologijų vertinimo centro padėka už atliktas mokslinių projektų ekspertizes. E. K. Zavadskas išrinktas Tarptautinės neutrosofikos mokslo asociacijos (*Neutrosophic Science International Association*), Tarptautinės pilkųjų sistemų ir neapibrėžtumo analizės asociacijos (*International Association of Grey Systems and Uncertainty Analysis*) ir Sistemų, žmogaus ir kibernetikos asociacijos (*IEEE Systems, Man and Cybernetics Society*) Garbės nariu.

S. Tamulevičiui suteiktas Pietų Danijos universiteto (Syddansk Universitet) Garbės profesoriaus vardas. Anatanas Žilinskas Italijoje vykusioje tarptautinėje konferencijoje „Kompiuteriniai skaičiavimai: teorija ir algoritmai“ buvo apdovanotas už jo mokslinių rezultatų įtaką globaliajai optimizacijai.

2 priedas.

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOS NARIAI

Lietuvos mokslų akademijos tikrieji nariai

Antanas Andrijauskas • Juozas Augutis • Vilijandas Bagdonavičius • Jūras Banys • Vytautas Basys • Vidmantas Bižokas • Grasilda Blažienė • Vilmantė Borutaitė • Vincas Būda • Vladas Algirdas Bumelis • Eugenijus Butkus • Raimondas Čiegis • Zenonas Dabkevičius • Darius Danusevičius • Viktorija Daujotytė-Pakerienė • Rūta Dubakienė • Pavelas Duchovskis • Gintautas Dzemyda • Algimantas Fedaravičius • Juozas Vidas Gražulevičius • Feliksas Ivanauskas • Vitalijus Janickis • Rimantas Jankauskas • Rūta Janonienė • Eugenijus Arvydas Janulaitis • Eugenijus Jovaiša • Benediktas Juodka • Gytis Juška • Rimantas Kačianauskas • Artūras Kaklauskas • Gintaris Kaklauskas • Algirdas Kaliatka • Vytautas Kaminskas • Romualdas Karazija • Aivaras Kareiva • Domas Kaunas • Rymantas Jonas Kažys • Zigmuntas Kiaupa • Kęstutis Kilkus • Saulius Klimašauskas • Arūnas Krotkus • Vaidutis Kučinskas • Zita Aušrelė Kučinskienė • Juozas Kulys • Genadijus Kulvietis • Limas Kupčinskas • Giedrius Antanas Kuprevičius • Aleksandras Laucevičius • Valdas Stanislovas Laurinavičius • Antanas Laurinčikas • Romas Lazutka • Remigijus Leipus • Ričardas Makuška • Albertas Malinauskas • Eugenijus Manstavičius • Vytautas Martinkus • Audrius Sigitas Maruška • Arvydas Virgilijus Matulionis • Liudas Mažeika • Valentinas Mikelėnas • Robert Mokrik • Gediminas Motuza Matuzevičius • Algirdas Juozas Motuzas • Jonas Remigijus Naujalis • Evaldas Nekrašas • Vytautas Nekrošius • Gediminas Niaura • Eugenijus Norkus • Zenonas Norkus • Sergej Olenin • Vytautas Ostaševičius • Vygantas Paulauskas • Rimvydas Petrauskas • Konstantinas Pileckas • Algis Petras Piskarskas • Alfas Pliūra • Povilas Poškas • Arvydas Povilaitis • Liudvikas Pranevičius¹ • Minvydas Kazys Ragulskis • Algirdas Jonas Raila • Rimantas Ramanauskas • Arūnas Ramanavičius • Daiva Rastenytė • Valdemaras Razumas • Vytautas Ruzgas • Kęstutis Sasnauskas • Antanas Sederevičius • Jūratė Sprindytė • Algirdas Petras Stabinis • Jurgis Kazimieras Staniškis • Vidmantas Stanys • Kęstutis Strupas • Bonifacas Stundžia • Donatas Surgailis • Raimundas Šiaučiūnas • Virginijus Šikšnys • Marijus Arvydas Šliogeris • Vytas Antanas Tamošiūnas • Sigitas Tamulevičius • Eugenijus Ušpuras • Algirdas Vaclovas Valiulis • Gediminas Valkiūnas • Leonas Valkūnas • Česlovas Venclovas • Pranas Viškelis • Povilas Zakarevičius • Edmundas Kazimieras Zavadskas • Mečislovas Žalakevičius • Remigijus Žaliūnas • Antanas Žilinskas • Henrikas Žilinskas • Gintautas Žintelis • Artūras Žukauskas • Vladas Žulkus

Lietuvos mokslų akademijos nariai emeritai

Ramutis Bansevicius • Jurgis Brėdikis • Antanas Buračas • Mykolas Daunys • Vincentas Dienys • Vladislavas Domarkas² • Danielius Eidukas • Irena Eitminavičiūtė³ • Algirdas Gaižutis • Jonas Grigas • Romualdas Grigas • Algimantas Grigelis • Edvardas Gudavičius • Česlovas Jukna • Vytautas Juodkasis • Leonardas Kairiūkštis • Antanas Kairys • Sofija Kanopkaitė • Stasys Karazija • Vytautas Kontrimavičius⁴ • Antanas Kudzys • Albinas Kusta • Pranas Kūris • Mykolas Lasinskas • Alfonsas Merkys⁵ • Algimantas Miškinis • Jonas Mockus • Antanas Praškevičius • Kazimieras Ragulskis • Vytautas Petras Rančelis • Liūda Rasteikienė • Algirdas Sabaliauskas⁶ • Pranas Sadauskas • Mifodijus Sapagovas • Leonardas Sauka • Vytautas Jonas Sirvydis • Vytautas Konstantinas Sirvydis • Algirdas Skirkevičius • Algirdas

1 Liudvikas Pranevičius mirė 2017-04-14

2 Vladislavas Domarkas mirė 2016-02-29

3 Irena Eitminavičiūtė mirė 2016-01-22

4 Vytautas Kontrimavičius mirė 2016-09-20

5 Alfonsas Merkys mirė 2016-05-19

6 Algirdas Sabaliauskas mirė 2016-04-17

Sliesaravičius • Vytautas Pranciškus Straizys • Lionginas Šepetys • Algirdas Šileika • Adolfas Laimutis Telksnys • Antanas Tyla • Giedrius Uždavinyš • Juozas Vidmantis Vaitkus • Aleksandras Vasiliauskas⁷ • Veronika Vasiliauskienė • Jurgis Vilemas • Zigmas Zinkevičius

Lietuvos mokslų akademijos užsienio nariai

Hojatas Adeli (Hojjat Adeli)⁸ • Žoresas Alfiorovas (Žores Alferov) • Aleksandras Alimovas (Aleksandr Alimov) • Kazys Kęstutis Almenas • Algirdas Avižienis • Petras Avižonis • Aleksejus Bogdanovas (Aleksiej Bogdanov) • Deividas Bridžesas (David Bridges) • A. G. Deivisas Filipas (A. G. Davis Philip)⁹ • Endriu Bušas (Andrew Bush) • Pietras Umbertas Dinis (Pietro Umberto Dini) • Vinfrydas Drochneris (Winfried Drochner) • Robertas Nilas Džounsas (Robert Neil Jones) • Svenas Ekdalis (Sven Ekdahl) • Juris Ekmanis¹⁰ • Hansas Jurgenas Foitas (Hans Jürgen Voigt) • Hansas Forsbergas (Hans Forsberg) • Šarlotė Friozė Fišer (Charlotte Froese Fischer) • Maiklas Fulenas (Michael Fullen) • Rivneras Ganijevs (Rivner Ganiev) • Frydrichas Gécė (Friedrich Götze) • Jurijus Gleba (Jurij Gleba) • Janas Harfas (Jan Harff) • Sergejus Inge-Večtomovas (Sergej Inge-Večtomov) • Stivenas Helfordas (Stephen E. Halford) • Rynkas van Hrondelė (Rienk van Grondelle) • Viačeslavas Ivanovas (Viačeslav Ivanov) • Haincas Jerochas (Heinz Jeroch) • Janas Jurkevičius (Jan Jurkiewicz) • Tomas Justelis (Thomas Jüstel) • Romualdas Kašuba • Zdislavas Kaveckis (Zdisław Kawecki) • Vytautas (Victor) Klemas • Emilijus Knystautas • Ivanas Karlas Erikas Magnusonas (Ivan Karl-Eric Magnusson) • Pėteris Malfertaineris (Peter Malfertheiner) • Algis Mickūnas • Gvidas Mikelinis (Guido Michellini) • Zenonas Mruzas (Zenon Mróz) • Stenas Nilsonas (Sten Nilsson) • Panas M. Pardalas (Panos M. Pardalos) • Filipas Patsalis (Philippos C. Patsalis) • Dmitrijus Pavlovas (Dmitrij Pavlov) • Hansas Hartmutas Pėteris (Hans Hartmut Peter) • Andrė Priumo (André Preumont) • Kaliampudis Radhakrišna Rao (Calyampudi Radhakrishna Rao) • Baiba Rivža • Migelis Sanchuanas (Miguel A. F. Sanjuan) • Alfredas Erichas Senas (Alfred Erich Senn)¹¹ • Eva Marija Severinson (Eva Maria Severinson) • Bal Radžas Sėgalis (Bal Raj Sehgal) • Karlas Skirnisonas (Karl Skirnisson) • Kenvėjus Montgomeris Smitas (Kenway Montgomery Smith) • Viktoras Algirdas Sniečkus • Janas Erikas Solheimas (Jan Erik Solheim) • Janis Stradinis (Jānis Stradiņš) • Voldemaras Strykis (Voldemārs Strīkis) • Rolandas Sune Svanbergas (Roland Sune Svanberg) • Viljamas Rygelis Šmolstygas (William Riegel Schmalstieg) • Frydrichas Šolcas (Friedrich Scholz) • Michailas Šuras (Michael Shur) • Viktoras Trajkovskis (Viktor Trajkovski) • Rimas Vaičaitis • Rimvydas Vasaitis¹² • Dyteris Verneris (Dieter Werner) • Richardas Vilemsas (Richard Villems) • Romualdas Viskanta • Antoninas Zikikis (Antonino Zichichi)

7 Aleksandras Vasiliauskas mirė 2016-09-12

8 Išrinktas 2017-01-24

9 A. G. Deivisas Filipas (A. G. Davis Philip) mirė 2016-03-28

10 Juris Ekmanis mirė 2016-04-09

11 Alfredas Erichas Senas (Alfred Erich Senn) mirė 2016-03-08

12 Išrinktas 2017-01-24

3 priedas.

LMA IR SU PARTNERIAIS 2016 METAIS ORGANIZUOTI RENGINIAI

SAUSIO MĖN.

- Sausio 5 d.** _____ Mokslo studijos „Gyvenimo kokybės matavimo rodiklių sistema ir vertinimo modelis“ pristatymas (LMA).
- Sausio 15 d.** _____ Matematikos, fizikos ir chemijos mokslų skyriaus narių išvažiuojamasis posėdis į Pakruojį.
- Sausio 20 d.** _____ Mokslo žinių diena. Ekskursija į VU ligoninės Santariškių klinikos širdies chirurgijos operacines Vilniaus gimnazijų moksleiviams. LMA nario Vytauto Jono Sirvydžio paskaita apie chirurgo profesiją besiruošiantiems studijuoti mediciną.
- Sausio 21 d.** _____ Mokslinė konferencija „Gyvenimo būdas ir stilius: filosofinis ir sociologinis aspektai“ (LMA).
- Sausio 22 d.** _____ Mokslinė konferencija. „Sveikas senėjimas ir lėtinės ligos“ (KU).
- Sausio 29 d.** _____ LMA nario Romualdo Grigo jubiliejiniai akademiniai skaitymai „Pakitusios lietuvių tapatybės ir istorinio sąmoningumo kontūrai“ (LMA).

VASARIO MĖN.

- Vasario 2 d.** _____ Matematikos, fizikos ir chemijos mokslų skyriaus narių ataskaitinis susirinkimas (LMA).
- Vasario 2 d.** _____ Technikos mokslų skyriaus ataskaitinis susirinkimas (VU Matematikos ir informatikos institutas).
- Vasario 4 d.** _____ Juozo Mureikos knygos „Estetologijos įžvalgos“ sutiktuvės (LMA).
- Vasario 4 d.** _____ Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus narių ataskaitinis susirinkimas (LMA).
- Vasario 5 d.** _____ Matematikos, fizikos ir chemijos mokslų skyriaus Chemijos sekcijos išvažiuojamasis posėdis „Gamybos plėtra ir tobulinimas atsižvelgiant į pasaulio tendencijas ir inovacijas“ (AB „Vilniaus degtinė“).
- Vasario 9 d.** _____ Tarptautinė konferencija „Unikalūs genomo persitvarkymai esant įgimtiems nervų sistemos raidos sutrikimams: kilmė, genominiai mechanizmai, funkcinės ir klinikinės pasekmės“ (LMA).
- Vasario 10 d.** _____ 6-oji jaunųjų mokslininkų konferencija „Fizinių ir technologijos mokslų tarpdalykiniai tyrimai“ (LMA).
- Vasario 15 d.** _____ Renginys, skirtas Vasario 16-ajai (LMA).
- Vasario 22 d.** _____ Popietė, skirta LMA narei Irenai Eitminavičiūtei atminti. Profesorės knygos „Keliu į dirvožemio ekologiją“ sutiktuvės (LMA).
- Vasario 22 d.** _____ Mokslo žinių diena. LMA nario Jono Grigo paskaita „Žvilgsnis į pasaulį pro mokslo prizmę“ (Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazija).
- Vasario 23 d.** _____ Iškilmingas LMA narių visuotinis susirinkimas, skirtas Lietuvos mokslų akademijos 75-mečiui (LMA).
- Vasario 25 d.** _____ Konferencijos „Lietuvos energetikos politika ir ekonomika“ 15-asis seminaras-diskusija „Rusijos energetikos dabartis ir perspektyvos“ (LMA).
- Vasario 25 d.** _____ Albumo „Lietuvos mokslų akademija. Nepriklausomybės kelyje“ sutiktuvės 17-oje tarptautinėje Vilniaus knygų mugėje („Litexpo“).

Vasario 26 d. Seminaras „Tinklo kūrimas siekiant pagerinti motinų ir neišnešiotų naujagimių sveikatos priežiūrą Baltijos šalyse ir Moldovoje“ (LMA).

Vasario 26 d. Seminaras-diskusija „Kokybė kaimui: visavertės gyvenenos formavimas“ (ASU).

KOVO MĖN.

Kovo 2 d. Mokslo žinių diena. Iš renginių ciklo „Mokslo laboratorijos – mokyklai“ ekskursija ir paskaita Vilniaus miesto moksleiviams VU Gamtos mokslų fakulteto herbariume.

Kovo 3 d. Knygos „Pirmieji Mažosios Lietuvos lietuviai Kanadoje“ (parengė LMA tikrasis narys Domas Kaunas, Audronė Matijošienė, Vilija Gerulaitienė) sutiktuvės (LMA).

Kovo 3 d. Diskusija dėl Lietuvos dirvožemių klasifikacijos tobulinimo ir atnaujinimo (ASU).

Kovo 7 d. 2015 metų Lietuvos mokslo premijos laureato diplomų teikimo išskilmės (LMA).

Kovo 9 d. Konferencija „Kaip mums išlikti? Ar įmanomas nacionalinis susitarimas, kad Lietuva neišsivaikščiėtų?“ (LR Seimas).

Kovo 10 d. Renginys, skirtas Kovo 11-ajai. Rimanto Dichavičiaus albumo „Laisvės paženklinėti“ III tomo sutiktuvės (LMA).

Kovo 15 d. Humanitarinių ir socialinių mokslų skyriaus narių visuotinis susirinkimas (LMA).

Kovo 16 d. Biologijos, medicinos ir geomokslų skyriaus narių visuotinis susirinkimas (LMA).

Kovo 17 d. Matematikos, fizikos ir chemijos mokslų skyriaus narių visuotinis susirinkimas (LMA).

Kovo 17 d. Profesoriaus Juozo Algimanto Krikštopaičio knygos „Iškilų asmenybių gyvenimo tiesa“ ir Broniaus Krikštopaičio knygos „Jūrų keliais“ sutiktuvės (LMA).

Kovo 23 d. Matematikos, fizikos ir chemijos mokslų skyriaus narių visuotinis susirinkimas (LMA).

Kovo 22 d. Technikos mokslų skyriaus narių visuotinis rinkiminis susirinkimas (LMA).

Kovo 23 d. Mokslo konferencija „Fizinės, psichinės ir socialinės sveikatos aktualijos šiandieniniame pasaulyje“ (LMA).

Kovo 31 d. Konferencijos „Lietuvos energetikos politika ir ekonomika“ 16-asis seminaras-diskusija „Energetikos Sąjunga – naujas Europos Sąjungos energetikos politikos prioritetas“ (LMA).

BALANDŽIO MĖN.

Balandžio 5 d. Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus narių visuotinis susirinkimas (LMA).

Balandžio 7 d. Mažosios Lietuvos enciklopedinio žinyno sutiktuvės (LMA).

Balandžio 8 d. Konferencija „Naujos ūkininkų bendradarbiavimo galimybės“ (LMA).

Balandžio 8 d. Mokslo žinių diena. LMA tikrojo nario Valdo Stanislovo Laurinavičiaus paskaita „Kaip molekulės atpažįsta viena kitą“ (Vilniaus licėjus).

Balandžio 8 d. Mokslinė konferencija „Dirvožemis ir aplinka – 2016“ (ASU).

Balandžio 12 d. Apskritojo stalo diskusija „Ex oriente lux. Kuo svarbus Rytų tautų kultūrų pažinimas Lietuvai?“ ir dviejų LMA tikrojo nario Antano Andrijausko monografijų pristatymas (LMA).

Balandžio 13 d. Konferencija „Nestabdoma ir nesustabdoma emigracija“ (LMA).

Balandžio 14 d. Alberto Kojalavičiaus-Vijūko knygos „Šventasis Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos bei jai priklausančių provincijų giminių ir herbų vardynas“ sutiktuvės (LMA).

Balandžio 15 d. Biologijos, medicinos ir geomokslų skyriaus narių visuotinis susirinkimas (LMA).

- Balandžio 18 d.** Mokslo žinių diena. VGTU prof. Pauliaus Miškinio paskaita „Įdomioji fizika“ (Vilniaus Gabijos gimnazija).
- Balandžio 19 d.** Albumo „Lietuvos mokslų akademija. Nepriklausomybės kelyje“ sutiktuvės (LMA).
- Balandžio 19 d.** Konferencijos „Lietuvos energetikos politika ir ekonomika“ 17-asis seminaras-diskusija „Lietuvos energetinis saugumas. Metinė apžvalga 2014–2015 m.“ (LMA).
- Balandžio 20–21 d.** Konferencija „Žinija kaip vertybė ir vertybės žiniijoje“, skirta „Žinijos“ 90-mečiui („Žinijos“ draugija, LMA).
- Balandžio 21 d.** Konferencija „Lietuvos alergologijai – 90. Istorija ir ateitis“ (LMA).
- Balandžio 21 d.** Seminaras jauniems mokslininkams „Efektyvus investavimas į žinias: baziniai principai ir asmeninė patirtis rengiant biomedicinos mokslo projektus ir publikuojant rezultatus“ (LMA).
- Balandžio 22 d.** 6-asis Lietuvos vaikų pulmonologų draugijos suvažiavimas (LMA).
- Balandžio 26 d.** Lietuvos mokslų akademijos narių visuotinis susirinkimas (LMA).
- Balandžio 27 d.** Darna augimo / Žiedinės ekonomikos forumas (LMA).

GEGUŽĖS MĖN.

- Gegužės 5 d.** Vladislavo Tatarkievičiaus (Władysław Tatarkiewicz) knygos „Apie laimę“ sutiktuvės ir diskusija „Laimės fenomenas bei jos apraiškos lietuvių kultūroje ir šiuolaikinėje Lietuvoje“ (LMA).
- Gegužės 5 d.** Mokslo žinių diena. LMA nario Jurgio Vilemo paskaita „Naujausios tendencijos pasaulio energetikoje ir Lietuvos energetikos ateitis“ (Vilniaus technologijų ir dizaino kolegija).
- Gegužės 4–6 d.** 22-oji tarptautinė mokslinė-praktinė konferencija „Žmogaus ir gamtos sauga 2016“ (ASU).
- Gegužės 11 d.** Apskritojo stalo diskusija „Kaip organizuoti tarpkryptines doktorantūros, magistrantūros, bakalauro studijas“ (LMA).
- Gegužės 11 d.** Akademinė popietė, skirta LMA nario Algimanto Grigelio 85-erių metų jubiliejui (LMA).
- Gegužės 12 d.** Seminaras „Augalų biotechnologijos ir augalininkystė“ bei sodo žydėjimo šventė (LAMMC SDI).
- Gegužės 12 d.** Skyriaus „Mokslininkų rūmai“ vadovės Aldonos Daučiūnienės sukaktuvių vakaras „Žydint slyvai gyvenimui...“, skirtas jos kūrybinės veiklos 40-mečiui (LMA).
- Gegužės 13 d.** Prof. Juozo Algimanto Krikštopaičio knygos „Gyvenimas paaukotas mokslui. Dramatiška Theodoro Grotthusso istorija“ sutiktuvės (LMA).
- Gegužės 13 d.** Diskusija „Mokslo ir praktinės miškininkystės sąsajos“ (LMA).
- Gegužės 19 d.** Išvažiuojamasis Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus narių susirinkimas „Žuvininkystės plėtra ir produktų perdirbimas“ (Gabšių k., Raseinių r.).
- Gegužės 19–20 d.** Tarptautinė konferencija „Vital Nature Sign 2016“ (Gyvasis gamtos ženklas) (LMA).
- Gegužės 23 d.** Vieša mokslo bendruomenės diskusija apie Nacionalinės energetikos strategijos gaires (LMA).

- Gegužės 25 d.** LMA tikrojo nario Mečislovo Žalakevičiaus monografijos „Paukščių migracija“ sutiktuvs (LMA).
- Gegužės 26–27 d.** Mokslinis-praktinis seminaras „Melioracijos ir aplinkosauginių reikalavimų taikymas įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros programas“ (Panevėžys–Biržai).
- Gegužės 27 d.** Seminaras „Ar reikia naujų vaistų Lietuvoje? Kas naujo?“ (LMA).
- Gegužės 31 d.** Lietuvos mokslų akademijos narių visuotinis susirinkimas ir Šiaulių diena Lietuvos mokslų akademijoje (LMA).

BIRŽELIO MĖN.

- Birželio 2 d.** Tarptautinei vaikų gynimo dienai skirta konferencija „Vaikų sveikatos priežiūros naujovės ir aktualūs klausimai“ (LMA).
- Birželio 2–3 d.** Tarptautinė konferencija „Sodininkystės ir daržininkystės mokslinės aktualijos ir inovacijos 2016“ („Europa Royale“, Kaunas).
- Birželio 7 d.** Ansamblio „Vilniaus divertismentas“ koncertas „Retro melodijos“, skirtas LMA 75-mečiui (LMA).
- Birželio 8 d.** Parodos „Leonas Panavas: ties metalo ir knygos sankryža“ atidarymas (LMA Vrublevskių biblioteka).
- Birželio 14–17 d.** Tarptautinė konferencija „Evoliucinė medicina: šiuolaikinių sveikatos problemų evoliuciniai mechanizmai ir dėsniumai“ (LMA).
- Birželio 15 d.** Mokslo žinių diena. Edukacinė programa Vilniaus miesto vidurinių mokyklų moksleiviams „Susipažinkime su Verkių istorija“. Pažintinė ekskursija „Verkių dvaras – vyskupų rezidencija“ (Verkių rūmai).
- Birželio 16 d.** LMA ir Lietuvos verslo konfederacijos prezidentų bendras posėdis „Sumani specializacija Lietuvoje“ (LMA).
- Birželio 16 d.** Mokslinė konferencija „Augalininkystės mokslo naujovės ir technologijų plėtra“, skirta LMA nario Leono Kadžiulio 90-osioms gimimo metinėms paminėti (LAMMC ŽI).
- Birželio 17 d.** Lietuvos mokslų akademijos diena Šilutėje.
- Birželio 21 d.** Mokslinė-praktinė konferencija ir šiuolaikinių augalų technologijų apžiūra „Žemdirbio vasara 2016: augalininkystės technologijų pokyčiai kintančio klimato sąlygomis“ (ASU).
- Birželio 26–27 d.** Tarptautinė Vilniaus užkrečiamųjų ligų savaitė. 3-oji metinė Baltijos antivirusinio tinklo konferencija (LMA).
- Birželio 28 d.** LMA ir Izraelio tikslųjų ir humanitarinių mokslų akademijos Savitarpio supratimo memorandumo dėl bendradarbiavimo pasirašymas (LMA).
- Birželio 28 d.** Konferencija „Agronomijos mokslo keliu“, skirta LMA nario Leono Kadžiulio (1926–2014) 90-mečiui (LMA).
- Birželio 29 d.** Seminaras „Sodininkystės ir daržininkystės proveržio kryptys“ (LAMMC SDI).
- Birželio 30 d.** Mokslinė-praktinė konferencija „Bitininkystės aktualijos Lietuvoje“ (LEU).

RUGPJŪČIO MĖN.

- Rugpjūčio 5–6 d.** Tarptautinė konferencija „Muzika ir muzikos terapija vaikų ir paauglių sveikatai“ (LMTA).

Rugpjūčio 8–10 d. 29-oji tarptautinė Šiaurės šalių hidrologų sąjungos (NHF) mokslinė konferencija „Hidrologijos mokslo vaidmuo siekiant tvaraus vandens išteklių naudojimo“ (VDU).

RUGSĖJO MĖN.

- Rugsėjo 12 d.** Akademiko Adolfo Jucio akademiniai skaitymai (VMTI FTMC).
- Rugsėjo 20 d.** Lietuvos mokslų akademijos narių visuotinis susirinkimas (LMA).
- Rugsėjo 20 d.** Humanitarinių ir socialinių mokslų skyriaus narių visuotinis susirinkimas (LMA).
- Rugsėjo 20 d.** Technikos mokslų skyriaus narių visuotinis susirinkimas „Dėl rengiamos tarptautinės konferencijos kibernetinio saugumo klausimais“ (LMA).
- Rugsėjo 23 d.** Rasos Aškinytės romano „Glesum“ sutiktuvės (LMA).
- Rugsėjo 23–24 d.** 9-oji Jono Prano Aleksos tarptautinė mokslinė konferencija „Šiuolaikinė kaimo vizija: kaimiškų vietovių ekonominio ir sociokultūrinio vaidmens stiprinimas“ (Šiaulių universitetas).
- Rugsėjo 26 d.** Mokslo žinių diena. VU Chemijos fakulteto doc. Algirdo Brukštaus paskaita „Vaistinės medžiagos. Kaip kuriami vaistai? Nuo idėjos iki vaistinės“ (Vilniaus licėjus).
- Rugsėjo 27 d.** Lietuvių situacinių posakių rinkinio „Vilką minim, vilkas čia“ sutiktuvės (LMA).
- Rugsėjo 28 d.** LMA nario Antano Tylos knygos „Apie Anykščius ir anykštėnus“ sutiktuvės (LMA).
- Rugsėjo 29 d.** Profesorių Editos Baltrėnaitės, Prano Baltrėno ir Arvydo Lietuvninko knygos „Tvarus medžio vaidmuo aplinkos apsaugos technologijose“ („The Sustainable Role of the Tree in Environmental Protection Technologies“) sutiktuvės (LMA).
- Rugsėjo 29 d.** Seminaras-diskusija „Smalininkų uosto atkūrimas rekreacijos ir kultūrinėms reikmėms“ (ASU).
- Rugsėjo 29–30 d.** 13-oji mokslinė konferencija-ekspedicija „Organinių dirvožemių raidos ypatumų vertinimas“.
- Rugsėjo 30 d.** Seminaras „Žemių sausinimo Lietuvoje būklė: pertvarkos poreikiai ir prioritetai“ (ASU).

SPALIO MĖN.

- Spalio 11 d.** Vakaras, skirtas Monsinjoro Kazimiero Vasiliausko 15-osioms mirties metinėms. Ramunės Sakalauskaitės knygos „Gyvenimas, koks jis buvo. Monsinjoro Kazimiero Vasiliausko biografija“ sutiktuvės (LMA).
- Spalio 12 d.** LMA narę Liūdą Rasteikienę (1926–2016) prisimenant – atminimo popietė „Liūdosa Rasteikienės kelias Lietuvos moksle“ (LMA).
- Spalio 13 d.** Mokslinė konferencija „Alergijos aktualijos: nuo istorijos iki perspektyvų“ (LMA).
- Spalio 14 d.** Mokslo žinių diena. Ekskursija Vilniaus miesto vidurinių mokyklų mokytojams į Saugomų teritorijų nacionalinį lankytojų centrą (Vilnius).
- Spalio 18 d.** Apskritojo stalo diskusija „ES 7-oji bendroji programa – darna ir įsipareigojimai“ (LMA).
- Spalio 18 d.** LMA nario Algirdo Gaižučio knygos „Vaikystė ir grožis“ sutiktuvės (LMA).
- Spalio 20 d.** Iš ciklo „Įžymių žmonių portretai“. Prisiminimų popietė, skirta kompozitoriaus, pedagogo, mokslininko, visuomenės veikėjo Juliaus Juzeliūno gimimo 100-mečiui (LMA).

- Spalio 20 d.** Popietė, skirta LMA nariui Vytautui Kontrimavičiui atminti (Molėtų r.).
- Spalio 21 d.** LMA tikrojo nario Eugenijaus Jovaišos knygos „Aisčiai. Lietuvių ir Lietuvos pradžia“ pristatymas (LMA).
- Spalio 25 d.** Lietuvos mokslų akademijos diena Alytuje.
- Spalio 25–26 d.** EK seminaras kibernetinio saugumo tema „Saugios skaitmeninės tapatybės vieningai skaitmeninei rinkai Europoje“ (LMA).
- Spalio 25 d.** Mokslo žinių dienos regionuose „Rinkis mokslininko profesiją“. LMA narių Valdo Stanislovo Laurinavičiaus, Juozo Vidmančio Vaitkaus ir Vytauto Jono Sirvydžio paskaitos Alytaus miesto mokyklose.
- Spalio 26 d.** Biologijos, medicinos ir geomokslų skyriaus narių išvažiuojamasis susirinkimas „Gamtos mokslų tyrimų aktualijos“ (VMTI GTC).
- Spalio 27 d.** Konferencijos „Lietuvos energetikos politika ir ekonomika“ 18-asis seminaras-diskusija „Naujienos iš 23-iojo Pasaulio energetikos kongreso, įvykusio 2016 m. spalio 9–13 d. Stambule“ (LMA).

LAPKRIČIO MĖN.

- Lapkričio 8 d.** Renginys, skirtas Liudviko Rėzos 240-osioms gimimo metinėms „Liudvikas Rėza: tarp Mažosios ir Didžiosios Lietuvos“ (LMA).
- Lapkričio 10 d.** Tarptautinė žemės ūkio srities jaunųjų mokslininkų konferencija „Jaunieji mokslininkai – žemės ūkio pažangai“ (The international conference of young scientists “Young Scientists for Advance of Agriculture”) (LMA).
- Lapkričio 11 d.** Tęstinė mokslinė konferencija „Šiuolaikiniai biologijos tyrimai Lietuvoje“. 2016 m. konferencija skirta šiuolaikinei botanikai (LMA).
- Lapkričio 11 d.** Mokslo žinių diena. Ekskursija į VU Lazerinių tyrimų centrą Vilniaus vidurinių mokyklų moksleiviams.
- Lapkričio 15 d.** Apskritojo stalo diskusija „Kas nuveikta Lietuvoje ir pasaulyje per Tarptautinius šviesos metus“ (LMA).
- Lapkričio 16 d.** Vydūno palaikų perlaidojimo 25-mečio minėjimas (LMA).
- Lapkričio 17 d.** Seminaras „Klimato kaita ir Lietuvos ekosistemos“, skirtas LMA tikrojo nario Remigijaus Ozolinčiaus (1956–2013) atminimui minint 60-ąsias gimimo metines (LAMMC MI).
- Lapkričio 17 d.** Mokslinės monografijos „Imunologijos raida Lietuvoje. Trys amžiai: nuo empirinių užuominų apie atsparumą iki imuniteto studijų“ (sud. LMA tikrasis narys V. A. Tamošiūnas) pristatymas ir aptarimas (LMA).
- Lapkričio 22 d.** Pokalbis „Kuo aktualus Europos literatūros paveldas šiandien“ (LMA).
- Lapkričio 22 d.** Humanitarinių ir socialinių mokslų skyriaus narių visuotinis susirinkimas (LMA).
- Lapkričio 23 d.** Konferencija „Geoenergetika ir saugi aplinka“, skirta Lietuvos žemės gelmių geoenergetinių išteklių tyrimų programos aktualijoms aptarti (LMA).
- Lapkričio 23 d.** Mokslo žinių diena. Ekskursija į VU ligoninės Santariškių klinikos širdies chirurgijos operacines Vilniaus gimnazijų moksleiviams. LMA nario Vytauto Jono Sirvydžio paskaita apie chirurgo profesiją besiruošiantiems studijuoti mediciną (VU ligoninė Santariškių klinikos).
- Lapkričio 24 d.** Lietuvos mokslų akademijos diena Panevėžio miesto savivaldybėje.

- Lapkričio 24 d.** Konferencijos „Lietuvos energetikos politika ir ekonomika“ 19-asis seminaras-diskusija „Žvilgsnis į artimąją Lietuvos energetikos ateitį“ (LMA).
- Lapkričio 25 d.** Tarpsektorinė diskusija ŽIV infekcijos tema, kuri organizuojama pažymint Pasaulinę AIDS dieną (LMA).
- Lapkričio 26 d.** Koncertas, skirtas respublikinio Beatričės Grincevičiūtės dainavimo konkurso 25-osioms metinėms (LMA).
- Lapkričio 29 d.** Apskritojo stalo diskusija „Algio Uždavinio fenomenas Lietuvos humanistikoje“ pasitinkant prof. Algio Uždavinio monografiją „Filosofija ir teurgija vėlyvojoje antikoje“ (LMA).

GRUODŽIO MĖN.

- Gruodžio 6 d.** Iš ciklo „Susipažinkime su kandidatais į 2016 m. Lietuvos mokslo premijas“ LMA tikrųjų narių Rymanto Jono Kažio ir Liudo Mažeikos paskaita-diskusija „Ultragarsinės matavimo ir diagnostikos technologijos ekstremalioms sąlygoms“ (LMA).
- Gruodžio 7 d.** Jaunųjų mokslininkų konferencija „Bioateitis: gamtos ir gyvybės mokslų perspektyvos“ (LMA).
- Gruodžio 8 d.** Timo Marshallo geopolitinės knygos „Geografijos įkaitai“ sutiktuvės ir diskusija apie Lietuvos ateitį (LMA).
- Gruodžio 9 d.** Iš ciklo „Susipažinkime su kandidatais į 2016 m. Lietuvos mokslo premijas“ prof. dr. Algirdo Augustaičio paskaita-diskusija „Globali kaita ir miškų būklė: iššūkiai miškų mokslui ir jų tvariai plėtrai“ (LMA).
- Gruodžio 9 d.** Iš ciklo „Susipažinkime su kandidatais į 2016 m. Lietuvos mokslo premijas“ prof. habil. dr. Antano Zigmanto Goštauto paskaita-diskusija „Psichologinių sveikatos veiksnių sąsaja su išgyvenamumu 1974–2014 m.“ (LMA).
- Gruodžio 12 d.** LMA tikrojo nario Domo Kauno studijos „Kristijono Donelaičio atminties paveldas“ sutiktuvės (LMA).
- Gruodžio 14 d.** Iš ciklo „Susipažinkime su kandidatais į 2016 m. Lietuvos mokslo premijas“ prof. dr. Jūratės Baranovos (Rubavičienės) paskaita-diskusija „Menas kaip filosofo pagunda: Arvydas Šliogeris ir Gilles’is Deleuze’as“ (LMA).
- Gruodžio 14 d.** Biologijos, medicinos ir geomokslų skyriaus narių visuotinis susirinkimas (LMA).
- Gruodžio 14 d.** Mokslo žinių dienos regionuose „Rinkis mokslininko profesiją“. Prof. Liberto Klimkos paskaita „Kuo įdomi Lietuva“ (Anykščių Jono Biliūno gimnazija).
- Gruodžio 15 d.** Išvažiuojamasis Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus narių susirinkimas Atviros prieigos žemės ir miškų jungtinių tyrimų centre (Akademija, Kauno r.).
- Gruodžio 20 d.** Lietuvos mokslų akademijos narių visuotinis susirinkimas (LMA).
- Gruodžio 21 d.** Iš ciklo „Susipažinkime su kandidatais į 2016 m. Lietuvos mokslo premijas“ prof. dr. Roaldo Gadono, dr. Mangirdo Malinausko ir prof. dr. Miko Vengrio paskaita-diskusija „Kaip šoka medžiaga grojant šviesai?“ (LMA).
- Gruodžio 22 d.** 9-ieji prof. S. Jundzilo ir prof. J. Dagio skaitymai, skirti Jono Dagio 110-osioms gimimo metinėms (LMA).
- Gruodžio 22 d.** Kalėdinis ansamblio „Vilniaus divertimentas“ koncertas (LMA).

4 priedas.

TARPTAUTINIŲ ASOCIACIJŲ, KURIŲ NARĖ YRA LMA, 2016 m. PARENGTOS MOKSLINĖS REKOMENDACIJOS

1. *Marine sustainability in an age of changing oceans and seas*. EASAC¹ policy report 28, January 2016, ISBN: 978-92-79-46139-2. [Jūrinis tvarumas vandenynų ir jūrų kaitos amžiuje]
2. *Greenhouse gas footprints of different oil feedstocks*. EASAC statement, April 2016, 12 p. [EASAC pareiškimas Šiltnamio dujų kiekiai esant įvairiems naftos šaltiniams]
3. *EASAC and FEAM Joint Statement of the Presidents on Antimicrobial Resistance*. July 2016, 4 p. [EASAC ir FEAM prezidentų bendras pareiškimas dėl antimikrobinio atsparumo]
4. *Priorities for critical materials for a circular economy*. EASAC policy report 29, November 2016, ISBN: 978-3-8047-3679-5. [Prioritetai žiedinei ekonomikai kritinėms medžiagoms]
5. *Indicators for a circular economy*. EASAC policy report 30, November 2016, ISBN: 978-3-8047-3680-1. [Rodikliai žiedinei ekonomikai]

1 EASAC – Europos Sąjungos šalių akademijų mokslo konsultacinę tarybą – sudaro ES šalių narių, Norvegijos ir Šveicarijos nacionalinės mokslų akademijos, kad galėtų tarpusavyje bendradarbiauti formuluodamos nepriklausomus mokslinius patarimus Europos politikos kūrėjams. EASAC suteikia galimybę skelbti kolektyvinę Europos mokslo nuomonę.

EASAC įkurta Švedijos karališkojoje mokslų akademijoje 2001 metais.

NAUDOTI SUTRUMPINIMAI

- ALLEA – Visos Europos mokslų akademijų federacija
ASU – Aleksandro Stulginskio universitetas
BMGMS – Biologijos, medicinos ir geomokslų skyrius
CERN – Europos branduolinių mokslinių tyrimų organizacija
EASAC – Europos Sąjungos šalių akademijų mokslo konsultacinė taryba
EK – Europos Komisija
ES – Europos Sąjunga
ESFA – Europos socialinio fondo agentūra
FEAM – Europos medicinos mokslų akademijų federacija
GTC – Gamtos tyrimų centras
HSM – Humanitariniai ir socialiniai mokslai
HSMS – Humanitarinių ir socialinių mokslų skyrius
IAP – Tarptautinė mokslų akademijų sąjunga
ICSU – Tarptautinė mokslo taryba
KTU – Kauno technologijos universitetas
KU – Klaipėdos universitetas
LAMMC – Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centras
LDK – Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė
LEI – Lietuvos energetikos institutas
LEU – Lietuvos edukologijos universitetas
LLTI – Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas
LMA – Lietuvos mokslų akademija
LMAVB – Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių biblioteka
LMP – Lietuvos mokslo premija
LMT – Lietuvos mokslo taryba
LMTA – Lietuvos muzikos ir teatro akademija
LR – Lietuvos Respublika
LRT – Lietuvos Respublikos nacionalinis transliuotojas
LSMU – Lietuvos sveikatos mokslų universitetas
MA – mokslų akademija
MFChMS – Matematikos, fizikos ir chemijos mokslų skyrius
MI – Miškų institutas
MITA – Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūra
MOSTA – Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centras
MTEP – Moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra
SAM – Sveikatos apsaugos ministerija
SF – Struktūriniai fondai
ŠMM – Švietimo ir mokslo ministerija
TMS – Technikos mokslų skyrius
UNESCO – Jungtinių Tautų Švietimo, mokslo ir kultūros organizacija
UNICEF – Jungtinių Tautų vaikų fondas
VDU – Vytauto Didžiojo universitetas
VGTU – Vilniaus Gedimino technikos universitetas
VMTI – Valstybinis mokslinių tyrimų institutas
VU – Vilniaus universitetas
ŽŪM – Žemės ūkio ministerija
ŽŪMMS – Žemės ūkio ir miškų mokslų skyrius

Leidinio „Lietuvos mokslų akademijos 2016 metų veiklos ataskaita“
redakcinė taryba:

Vytautas Basys, Vladas Algirdas Bumelis, Zenonas Dabkevičius, Feliksas Ivanauskas,
Domas Kaunas, Algis Petras Piskarskas, Valdemaras Razumas (pirmininkas),
Gintautas Žintelis

Medžiagą parengė LMA mokslų skyrių pirmininkai Vytautas Basys, Zenonas
Dabkevičius, Feliksas Ivanauskas, Domas Kaunas, Gintautas Žintelis, moksliniai sekretoriai
Silva Aukštinaitenė, Aurika Bagdonavičienė, Reda Daukšienė, Bronius Jaskelvičius,
Jadvyga Olechnovičienė, vyriaus. finansininkė Rasa Aleknavičienė, skyriaus „Mokslininkų
rūmai“ vadovė Aldona Daučiūnienė, Leidybos skyriaus vadovė Zina Turčinskienė,
vyriaus. referentė Lyda Milošienė, Organizacinio skyriaus vyriaus. specialistės Violeta
Skirgailienė, Marija Nijolė Stačiokienė, ES struktūrinių fondų paramos projektų vadovė
Greta Tumkevičienė, archyvarė Elena Vydrina, LMA Vrublevskių bibliotekos
direktorius Sigitas Narbutas

Sudarytojai: Andrius Bernotas, Domas Kaunas, Rolandas Maskoliūnas

Apsvarstyta Lietuvos mokslų akademijos prezidiumo
2017 m. balandžio 18 d. posėdyje, protokolas Nr. 6

Kalbos redaktorė Aurika Bagdonavičienė

Korektorė Genutė Griežienė

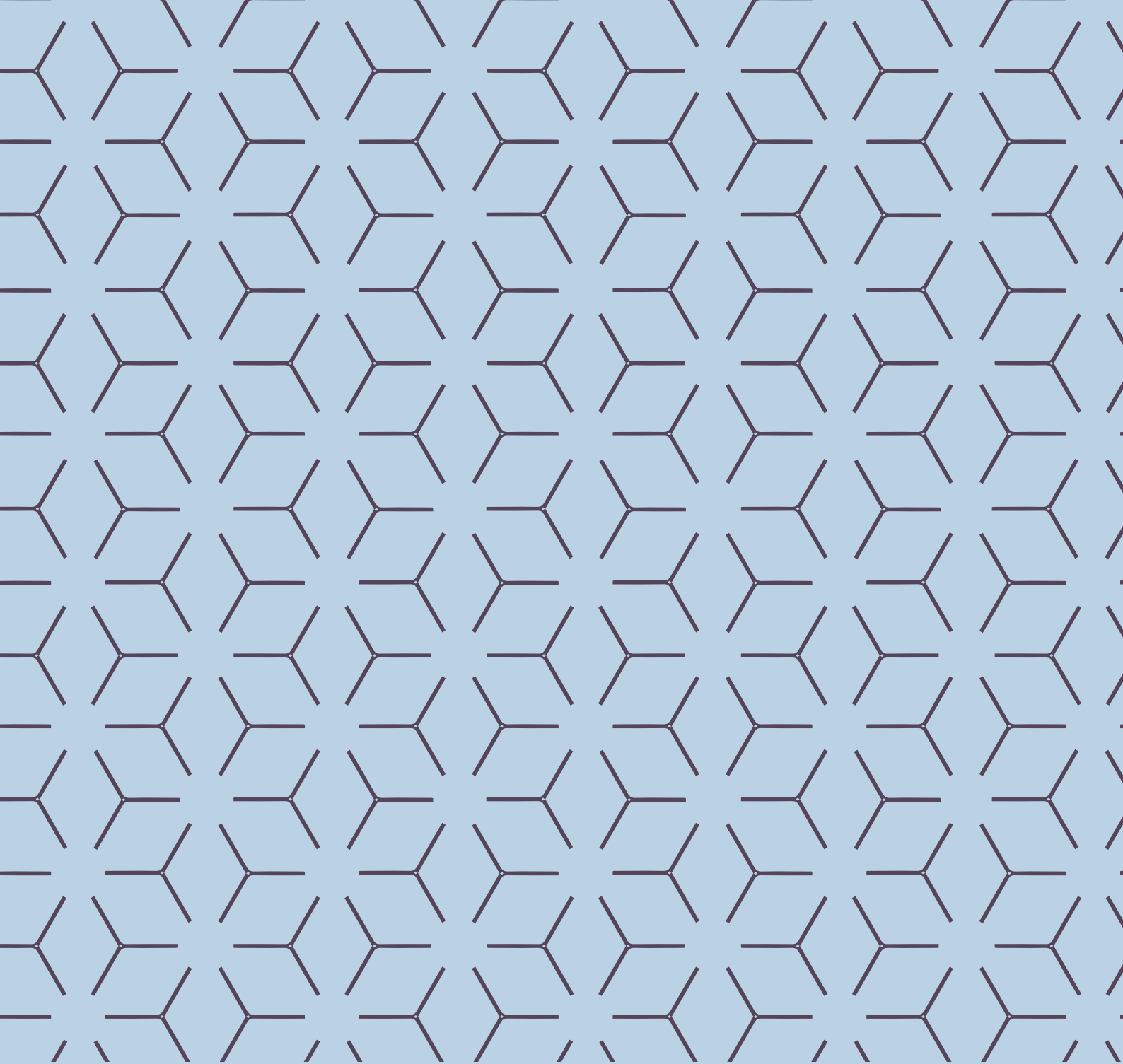
Apipavidalino Miglė Datkūnaitė

Spaustuvė UAB „BMK leidykla“

www.bmkleidykla.lt

Tiražas 160 egz., nemokamai

ISSN 2029-9397

ISSN 2029-9397

9 772029 939005

